

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

RAPORT Z BADANIA „WIZERUNEK PRACOWNIKA SOCJALNEGO W OPINII MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO ORAZ PRACOWNIKÓW INSTYTUCJI Z NIM WSPÓŁPRACUJĄCYCH”

Badanie zrealizowane zostało w ramach projektu systemowego „Koordynacja na Rzecz Aktywnej Integracji Działanie 1.2 „Wsparcie systemowe instytucji pomocy społecznej i integracji społecznej” Priorytet I „Zatrudnienie i integracja społeczna” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Kraków, wrzesień 2014

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Autorzy raportu:

mgr socjologii UJ Dariusz Jacek Socół

mgr socjologii UJ Magdalena Krypa-Olkowska

mgr socjologii UJ Przemysław Budziło

Spis treści

Wstęp	3
Wprowadzenie teoretyczne dotyczące przedmiotu badania.....	3
Pracownik socjalny – jego rola oraz zadania	3
Wizerunek pracownika socjalnego.....	4
Opis koncepcji badania: cele, pytania kluczowe, zakres badania, analiza operatu	7
Cele badania	7
Pytania kluczowe	7
Analiza operatu, zakres badania	8
Opis metodologii badania	9
Wyniki badania.....	10
Struktura badanej populacji, charakterystyka badanych	10
Szczegółowe wyniki	20
Społeczne wyobrażenie na temat pracownika socjalnego.....	20
Korzystanie z pomocy społecznej i jej ocena.....	22
Stosunek badanych do zawodu pracownika socjalnego	30
Charakterystyka zawodu pracownika socjalnego	31
Rzeczywista wiedza badanych na temat zadań wykonywanych przez pracownika socjalnego....	35
Źródła wiedzy na temat funkcjonowania pomocy społecznej	40
Cechy charakteru i umiejętności niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego	42
Źródła wiedzy na temat pracowników socjalnych i ich wizerunek	46
Sytuacje w których konieczna jest interwencja pracownika socjalnego.....	51
Ocena przygotowania pracowników socjalnych do wykonywania obowiązków	52
Współpraca przedstawicieli instytucji z pracownikami socjalnymi.....	55
Wnioski	60
Rekomendacje	63
Aneks	65
Spis źródeł	65
Spis tabel	66
Spis wykresów	68
Wzór narzędzi badawczych	69
Tabele krzyżowe z pcią	77
Tabele krzyżowe z wiekiem respondentów	96

Wstęp

Niniejszy raport powstał na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie. Przedmiotem projektu było przeprowadzenie badania społecznego na terenie województwa lubelskiego dotyczącego postrzegania zawodu pracownika socjalnego przez mieszkańców województwa lubelskiego oraz pracowników instytucji z nimi współpracujących. Badanie zostało zrealizowane w ramach projektu systemowego „Koordynacja na Rzecz Aktywnej Integracji Działanie 1.2 „Wsparcie systemowe instytucji pomocy społecznej i integracji społecznej” Priorytet I „Zatrudnienie i integracja społeczna” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Wprowadzenie teoretyczne dotyczące przedmiotu badania

Pracownik socjalny – jego rola oraz zadania

Pracownik socjalny stanowi integralną część systemu pomocy społecznej, jest pracownikiem instytucji pomocy i integracji społecznej, którego zadaniem jest pomoc osobom lub rodzinom nie potrafiącym własnymi siłami przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych. Obowiązek realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą o pomocy społecznej z 12 marca 2004 (Dz. U. 2013, poz. 182 wraz z późniejszymi zmianami).

Kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego można uzyskać podejmując naukę na studiach wyższych pierwszego stopnia (licencjackich) o kierunku praca socjalna lub studiach wyższych drugiego stopnia (uzupełniających magisterskich) o kierunku praca socjalna lub w pomaturalnym kolegium pracowników służb społecznych kształcącym w zawodzie pracownik socjalny.

Do zadań pracownika socjalnego, zgodnie z ustawą, należy m.in.:

- Praca socjalna
- Analiza i ocena zjawisk wymagających świadczeń pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do tych świadczeń
- Pomoc w uzyskaniu poradnictwa dla osób potrzebujących
- Udzielanie pomocy zgodnie z zasadami etyki zawodowej
- Pobudzanie społecznej aktywności oraz pobudzanie działań samopomocowych
- Współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami (m.in. w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii)
- Inicjowanie nowych form pomocy osobom potrzebującym
- Współuczestniczenie w inspirowaniu i wdrażaniu programów pomocy społecznej

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Przy wykonywaniu swoich zadań pracownik socjalny zobowiązany jest kierować się zasadami etyki zawodowej, zasadą dobra osób i rodzin, którym służy, poszanowania ich godności i prawa do samostanowienia. Pracownik socjalny powinien również przeciwdziałać praktykom niehumanitarnym i dyskryminującym. Pracownik socjalny ma obowiązek udzielania pełnej informacji o przysługujących potrzebującym świadczeniach i dostępnych formach pomocy.

Bardzo istotną kwestią w pracy pracownika socjalnego jest zachowanie w tajemnicy informacji uzyskanych w czasie wykonywania obowiązków zawodowych. I wreszcie – pracownik socjalny jest zobowiązany podnosić swoje kwalifikacje zawodowe, poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie.

Pracownikowi socjalnemu przysługuje ochrona prawna przewidziana dla funkcjonariuszy publicznych.

Pracownik socjalny może być zatrudniony przez następujące instytucje :

- ośrodki pomocy społecznej;
- powiatowe centra pomocy rodzinie;
- domy pomocy społecznej;
- środowiskowe domy samopomocy;
- placówki opiekuńczo - wychowawcze, w tym: domy dziecka;
- świetlice środowiskowe;
- szpitale;
- ośrodki penitencjarne;
- fundacje i stowarzyszenia;
- różne inne placówki zajmujące się rozwiązywaniem problemów społecznych, w tym: niepełnosprawności, bezdomności, uzależnień, bezrobocia, przemocy;

Wizerunek pracownika socjalnego

Na użytek niniejszego raportu przyjmujemy definicję wizerunku społecznego za Jerzym Altkornem: „Wizerunek (...) oznacza wzór, pierwowzór, odbicie, obraz (...) wizerunek oznacza to samo co image, czyli wykreowany przez daną osobę (lub na jej użytek przez innych) obraz własnej osobowości. To także wypracowane (często przez specjalistów w tym zakresie) publiczne oblicze osoby lub organizacji, które przedstawia je w korzystnym świetle i służy zdobywaniu społecznej akceptacji dla jej działalności, a tym samym pozyskiwaniu coraz większych rzesz sympatyków, klientów (...).” (Altkorn, 2004, s. 13-14).

Wizerunek społeczny nie musi zatem odpowiadać rzeczywistości, jest obrazem subiektywnym, uzależnionym od różnych czynników. Postrzeganie istotnych społecznie profesji, takich jak zawód lekarza, sędziego, czy też policjanta wiąże się integralnie z postrzeganiem instytucji w ramach których funkcjonują. Można z dużą dozą prawdopodobieństwa stwierdzić, że ich **wizerunek jest pochodną wizerunku instytucji** utrwalonego w świadomości społecznej, takich jak służba zdrowia, sądownictwo, czy też policja.

Jest rzeczą oczywistą, że zawód pracownika socjalnego nie jest zwykłą profesją, jest to misja, która wymaga nie tylko przygotowania teoretycznego, ale cech wykraczających poza standardową rutynę zawodową, takich chociażby jak wrażliwość na ludzką krzywdę, empatia, czy też szacunek dla drugiej

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

osoby. „Praca pracownika socjalnego jest bardzo ryzykowna, realizuje się ją w bardzo ciężkich warunkach przy udziale wielu patologii społecznych. Samą pracę, jej charakter śmiało można nazwać misją” (Bigos, 2003). Jak wspomina w swoim tekście K. Bigos praca w niezwykle trudnych warunkach powoduje, że „Pracownik socjalny będąc kilka lat w zawodzie nie może być czułym i bezwzględnie dobrym, moralnym człowiekiem a na pewno pracownikiem. Gdzieś ta misja – ucieka, zetraca się w nadmiarze obowiązków i pracy w ciężkich warunkach”.

Pracownicy socjalni będący integralną częścią systemu pomocy społecznej funkcjonującego w Polsce, to grupa zawodowa bardzo mocno postrzegana przez pryzmat instytucji w których są zatrudnieni. Ich wizerunek jest oczywiście pochodną wizerunku instytucji pomocowych, funkcjonujących często w potocznym obiegu jako te, które „wypłacają zasiłki”, a pracownik socjalny jawi się jako „Pani/Pan od zasiłków” (Rymśa, 2012).

Kolejnym czynnikiem niezwykle istotnie wpływającym na społeczną percepcję pracownika socjalnego są **relacje medialne**. Jak pisze Michał Szyszka w opracowaniu „Kształtowanie wizerunku instytucji pomocy społecznej w mediach”: „Najczęściej powielany stereotyp, bardzo szkodliwy, bo przeczący istocie pracy socjalnej wskazuje, że pracownik socjalny swoją pracę wykonuje, siedząc za biurkiem. Niestety, tak właśnie najczęściej przedstawiany jest pracownik instytucji pomocowych w doniesieniach medialnych: na zdjęciach, w materiałach telewizyjnych, internetowych, także w wywiadach” (s. 9).

Można domniemywać, że tego typu relacje medialne są bardzo krzywdzące dla pracowników socjalnych. Przykładem tego, jak odbiera środowisko tego typu negatywny przekaz jest wypowiedź zamieszczona na interesującym blogu opisującym środowisko pracowników socjalnych (<http://socjalni.blox.pl/html>):

„Jestem oburzona postawą mediów. Wczoraj był Dzień Pracownika Socjalnego, a o czym trąbiono w radiach i telewizji??? Że jest dzień życzliwości. Nigdzie ani słowem nie było nic o Pomocy Społecznej. Dla porównania w Dzień Edukacji Narodowej wszędzie huczy aż o nauczycielach i szkołach. Dlaczego o naszej jakże trudnej pracy się nie pamięta?? Dlaczego jesteśmy traktowani gorzej? Czy jak pracujemy w środowiskach biednych i patologicznych to nie warto o nas mówić? Pracownika socjalnego zauważa się dopiero jak stała się jakaś tragedia. Na co dzień się o nich nie mówi. Bo i po co? Po co pokazywać jak żyją najubożsi. Nikt nie lubi patrzeć na biedę. Ja patrzę na nią codziennie. Gdy ktoś mnie pyta gdzie pracuję i czym się zajmuję odpowiadam prawdę: że jestem pracownikiem socjalnym i pomagam ludziom. Wiecie jakie są reakcje? Ludzie często się ode mnie odsuwają i pytają: Ty po domach chodzisz do tej patologii?

Otóż powiem Wam, moi drodzy, że nie chodzę po domach do tej patologii. Chodzę do rodzin z problemami, nie zawsze patologicznych. Staram się im pomóc w godnym życiu.

Apeluję do mediów o pamiętaniu o Dniu Pracownika Socjalnego który jest 21.11”

Nietrudno znaleźć w brukowej prasie relacji dyskredytujących pracownika socjalnego, jak w poniższym przykładzie:

Daje się zauważyć rozdzźwięk między istotą pomocy społecznej, której integralnym elementem są pracownicy socjalni („Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości”, a potocznymi wyobrażeniami na temat kompetencji, sposobów działania, warunków oraz etosu pracy pracownika socjalnego.

Opis koncepcji badania: cele, pytania kluczowe, zakres badania, analiza operatu

Cele badania

Głównym celem przeprowadzanego badania jest uchwycenie społecznego wizerunku pracownika socjalnego w województwie lubelskim. W związku z tym starano się uzyskać informację od dwóch grup respondentów: mieszkańców tego województwa oraz pracowników instytucji współpracujących z pracownikami socjalnymi.

W opisywaniu wizerunku pracownika socjalnego istotna będzie opinia uzyskana od mieszkańców Lubelszczyzny, która dostarczy informacji na temat poziomu ich wiedzy dotyczącej pracy pracownika socjalnego, zakresu realizowanych przez niego zadań, funkcjonowania systemu pomocy społecznej oraz określeniu źródeł, z jakich mieszkańcy Lubelszczyzny czerpią taką wiedzę. Badania te pozwolą również na określenie ogólnych cech charakteryzujących pracownika socjalnego oraz określonych predyspozycji jakie są potrzebne jednostce do wykonywania tego typu zawodu, a ponadto pozwolą na prezentację stereotypów dotyczących tego zawodu. Udział w badaniu mieszkańców Lubelszczyzny dostarczy również informacji dotyczących oceny prestiżu społecznego z jakim wiąże się zawód pracownika socjalnego oraz określenie charakteru i rodzaju oczekiwań jakie są generowane przez społeczeństwo w stosunku do niego. Ponadto określenie wizerunku pracownika społecznego pozwoli w dalszej kolejności na poznanie i skategoryzowanie czynników, które wpływają na sposób postrzegania tego zawodu przez mieszkańców województwa lubelskiego.

W określaniu wizerunku pracownika socjalnego istotne, oprócz opinii mieszkańców województwa lubelskiego, są opinie pracowników wybranych instytucji współpracujących z pracownikami socjalnymi. W związku z tym kolejnym celem badania jest poznanie formy i oceny tejże współpracy przez pracowników instytucji. Ponadto należy zbadać zakres wiedzy pracowników instytucji dotyczący zadań realizowanych przez pracowników socjalnych oraz postrzeganie tego zawodu i ich ocenę kompetencji pracowników socjalnych.

Poznanie odpowiedzi na przedstawione powyżej zagadnienia oraz uzyskane informacje z badań pozwolą na prezentację określonych i wyczerpujących wniosków oraz w dalszej kolejności na stworzenie użytecznych rekomendacji.

Pytania kluczowe

Główny cel badania został dopracowany w kluczowych pytaniach, pozwalających na uszczegółowienie tematyki:

- jakie istnieją skojarzenia związane z pracownikiem socjalnym?
- jaka jest szczegółowa charakterystyka zawodu pracownika socjalnego?
- jakie cechy charakteru są najistotniejsze w przypadku pracownika socjalnego?
- jakie zadania zdaniem badanych wykonuje pracownik socjalny?

- co to jest system pomocy społecznej?
- kto organizuje pomoc społeczną?
- skąd badani czerpią informacje na temat funkcjonowania pomocy społecznej na terenie województwa lubelskiego?
- jakie są niezbędne cechy w zawodzie pracownika socjalnego?
- jakie umiejętności są przydatne w pracy pracownika socjalnego?
- jakie są doświadczenia badanych z pracownikiem socjalnym?
- jakie były okoliczności współpracy, ocena zadowolenia ze współpracy z pracownikiem socjalnym, stosunek do zawodu pracownika socjalnego?
- gdzie (m.in. w jakich mediach) można usłyszeć o pracy pracownika socjalnego?
- jakie zdaniem badanych są zarobki pracownika socjalnego?
- w jakich przypadkach konieczna jest interwencja pracownika socjalnego?
- czy zdaniem badanych pracownicy socjalni są dobrze przygotowani do pracy?
- jaka jest ocena współpracy kuratorów, dzielnicowych, pracowników urzędów pracy i pedagogów z pracownikami socjalnymi oraz kompetencji pracowników socjalnych?
- jak częste są kontakty kuratorów, dzielnicowych i pedagogów z pracownikami socjalnymi?
- jakie są zastrzeżenia co do współpracy z pracownikami socjalnymi?
- jak wygląda korzystanie z pomocy społecznej?

Analiza operatu, zakres badania

Operatem do badania CATI była w przypadku mieszkańców baza telefonów stacjonarnych i komórkowych województwa lubelskiego.

W przypadku instytucji zgodnie z założeniami należało przebadać 500 osób, w skład których miało wejść 150 dzielnicowych ze wszystkich Komend Powiatowych Policji proporcjonalnie do liczby dzielnicowych w poszczególnych Komendach, 150 pracowników szkół - pedagogów lub nauczycieli wychowawców ze szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych z każdego powiatu lubelskiego.

Do grupy pracowników instytucji współpracujących z pracownikiem socjalnym zaliczono również 100 kuratorów zawodowych i społecznych z Sądów Rejonowych funkcjonujących na terenie całego województwa lubelskiego oraz 100 pracowników Powiatowych Urzędów Pracy z każdego powiatu proporcjonalnie do liczby pracowników.

Szeroki zakres doboru respondentów pozwolił na stworzenie szczegółowego i wyczerpującego opisu wizerunku pracownika socjalnego w zależności od aspektów współpracy. W tym przypadku, podobnie jak w przypadku badania mieszkańców Lubelszczyzny, posłużono się metodą wywiadów telefonicznych CATI. Aby dotrzeć do respondentów placówek oświatowych skorzystano z danych zamieszczonych na stronach szkół województwa lubelskiego tj. numerów telefonicznych szkół, a w dalszej kolejności po uzyskaniu bezpośredniego numeru kontaktowego do docelowych respondentów, przeprowadzono z nimi wywiady. Kontakt z dzielnicowymi uzyskano poprzez publicznie dostępne dane, natomiast kontakt z kuratorami zawodowymi i społecznymi po wcześniejszym kontakcie z dyrektorami Sądów Rejonowych.

W efekcie prac udało się przeprowadzić 1518 wywiadów: 455 z przedstawicielami instytucji i 1063 z mieszkańcami. Wywiady zostały zrealizowane w okresie od 1 sierpnia do 18 września 2014 roku.

Opis metodologii badania

CATI to badania realizowane telefonicznie przy wsparciu programu komputerowego, który nadzoruje wybieranie numerów telefonicznych oraz przeprowadzanie wywiadów. Zaletą CATI jest szybkość oraz łatwość dotarcia do respondenta. Badania przeprowadzane tą metodą pozwalają na skuteczną kontrolę zbieranego materiału (badanie przeprowadzane jest w studiu telefonicznym, nad pracą teleankieterów czuwa kierownik projektu). Jakość zebranego materiału jest również bardzo wysoka – wywiady – w odróżnieniu od badań PAPI (ankieta papierowa) nie posiadają braków, wszystkie wypełnione są w sposób kompletny, kafeterie (listy odpowiedzi) rotowane są przez program, a przejścia pomiędzy pytaniami ustawione są automatycznie.

Respondenci zostali poinformowani w trakcie badania, że uczestniczą w badaniu realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu „Koordynacja na rzecz aktywnej integracji”.

Dla zapewnienia reprezentatywności wyników wielkość warstw dla płci i wieku ustalono proporcjonalnie do liczby ludności w danej kategorii w populacji według danych GUS, z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku. Dodatkowo dane z próby mieszkańców zostały zważone ze względu na wiek i płeć.

Wyniki badania

Struktura badanej populacji, charakterystyka badanych

Mieszkańcy województwa lubelskiego stanowią 70% badanych, a przedstawiciele instytucji 30%.

Tabela 1. Respondenci

Respondenci	N	%
Instytucje	455	30,0%
Mieszkańcy	1063	70,0%
Ogółem	1518	100,0%

Jeżeli chodzi o przedstawicieli instytucji, to najliczniej reprezentowani są pedagodzy (33%), mniej liczną grupę stanowią pracownicy urzędów pracy (24,8%) oraz kuratorzy (22,4%). Najmniejszy odsetek wśród ankietowanych przedstawicieli instytucji stanowią dzielnicowi (19,8%).

Tabela 2. Instytucje

Instytucje	N	%
Kuratorzy	102	22,4%
Dzielnicowi	90	19,8%
Pedagodzy	150	33,0%
Pracownik Urzędu Pracy	113	24,8%
Ogółem	455	100,0%

Wśród kuratorów najliczniejszą grupę stanowią pracownicy Sądu Rejonowego Lublin-Zachód (19,6%), a najślabiej reprezentowani są kuratorzy z Sądu Rejonowego w Lubartowie (2,9%).

Tabela 3. Przynależność do sądu rejonowego (kuratorzy)

Do jakiego Sądu Rejonowego Pan(i) przynależy? (pytanie do kuratorów)	N	%
Biała Podlaska	12	11,8%
Chełm	16	15,7%
Kraśnik	8	7,8%
Lubartów	3	2,9%

Do jakiego Sądu Rejonowego Pan(i) przynależy? (pytanie do kuratorów)	N	%
Lublin-Wschód	17	16,7%
Lublin-Zachód	20	19,6%
Łuków	4	3,9%
Puławy	13	12,7%
Radzyń Podlaski	9	8,8%
Ogółem	102	100,0%

Dzielnicy z KMP w Lublinie są najlepiej reprezentowani (32,2%). Znaczny odsetek przedstawicieli prawa, którzy udzielili odpowiedzi na pytania kwestionariusza reprezentuje również KMP w Chełmie (11,1%). Trzy komendy nie wyraziły zgody na udział w badaniu.

Tabela 4. Przynależność do komendy (dzielnicowi)

Do jakiej komendy Pan(i) przynależy?	N	%
KMP w Białej Podlaskiej	3	3,3%
KPP w Biłgoraju	2	2,2%
KMP w Chełmie	10	11,1%
KPP w Hrubieszowie	2	2,2%
KPP w Janowie Lubelskim	0	0%
KPP w Kraśniku	2	2,2%
KPP w Krasnymstawie	6	6,7%
KPP w Lubartowie	5	5,6%
KMP w Lublinie	29	32,2%
KPP w Łęcznej	0	0%
KPP w Łukowie	4	4,4%
KPP w Opolu Lubelskim	0	0%
KPP w Parczewie	2	2,2%
KPP w Puławach	3	3,3%
KPP w Radzyniu Podlaskim	2	2,2%
KPP w Świdniku	1	1,1%
KPP w Rykach	2	2,2%
KPP w Tomaszowie Lubelskim	5	5,6%
KPP we Włodawie	1	1,1%
KMP w Zamościu	5	5,6%
Odmowa odpowiedzi	6	6,7%
Ogółem	90	100,0%

Pedagodzy szkolni, zgodnie z założeniem, w równym stopniu reprezentują trzy poziomy nauczania – szkoły podstawowe, gimnazja oraz szkoły ponadgimnazjalne (po 33,3%).

Tabela 5. Typ placówki edukacyjnej (pedagodzy)

Jakiego typu jest państwa placówka edukacyjna? (pedagodzy)	N	%
Szkoła podstawowa	50	33,3%
Gimnazjum	50	33,3%
Szkoła ponadgimnazjalna	50	33,3%
Ogółem	150	100,0%

Jeżeli chodzi o pracowników urzędów pracy, to najliczniej reprezentowane były urzędy z Parczewa, Radzyna Podlaskiego, Kraśnika, Hrubieszowa, Tomaszowa Lubelskiego, Białej Podlaskiej oraz Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie (po 7,1%). Żaden z pracowników Urzędu Pracy w Biłgoraju nie zgodził się wziąć udziału w badaniu.

Tabela 6. Przynależność do urzędu pracy (pracownicy socjalni)

Do jakiego Urzędu Pracy Pan(i) przynależy? (pracownicy socjalni)	N	%
Parczew	8	7,1%
Świdnik	4	3,5%
Lubartów	2	1,8%
Powiatowy Urząd Pracy w Lublinie	6	5,3%
Ryki	7	6,2%
Włodawa	6	5,3%
Janów Lubelski	7	6,2%
Radzyń Podlaski	8	7,1%
Kraśnik	8	7,1%
Zamość	3	2,7%
Łuków	5	4,4%
Hrubieszów	8	7,1%
Tomaszów Lubelski	8	7,1%
Łęczna	4	3,5%
Biała Podlaska	8	7,1%
Miejski Urząd Pracy w Lublinie	8	7,1%
Opole Lubelskie	3	2,7%
Chełm	2	1,8%
Puławy	5	4,4%
Biłgoraj	0	0%
Krasnystaw	3	2,7%
Ogółem	113	100,0%

W badanej populacji mieszkańców województwa lubelskiego kobiety stanowią nieco ponad połowę badanych (51,9%), a mężczyźni 48,1%.

Tabela 7. Płeć

Płeć	Instytucje		Mieszkańcy	
	N	%	N	%
Kobieta	322	70,8%	552	51,9%
Mężczyzna	133	29,2%	511	48,1%
Ogółem	455	100,0%	1063	100,0%

Najliczniej reprezentowana grupa wiekowa, to osoby pomiędzy 25 a 34 rokiem życia (21,8%) oraz starsze niż 65 lat (21,3%). Prawie co drugi respondent jest w wieku 45-54 lat. Badani w wieku 35-44 lat stanowią 13,3% ankietowanych, a w wieku 55-64 lat – 13,9%.

Tabela 8. Wiek

Wiek	Instytucje		Mieszkańcy	
	N	%	N	%
18-24	0	0,0%	103	10,4%
25-34	88	20,8%	215	21,8%
35-44	181	42,8%	131	13,3%
45-54	127	30,0%	189	19,2%
55-64	26	6,1%	137	13,9%
65 i więcej	1	0,2%	210	21,3%
Ogółem	423	100,0%	985	100,0%

Połowa badanych mieszkańców to rezydenci wsi, co piąty zamieszkuje w mieście liczącym do 50 tys. mieszkańców, a 15% w Lublinie. Respondenci z miast średniej wielkości – pomiędzy 50 a 200 tys. – stanowią 13% badanej populacji.

Tabela 9. Wielkość miejsca zamieszkania

Jakiej wielkości jest miejsce zamieszkania Pana(i)?	Instytucje		Mieszkańcy	
	N	%	N	%
Wieś	171	37,6%	531	49,9%

Miasto do 50 tys.	148	32,5%	229	21,6%
Miasto 50 - 200 tys.	61	13,4%	138	13,0%
Lublin	75	16,5%	164	15,5%
Ogółem	455	100,0%	1063	100,0%

Mieszkańcy wszystkich powiatów województwa lubelskiego reprezentowani są w stopniu proporcjonalnym do ich wielkości.

Tabela 10. Powiat

Powiat	Instytucje		Mieszkańcy	
	N	%	N	%
Bialski	28	6,2%	59	5,5%
Biłgorajski	9	2,0%	54	5,1%
Chełmski	27	5,9%	33	3,1%
Hrubieszowski	14	3,1%	33	3,1%
Janowski	8	1,8%	25	2,3%
Krasnostawski	14	3,1%	27	2,5%
Kraśnicki	19	4,2%	58	5,4%
Lubartowski	21	4,6%	35	3,3%
Lubelski	40	8,8%	70	6,6%
Łęczyński	7	1,5%	33	3,1%
Łukowski	21	4,6%	30	2,8%
Opolski	11	2,4%	30	2,8%
Parczewski	15	3,3%	14	1,3%
Puławski	24	5,3%	76	7,1%
Radzyński	17	3,7%	23	2,2%
Rycki	14	3,1%	28	2,6%
Świdnicki	9	2,0%	42	3,9%
Tomaszowski	19	4,2%	38	3,5%
Włodawski	11	2,4%	17	1,6%
Zamojski	20	4,4%	65	6,1%
Powiat miasta Biała Podlaska	9	2,0%	27	2,6%
Powiat miasta Chełm	7	1,5%	31	2,9%
Powiat miasta Zamość	10	2,2%	45	4,3%
Powiat miasta Lublin	81	17,8%	173	16,3%
Ogółem	455	100,0%	1063	100,0%

Tabela 11. Specjaliści według powiatów

Powiat	Specjaliści według powiatów							
	Kuratorzy		Dzielnicy		Pedagodzy		Pracownik Urzędu Pracy	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Bialski	6	5,9%	3	3,3%	13	8,7%	6	5,3%
Biłgorajski	0	,0%	2	2,2%	7	4,7%	0	,0%
Chełmski	10	9,8%	10	11,1%	5	3,3%	2	1,8%
Hrubieszowski	0	,0%	2	2,2%	4	2,7%	8	7,1%
Janowski	0	,0%	0	,0%	2	1,3%	6	5,3%
Krasnostawski	0	,0%	5	5,6%	6	4,0%	3	2,7%
Kraśnicki	4	3,9%	2	2,2%	5	3,3%	8	7,1%
Lubartowski	6	5,9%	5	5,6%	8	5,3%	2	1,8%
Lubelski	9	8,8%	12	13,3%	12	8,0%	7	6,2%
Łęczyński	0	,0%	0	,0%	3	2,0%	4	3,5%
Łukowski	3	2,9%	5	5,6%	8	5,3%	5	4,4%
Opolski	0	,0%	0	,0%	8	5,3%	3	2,7%
Parczewski	2	2,0%	3	3,3%	2	1,3%	8	7,1%
Puławski	10	9,8%	2	2,2%	6	4,0%	6	5,3%
Radzyński	5	4,9%	2	2,2%	2	1,3%	8	7,1%
Rycki	1	1,0%	2	2,2%	5	3,3%	6	5,3%
Świdnicki	1	1,0%	1	1,1%	3	2,0%	4	3,5%
Tomaszowski	0	,0%	6	6,7%	5	3,3%	8	7,1%
Włodawski	2	2,0%	0	,0%	3	2,0%	6	5,3%
Zamojski	0	,0%	8	8,9%	11	7,3%	1	,9%
Powiat miasta Biała Podlaska	6	5,9%	1	1,1%	0	,0%	2	1,8%
Powiat miasta Chełm	2	2,0%	1	1,1%	4	2,7%	0	,0%
Powiat miasta Zamość	0	,0%	0	,0%	8	5,3%	2	1,8%
Powiat miasta Lublin	35	34,3%	18	20,0%	20	13,3%	8	7,1%
Ogółem	102	100,0%	90	100,0%	150	100,0%	113	100,0%

Jeżeli chodzi o wykształcenie, to największy odsetek ankietowanych mieszkańców (44%) legitymuje się wykształceniem średnim, a co trzecia osoba ma wykształcenie wyższe. Mniejszy odsetek badanych ma wykształcenie zawodowe (16,9%), a najmniejszy podstawowe (4,9%).

Tabela 12. Wykształcenie

Jaki jest Pana(i) poziom wykształcenia?	Instytucje		Mieszkańcy	
	N	%	N	%
podstawowe i nieukończone podstawowe	0	,0%	52	4,9%
zasadnicze zawodowe	0	,0%	173	16,2%
średnie (w tym także policealne)	62	13,6%	471	44,3%
wyższe	387	85,1%	346	32,5%
Odmowa odpowiedzi	6	1,3%	21	1,9%
Ogółem	455	100,0%	1063	100,0%

Okazuje się poziom wykształcenia wśród pracowników różnych instytucji nie jest jednolity. Wszyscy przebadani pedagodzy posiadali wykształcenie wyższe. 97% kuratorów i 90% pracowników Urzędów Pracy może poszczycić się wykształceniem wyższym. Najbardziej zróżnicowani pod względem poziomu wykształcenia są dzielnicowi, wśród których prawie 58% posiada wykształcenie średnie, natomiast jedynie 40% legitymuje się ukończonym wykształceniem wyższym.

Tabela 13. Wykształcenie specjalistów

Wykształcenie	Wykształcenie specjalistów							
	Kuratorzy		Dzielnicowi		Pedagodzy		Pracownik Urzędu Pracy	
	N	%	N	%	N	%	N	%
średnie (w tym także policealne)	0	,0%	52	57,8%	0	,0%	10	8,8%
wyższe	99	97,1%	36	40,0%	150	100,0%	102	90,3%
Odmowa odpowiedzi	3	2,9%	2	2,2%	0	,0%	1	,9%
Ogółem	102	100,0%	90	100,0%	150	100,0%	113	100,0%

Wśród badanych mieszkańców zdecydowanie dominują osoby zamężne / żonate (59,5%). Prawie co czwarta osoba to kawaler / panna, a co dziesiąta jest wdowcem / wdową. Wśród pracowników instytucji ponad 2/3 osób jest w związku małżeńskim.

Tabela 14. Stan cywilny

Jaki jest Pana(i) stan cywilny?	Instytucje		Mieszkańcy	
	%	N	%	N
panna/ kawaler	55	12,1%	253	23,8%
zamężna/ żonaty	347	76,3%	632	59,5%
wdowa/ wdowiec	5	1,1%	115	10,9%
rozwiedziona/ rozwiedziony	23	5,1%	37	3,5%
żyję w separacji	0	,0%	1	0,1%
pozostają w związku nieformalnym	0	,0%	3	0,3%
Odmowa odpowiedzi	25	5,5%	22	2,1%
Ogółem	455	100,0%	1063	100,0%

Respondenci najczęściej mieszkają w gospodarstwach domowych liczących pięć i więcej osób (23,7%) oraz w czteroosobowych – 22,5%. Co piąty respondent zamieszkuje w gospodarstwach liczących 3 osoby, podobny odsetek (19,8%) w dwuosobowych. Pracownicy instytucji są w głównej mierze członkami gospodarstw 4- i 3-osobowych.

Tabela 15. Liczba członków gospodarstwa domowego

Liczba członków gospodarstwa domowego	Instytucje		Mieszkańcy	
	%	N	%	N
1 – osobowe	30	6,6%	126	11,9%
2 – osobowe	70	15,4%	211	19,8%
3 – osobowe	119	26,2%	215	20,2%
4 – osobowe	151	33,2%	239	22,5%
5 i więcej	58	12,7%	252	23,7%
Odmowa odpowiedzi	27	5,9%	20	1,9%
Ogółem	455	100,0%	1063	100,0%

Sytuacja materialna mieszkańców oceniana w subiektywny sposób wygląda na przeciętną - największy odsetek badanych deklaruje bowiem, że *żyje oszczędnie i wystarcza na wszystko* (43,5%). Znacznie mniejszy odsetek badanych twierdzi, że *żyje bardzo oszczędnie, aby odłożyć na poważniejsze wydatki* (21,3%), natomiast 18,5% respondentów uważa, że *wystarcza na wszystko bez specjalnego oszczędzania*. Tylko 2% ankietowanych znajduje się w takiej sytuacji, że *pieniędzy nie wystarcza nawet na najtańsze jedzenie i ubrania*.

Tabela 16. Ocena sytuacji materialnej

Jak ocenia Pan(i) własną sytuację materialną?	Instytucje		Mieszkańcy	
	%	N	%	N
Wystarcza na wszystko bez specjalnego oszczędzania	102	22,4%	197	18,5%
Żyję/żyjemy oszczędnie i wystarcza na wszystko	260	57,1%	463	43,5%
Żyję/żyjemy bardzo oszczędnie, aby odłożyć na poważniejsze wydatki	47	10,3%	226	21,3%
Pieniądzy wystarcza tylko na najtańsze jedzenie i ubrania	10	2,2%	91	8,6%
Pieniądzy wystarcza tylko na najtańsze jedzenie, nie wystarcza na ubrania	1	,2%	30	2,8%
Pieniądzy nie wystarcza nawet na najtańsze jedzenie i ubrania	0	,0%	22	2,0%
Odmowa odpowiedzi	35	7,7%	34	3,2%
Ogółem	455	100,0%	1063	100,0%

Wśród badanych mieszkańców 41% to osoby pracujące zawodowo.

Tabela 17. Pracujący zawodowo

Czy aktualnie pracuje Pan(i) zawodowo?	N	%
Tak	436	41,0%
Nie	627	59,0%
Ogółem	1063	100,0%

Gospodarstwa domowe respondentów najczęściej posiadają łączny miesięczny dochód netto pomiędzy 2000 i 3000 złotych (15,9%) oraz do 1600 złotych (15,5%). Wysoki jest także odsetek osób o dochodzie powyżej 4001 zł. (15,1%). Analizując wyniki należy wziąć pod uwagę, iż 35% badanych odmówiło podania odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 18. Dochody netto gospodarstw domowych

Proszę określić łączny miesięczny dochód (netto, w złotych) wszystkich członków Państwa gospodarstwa domowego?	N	%	% odpowiadających
do 1600 zł	165	15,5%	23,9%
1601-2000 zł	93	8,7%	13,5%
2001-3000 zł	169	15,9%	24,5%
3001-4000 zł	103	9,6%	14,9%
4001 zł i więcej	160	15,1%	23,2%
Odmowa odpowiedzi	373	35,1%	-
Ogółem	1063	100,0%	100%

Szczegółowe wyniki

Społeczne wyobrażenie na temat pracownika socjalnego

W świadomości mieszkańców pierwsze skojarzenia, jakie najczęściej łączą się z osobą pracownika socjalnego to *pomoc, opieka, wsparcie* (w przypadku mieszkańców 44,3% wskazań, a instytucji – 62,2%). Jednak 16% mieszkańców miało definitywny problem z podaniem jakiegokolwiek skojarzenia, z kolei 9% podało inne skojarzenia, jak na przykład: „bezrobocie” i „obowiązek”. Wśród pracowników instytucji 11% ankietowanych wymieniło w tym pytaniu różnego typu pozytywne cechy osobowości, czy charakteru kojarzące im się z pracownikiem socjalnym (głównie takie jak kompetencja, uczciwość, uprzejmość).

Pytanie sondujące skojarzenia badanych z pracownikiem socjalnym było pytaniem otwartym, w celu przedstawienia dokładnych analiz, odpowiedzi na to pytanie zostały skategoryzowane.

Tabela 19. Słowo kojarzące się z pracownikiem socjalnym

Proszę podać jedno słowo, które kojarzy się Panu(i) z pracownikiem socjalnym:	Instytucje		Mieszkańcy	
	N	%	N	%
Pomoc, opieka, wsparcie	283	62,2%	471	44,3%
Nie wiem, trudno powiedzieć	13	2,9%	172	16,2%
Inne	19	4,2%	95	9,0%
Pozytywne cechy charakteru, osobowości	50	11,0%	64	6,0%
Pomoc społeczna, opieka socjalna	15	3,3%	35	3,3%
Negatywne cechy charakteru, osobowości	3	,7%	41	3,8%
Urzędnik	5	1,1%	30	2,9%
Zasiłek, zapomoga	8	1,8%	24	2,3%
MOPS, MOPR, GOPS	16	3,5%	12	1,2%
Pieniądze - brak pieniędzy, wydawanie pieniędzy	5	1,1%	18	1,7%
Pracownik, praca	6	1,3%	15	1,4%
Bieda	5	1,1%	15	1,4%
Kobieta, pani	4	,9%	13	1,2%
Kontrola, nadzór	2	,4%	11	1,0%
Wywiad, wywiad środowiskowy	4	,9%	8	,8%
Kurator	0	,0%	9	,8%
Pielęgniarka	0	,0%	8	,7%
Współpraca	7	1,5%	0	,0%
Patologie, uzależnienia, przemoc	3	,7%	4	,4%
Wolontariusz	0	,0%	6	,6%
Biuro, biurko	1	,2%	4	,4%
Przepracowanie, nadmiar obowiązków	3	,7%	1	,1%
Spółecznik	1	,2%	3	,2%

Proszę podać jedno słowo, które kojarzy się Panu(i) z pracownikiem socjalnym:	Instytucje		Mieszkańcy	
	N	%	N	%
Trudna praca	2	,4%	1	,1%
Starsi ludzie, emeryci	0	,0%	3	,2%

Pytanie wielowyborowe, procenty nie sumują się do 100

W ramach pogrupowania poszczególnych skojarzeń uzyskaliśmy trzy kategorie odpowiedzi: pozytywne, negatywne i neutralne. Z zamieszczonej poniżej tabeli jasno wynika, że myśląc o pracowniku socjalnym przedstawiciele badanych instytucji mają zdecydowanie pozytywne skojarzenia (74% wskazań). Sprawa nieco gorzej przedstawia się, jeśli chodzi o mieszkańców, wśród których jedynie nieco ponad połowa posiadała pozytywne skojarzenia z osobą pracownika socjalnego. Przewaga skojarzeń pozytywnych wynika w dużej mierze z przyporządkowania takich określeń jak: *pomoc, wsparcie* do grupy określeń pozytywnych. Skojarzenia neutralne z określeniem „pracownik socjalny” miało 19% pracowników instytucji i 24% mieszkańców. Najniższy odsetek respondentów wskazał na skojarzenia negatywne.

Tabela 20. Skojarzenie z pracownikiem socjalnym

Skojarzenie z pracownikiem socjalnym	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Skojarzenie pozytywne	337	74,1%	544	51,2%	881	58,1%
Skojarzenie neutralne	88	19,3%	258	24,3%	346	22,8%
Skojarzenie negatywne	17	3,7%	88	8,3%	105	6,9%
Nie wiem, trudno powiedzieć	13	2,9%	172	16,2%	185	12,2%

Wśród przedstawicieli instytucji skojarzenia pozytywne najczęściej mają pedagodzy (85,3%) oraz kuratorzy (80,4%). Najniższy odsetek skojarzeń pozytywnych i jednocześnie najwyższy neutralnych, w porównaniu do pozostałych instytucji, odnotowano wśród pracowników urzędów pracy. Skojarzenia negatywne wymieniano bardzo rzadko, były to pojedyncze wskazania.

Tabela 21. Skojarzenie z pracownikiem socjalnym

Skojarzenie z pracownikiem socjalnym	Kuratorzy		Dzielnicy		Pedagodzy		Pracownicy Urzędów Pracy	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Skojarzenie pozytywne	82	80,4%	56	62,2%	128	85,3%	71	62,8%
Skojarzenie neutralne	17	16,7%	23	25,6%	13	8,7%	35	31,0%
Skojarzenie negatywne	2	2,0%	0	,0%	9	6,0%	6	5,3%
Nie wiem, trudno powiedzieć	1	1,0%	11	12,2%	0	,0%	1	,9%

Wśród przedstawicieli badanych instytucji (szczególnie kuratorów i dzielnicowych) dominuje pozytywny wizerunek pracownika socjalnego, natomiast wśród mieszkańców oraz przedstawicieli urzędów pracy wizerunek pracownika socjalnego jest umiarkowanie pozytywny.

Korzystanie z pomocy społecznej i jej ocena

Z przeprowadzonych badań wynika, że co dziesiąty mieszkaniec województwa lubelskiego korzysta z systemu pomocy społecznej. Według danych ROPS Lublin odsetek ten w roku 2013 wynosił 11% (ROPS, 2014, s. 25).

Tabela 22. Korzystanie z pomocy społecznej

Czy korzysta Pan(i) obecnie z systemu pomocy społecznej?	Mieszkańcy	
	%	N
Tak	102	9,6%
Nie	961	90,4%
Ogółem	1063	100,0%

Co ciekawe, prawie połowa badanych mieszkańców (46,2%) deklaruje, że miała do czynienia osobiście z pracownikiem socjalnym. W przypadku przedstawicieli instytucji odsetek ten jest oczywiście o wiele wyższy – 93,2% deklaruje kontakt z pracownikiem socjalnym.

Tabela 23. Kontakt z pracownikiem socjalnym

Czy miał(a) Pan(i) do czynienia osobiście z pracownikiem socjalnym?	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Tak	424	93,2%	491	46,2%	915	60,3%
Nie	31	6,8%	572	53,8%	603	39,7%
Ogółem	455	100,0%	1063	100,0%	1518	100,0%

Prawie wszyscy przedstawiciele badanych instytucji mieli do czynienia z pracownikiem socjalnym – w przypadku kuratorów 100%, dzielnicowych 98,9%, pedagogów 95,3%. Najrzadziej z pracownikiem socjalnym kontaktują się pracownicy urzędów pracy (79,6%).

Tabela 24. Kontakt z pracownikiem socjalnym (instytucje)

Czy miał(a) Pan(i) do czynienia osobiście z pracownikiem socjalnym?	Kuratorzy	Dzielnicy	Pedagodzy	Pracownicy Urzędów Pracy	Ogółem
	%	%	%	%	%
Tak	100,0%	98,9%	95,3%	79,6%	93,2%
Nie	0,0%	1,1%	4,7%	20,4%	6,8%

Z badań wynika, że mieszkańcy województwa lubelskiego najczęściej mają do czynienia z pracownikiem socjalnym, gdy *sytuacja w domu tego wymagała* (tak jest w 45% przypadków), druga w kolejności sytuacja to *w pracy, obowiązki zawodowe* (21,8%). Znaczny odsetek wskazań (18,5%) odnosi się do bezpośredniego kontaktu w z pracownikiem socjalnym *jest nim (pracownikiem socjalnym) znajomy, rodzina*.

Co oczywiste, 98% pracowników instytucji miało kontakt z pracownikiem socjalnym poprzez *pracę, obowiązki zawodowe*, z kolei niecałe 8% pracowników stwierdziło, że ktoś z ich bliskich wykonuje zawód pracownika socjalnego.

Tabela 25. Okoliczności kontaktu z pracownikiem socjalnym

W jakich okolicznościach miała Pani do czynienia osobiście z pracownikiem socjalnym?	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
w pracy, obowiązki zawodowe	416	98,1%	107	21,8%	523	57,2%
sytuacja w domu tego wymagała	2	,5%	221	45,0%	223	24,4%
jest nim znajomy/rodzina	32	7,5%	91	18,5%	123	13,4%
sytuacja wśród moich bliskich/znajomych/sąsiadów tego wymagała	10	2,4%	83	16,9%	93	10,2%
przypadkowo	7	1,7%	36	7,4%	43	4,7%

Pytanie wielowyborowe, procenty nie sumują się do 100

Mieszkańcy, którzy mieli do czynienia z pracownikiem socjalnym w zdecydowanej większości oceniają tę relację pozytywnie – odsetek zadowolonych w tej grupie wynosi 64,1%. Odsetek niezadowolonych wynosi natomiast 20,5%, czyli zaledwie co piąta osoba nie jest zadowolona z kontaktów, jakie miała z pracownikiem socjalnym.

W przypadku przedstawicieli instytucji odsetek respondentów niezadowolonych z kontaktów z pracownikiem socjalnym jest minimalny (zaledwie 3,8%). Wśród mieszkańców województwa lubelskiego, jak wspomnieliśmy powyżej, jest on znacząco większy. Również stosunkowo wysoki, gdyż 15-procentowy, okazał się wśród nich wskaźnik neutralnego poziomu zadowolenia z dotychczasowych kontaktów.

Tabela 26. Zadowolenie z kontaktu z pracownikiem socjalnym

Zadowolenie z dotychczasowych kontaktów z pracownikiem socjalnym	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
1 - Zdecydowanie niezadowolony(a)	2	,5%	51	10,4%	53	5,8%
2	3	,7%	23	4,6%	26	2,8%
3	11	2,6%	27	5,5%	38	4,2%
4	25	5,9%	76	15,4%	101	11,0%
5	70	16,5%	72	14,6%	142	15,5%
6	98	23,1%	47	9,6%	145	15,9%
7 - Zdecydowanie zadowolony	215	50,7%	196	39,9%	411	44,9%

Zdecydowanie najwyższym poziomem zadowolenia z dotychczasowych kontaktów z pracownikiem socjalnym wyróżnia się grupa dzielnicowych (98% wskazań, z czego na zdecydowane zadowolenie z tej relacji wskazało aż 62% dzielnicowych). Niższe zadowolenie odnotowano wśród pedagogów i pracowników urzędów pracy (87% respondentów z tych dwóch grup wskazało na zadowolenie z kontaktów z pracownikiem socjalnym).

Tabela 27. Zadowolenie z kontaktu z pracownikiem socjalnym (instytucje)

Zadowolenie z dotychczasowych kontaktów z pracownikiem socjalnym	Kuratorzy	Dzielnicowi	Pedagodzy	Pracownicy Urzędów Pracy	Ogółem
	%	%	%	%	%
1 - Zdecydowanie niezadowolony(a)	1,0%	,0%	,0%	1,1%	,5%
2	1,0%	,0%	,7%	1,1%	,7%
3	2,9%	1,1%	3,5%	2,2%	2,6%
4	4,9%	1,1%	8,4%	7,8%	5,9%
5	11,8%	13,5%	16,8%	24,4%	16,5%
6	32,4%	22,5%	17,5%	22,2%	23,1%
7 - Zdecydowanie zadowolony	46,1%	61,8%	53,1%	41,1%	50,7%

W przypadku mieszkańców, którzy mieli kontakt z pracownikiem socjalnym w pracy, z racji obowiązków zawodowych, odsetek zadowolonych jest bardzo wysoki – aż 72,1%. Mimo wszystko poziom zadowolenia ze współpracy z pracownikiem socjalnym wśród przedstawicieli instytucji był znacząco wyższy i wyniósł 91%.

Tabela 28. Zadowolenie z kontaktu z pracownikiem socjalnym z racji obowiązków zawodowych

Zadowolenie ze współpracy w przypadku osób, które miały kontakt z pracownikiem socjalnym w pracy, z racji obowiązków zawodowych	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
1 - Zdecydowanie niezadowolony(a)	3	,7%	5	4,1%	8	1,5%
2	4	1,0%	3	2,9%	7	1,4%
3	9	2,2%	9	7,3%	18	3,3%
4	21	5,1%	16	13,6%	37	7,0%
5	65	15,7%	28	23,5%	93	17,4%
6	110	26,5%	11	9,6%	121	22,8%
7 - Zdecydowanie zadowolony(a)	203	48,9%	46	39,0%	249	46,7%

Najwyższym poziomem zadowolenia, jeśli chodzi o współpracę z pracownikiem socjalnym, ponownie wykazali się dzielnicowi, spośród których 60,7% deklaruowało zdecydowane zadowolenie i przyznało najwyższą możliwą ocenę. Ogólnie 97% dzielnicowych oceniło pozytywnie współpracę z pracownikiem socjalnym. Drudzy w kolejności pod względem wysokiej oceny są kuratorzy (91% wskazań).

Tabela 29. Zadowolenie z kontaktu z pracownikiem socjalnym z racji obowiązków zawodowych (instytucje)

Zadowolenie ze współpracy w przypadku osób, które miały kontakt z pracownikiem socjalnym w pracy, z racji obowiązków zawodowych	Kuratorzy	Dzielnicy	Pedagodzy	Pracownicy Urzędów Pracy	Ogółem
	%	%	%	%	%
1 - Zdecydowanie niezadowolony(a)	1,0%	,0%	,7%	1,1%	,7%
2	1,0%	,0%	1,5%	1,1%	1,0%
3	2,0%	,0%	4,4%	1,1%	2,2%
4	4,9%	3,4%	4,4%	8,0%	5,1%
5	12,7%	11,2%	16,2%	22,7%	15,7%
6	34,3%	24,7%	20,6%	28,4%	26,5%
7 - Zdecydowanie zadowolony(a)	44,1%	60,7%	52,2%	37,5%	48,9%

Wśród mieszkańców województwa lubelskiego 39,5% deklaruje, że ktoś z rodziny lub znajomych korzystał z pomocy pracownika socjalnego. Zdecydowanie rzadziej na tego typu doświadczenie wskazują pracownicy instytucji.

Tabela 30. Korzystanie z pomocy pracownika socjalnego

Czy ktoś z Pana(i) rodziny lub znajomych korzystał z pomocy pracownika socjalnego?	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Nie	358	78,7%	643	60,5%	1001	66,0%
Tak	97	21,3%	420	39,5%	517	34,0%
Ogółem	455	100,0%	1063	100,0%	1518	100,0%

Opinia mieszkańców na temat pomocy udzielonej przez pracownika socjalnego ich znajomym i rodzinie jest pozytywna (taką opinię wyraziło 61,6% mieszkańców, którzy twierdzili, że ich znajomi lub rodzina korzystali z pomocy pracownika socjalnego). Wyjątkowo niższe oceny charakteryzują w tym przypadku pracowników instytucji, którzy w większości ocenili zadowolenie z pomocy na poziomie neutralnym i raczej dobrym.

Tabela 31. Zadowolenie z pomocy pracownika socjalnego

Zadowolenie z pomocy udzielonej przez pracownika socjalnego	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
1 - Zdecydowanie niezadowolone	3	3,1%	30	7,1%	33	6,3%
2	6	6,1%	15	3,6%	21	4,1%
3	7	7,1%	35	8,2%	42	8,0%
4	26	26,5%	82	19,4%	108	20,8%
5	23	23,5%	71	16,8%	94	18,1%
6	16	16,3%	63	15,1%	79	15,3%
7 - Zdecydowanie zadowolone	17	17,3%	125	29,7%	142	27,3%

Pozytywny stosunek do zawodu pracownika socjalnego wyraża zdecydowana większość badanych – wśród mieszkańców takiego zdania jest 77,8%, a wśród przedstawicieli instytucji aż 93,2%. Jak widać opinia pracowników badanych instytucji jest nieco bardziej pozytywna od tej przedstawionej przez mieszkańców. Nieco ponad połowa (51,2%) respondentów będących pracownikami instytucji określiła swój stosunek do omawianego zawodu jako zdecydowanie pozytywny.

Tabela 32. Stosunek do zawodu pracownika socjalnego

Stosunek do zawodu pracownika socjalnego	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
1 - Zdecydowanie negatywny	1	,2%	25	2,4%	26	1,7%
2	0	,0%	22	2,1%	22	1,5%
3	5	1,1%	38	3,6%	43	2,8%
4	25	5,5%	150	14,1%	175	11,5%
5	74	16,3%	207	19,5%	281	18,5%
6	117	25,7%	198	18,6%	315	20,8%
7 - Zdecydowanie pozytywny	233	51,2%	422	39,7%	655	43,1%

Pracownicy badanych instytucji w zdecydowanej większości pozytywnie wypowiadają się na temat zawodu pracownika socjalnego. Pomiędzy poszczególnymi instytucjami zaznaczyły się niewielkie różnice, mianowicie przedstawiciele kuratorów i dzielnicowych, czyli instytucji, które częściej współpracują z pracownikami pomocy społecznej, nieco lepiej oceniają ten zawód (odpowiednio 94,1% i 96,7%) niż przedstawiciele pozostałych badanych instytucji, tj. pedagodzy oraz pracownicy urzędów pracy (odpowiednio 93,3% oraz 89,3%). Jedynie wśród pedagogów znalazły się osoby, które

oceniły swój stosunek do zawodu zdecydowanie negatywnie. W tej grupie zauważalny jest również najwyższy odsetek (61,3%) najbardziej pozytywnych ocen.

Tabela 33. Stosunek do zawodu pracownika socjalnego (instytucje)

Stosunek do zawodu pracownika socjalnego	Kuratorzy	Dzielnicy	Pedagodzy	Pracownicy Urzędów Pracy	Ogółem
	%	%	%	%	%
1 - Zdecydowanie negatywny	,0%	,0%	,7%	,0%	,2%
2	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%
3	2,0%	,0%	,0%	2,7%	1,1%
4	3,9%	3,3%	6,0%	8,0%	5,5%
5	8,8%	17,8%	16,0%	22,1%	16,3%
6	33,3%	31,1%	16,0%	27,4%	25,7%
7 - Zdecydowanie pozytywny	52,0%	47,8%	61,3%	39,8%	51,2%

Analizując średnie ocen wyrażanych na skali siedmiostopniowej dla określonych aspektów relacji z pracownikiem socjalnym, można również zaobserwować różnicę postaw mieszkańców i przedstawicieli badanych instytucji. Ogólnie najlepiej został oceniony stosunek do zawodu pracownika socjalnego (średnia dla ogółu wynosi 5,91), a następnie zadowolenie ze współpracy (5,72). Pracownicy instytucji wyżej niż mieszkańcy oceniają poziom zadowolenia z dotychczasowych kontaktów, ze współpracy oraz wyrażają nieco bardziej pozytywny stosunek do zawodu pracownika socjalnego. Jedyna niższa średnia ocena charakteryzująca pracowników instytucji dotyczyła zadowolenia z pomocy udzielanej znajomym i bliskiej rodzinie przez pracownika socjalnego.

Tabela 34. Ocena kontaktów z pracownikiem socjalnym (średnie)

	Instytucje	Mieszkańcy	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia
Zadowolenie z dotychczasowych kontaktów	6,09	5,08	5,59
Zadowolenie ze współpracy	6,09	5,34	5,72
Zadowolenie z pomocy wśród bliskich i znajomych	4,80	4,99	4,90
Stosunek do zawodu	6,20	5,61	5,91

Z porównania ocen pracowników poszczególnych instytucji, wynika, że dzielnicy są najbardziej zadowoleni ze współpracy z pracownikiem socjalnym. Natomiast pracownicy urzędu pracy pomimo, że oceniają współpracę z pracownikiem socjalnym pozytywnie, to jednak ich ocena jest najniższa wśród przedstawicieli badanych instytucji.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Tabela 35. Ocena kontaktów z pracownikiem socjalnym – średnie (instytucje)

	Kuratorzy	Dzielnicy	Pedagodzy	Pracownik Urzędu Pracy	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia
Zadowolenie z dotychczasowych kontaktów	6,07	6,43	6,06	5,84	6,09
Zadowolenie ze współpracy	6,07	6,43	6,04	5,85	6,09
Zadowolenie z pomocy	4,53	5,17	4,79	4,84	4,80
Stosunek do zawodu	6,29	6,23	6,30	5,94	6,20

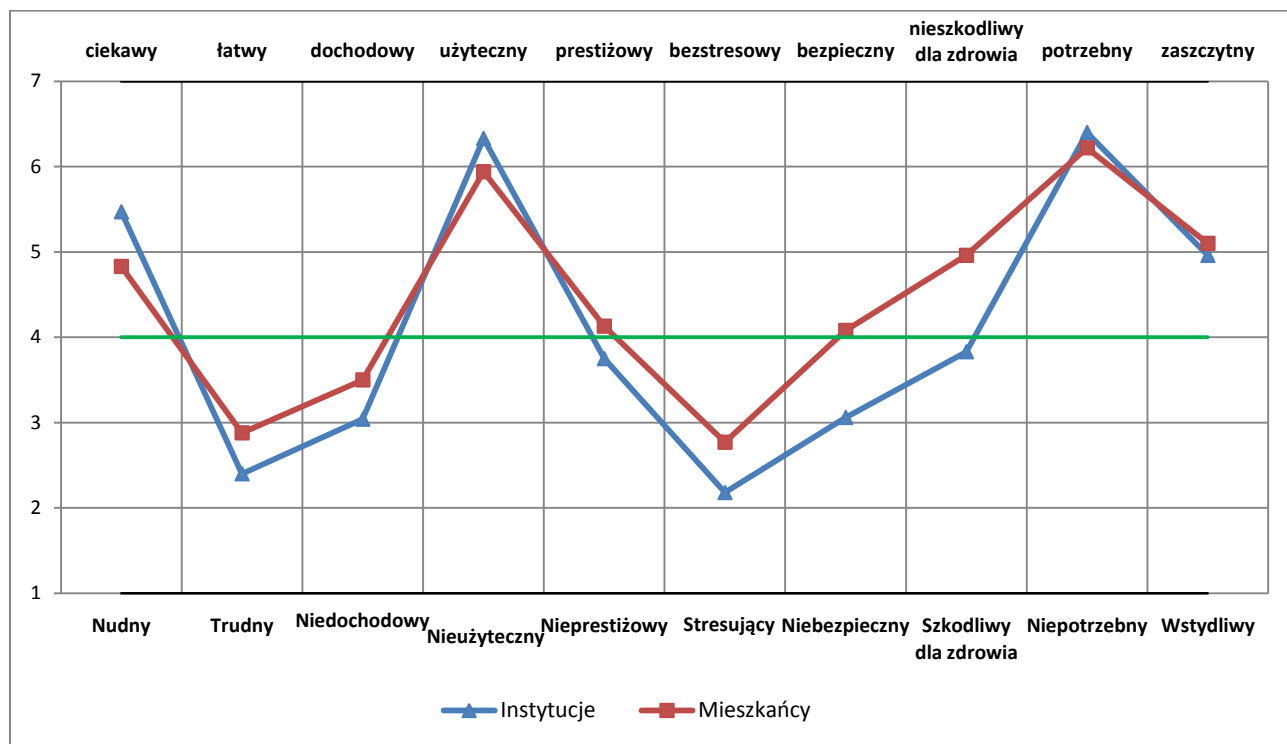
Stosunek badanych do zawodu pracownika socjalnego

W opinii mieszkańców województwa lubelskiego zawód pracownika socjalnego jest przede wszystkim **ciekawym, użytecznym, potrzebnym, trudnym i stresującym**.

Opinie mieszkańców i przedstawicieli instytucji odnośnie do zawodu pracownika socjalnego są raczej zgodne, choć przedstawiciele instytucji nieco mocniej akcentują kilka kwestii – jest to zawód ciekawy, trudny, niedochodowy i stresujący. Natomiast, co szczególnie odróżnia opinię przedstawicieli instytucji od opinii mieszkańców, to przekonanie, że jest to zawód niebezpieczny (mieszkańcy twierdzą, że ani nie jest to zawód bezpieczny, ani niebezpieczny) i nieco szkodliwy dla zdrowia. Szczególna zbieżność w opiniach mieszkańców i przedstawicieli instytucji widoczna jest w dwóch kwestiach – zawód pracownika socjalnego jest potrzebny i szlachetny (kolejno ocena około 6,2 oraz 5,0).

Aby w szczegółowy sposób zbadać stosunek respondentów do zawodu pracownika socjalnego, zaprezentowano 10 par przeciwstawnych określeń (tzw. dyferencjał semantyczny). Dyferencjał zbudowano na skali siedmiopunktowej, ankietowani w przypadku każdej pary określeń wskazywali punkt skali pomiędzy skrajnymi biegunami. Wartość 4 (środkowa) jest neutralna.

Wykres 1. Jaki jest zawód pracownika socjalnego?

Charakterystyka zawodu pracownika socjalnego

W opinii badanych, zarówno przedstawicieli instytucji, jak i mieszkańców, *pracownik socjalny jest bardzo potrzebny* (średnia 4,59 w przypadku przedstawicieli instytucji i 4,37 w przypadku mieszkańców). Kolejna charakterystyka zawodu pracownika socjalnego, z którą respondenci wyraźnie się zgadzają: *pracownik socjalny pomaga ludziom* (średnia w przypadku mieszkańców 4,07, a w przypadku instytucji – 4,55). W dalszej kolejności charakteryzuje pracownika socjalnego opinia - *potrafi dobrze doradzić*.

Najmniej w opinii badanych pasuje do wizerunku pracownika socjalnego charakterystyka, że *pracownik socjalny bierze państwowe pieniądze, a nic nie robi* (ocena 1,47 w przypadku instytucji i 2,24 wśród mieszkańców).

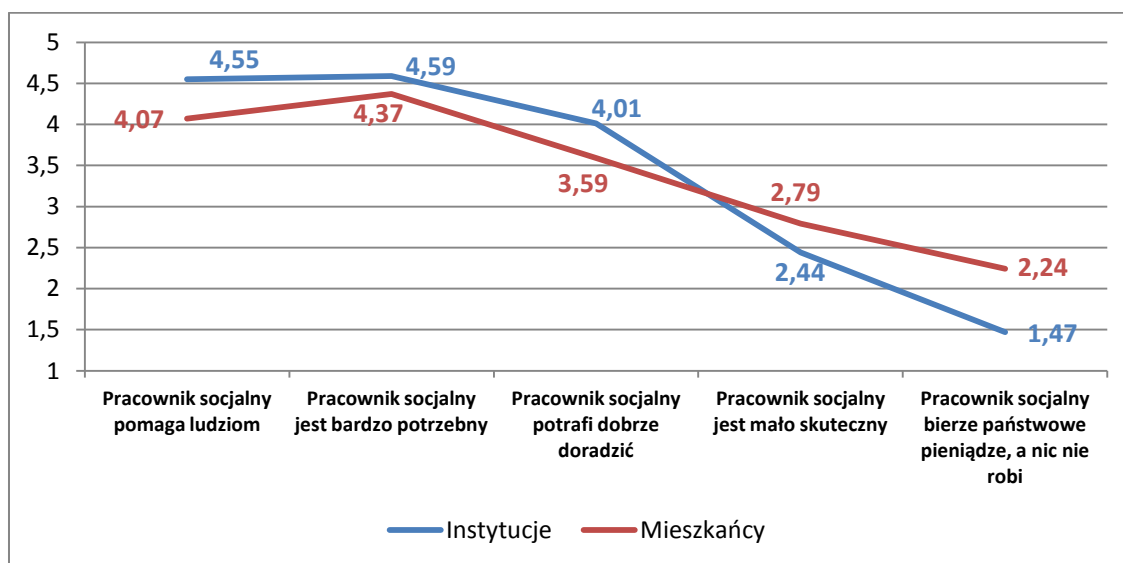
Aby scharakteryzować pracownika socjalnego badani za pomocą pięciostopniowej skali odpowiadali na ile zgadzają się z przedstawionymi w pytaniu stwierdzeniami dotyczącymi zawodu pracownika socjalnego (1 oznaczało, że zdecydowanie się nie zgadzają z daną wypowiedzią, a 5, że zdecydowanie się zgadzają):

Tabela 36. Charakterystyka zawodu pracownika socjalnego

Proszę określić na ile zgadza się Pan z poniższymi stwierdzeniami? Ocenę proszę wyrazić na skali 5-stopniowej, gdzie 1 oznacza zdecydowanie nie, a 5 zdecydowanie tak	Instytucje	Mieszkańcy	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia
Pracownik socjalny pomaga ludziom	4,55	4,07	4,21
Pracownik socjalny jest bardzo potrzebny	4,59	4,37	4,44
Pracownik socjalny potrafi dobrze doradzić	4,01	3,59	3,71
Pracownik socjalny jest mało skuteczny	2,44	2,79	2,68
Pracownik socjalny bierze państwowe pieniądze, a nic nie robi	1,47	2,24	2,01

Porównując oceny obu badanych grup (mieszkańców i przedstawicieli instytucji) można zauważyć, że opinia mieszkańców jest nieco (o 0,45 punktów na skali) bardziej krytyczna niż przedstawicieli badanych instytucji – mniej wyraźnie akcentują, że pracownik socjalny pomaga ludziom, czy też jest to zawód potrzebny.

Wykres 2. Charakterystyka zawodu pracownika socjalnego

Kolejne kwestie dotyczą wyobrażenia badanych o cechach charakteru, osobowości, pożądanych w zawodzie pracownika socjalnego. Patrząc na dane odnoszące się do ogółu respondentów widać wyraźnie, że najważniejszą cechą pracownika socjalnego jest **uczciwość** oraz **wytrwałość** w doprowadzeniu prowadzonej sprawy do pozytywnego rezultatu.

Z badań wynika, że najistotniejszą z punktu widzenia mieszkańców cechą charakteru pracownika socjalnego jest **uczciwość** (39% wskazań), następnie *postawa niesienia pomocy, przynoszenia ulgi i pocieszenia* (32,4%) oraz *wytrwałość w doprowadzeniu prowadzonej sprawy do pozytywnego rezultatu* (32,3%). Kolejne cechy, które uzyskały znaczącą liczbę wskazań, to *opiekuńczość, troskliwość* (28,1%), *postawa empatii, wczuwania się w potrzeby innych* (26,7%), *odpowiedzialność osobista za słowa i czyny* (26,4%), *odporność na stres* (26,1%), *kultura osobista i takt* (26,1%).

Przedstawiciele instytucji mocniej akcentowali następujące cechy istotne w zawodzie pracownika socjalnego: *postawa empatii wczuwania się w potrzeby innych* (aż 40,7% wskazań), *odporność na stres* (z również wysokim odsetkiem wskazań: 37,1%), *wytrwałość w doprowadzeniu sprawy do pozytywnego rezultatu* (34,1%), *zdecydowanie i konsekwencja w działaniu* (32,7%), *odpowiedzialność osobistą za słowa i czyny* (32,5%) oraz *uczciwość* (31,2%). Na kolejnych miejscach wymieniano takie cechy jak asertywność i obowiązkowość oraz kultura osobista i takt.

Tabela 37. Cechy charakteru, osobowości najistotniejsze w zawodzie pracownika socjalnego

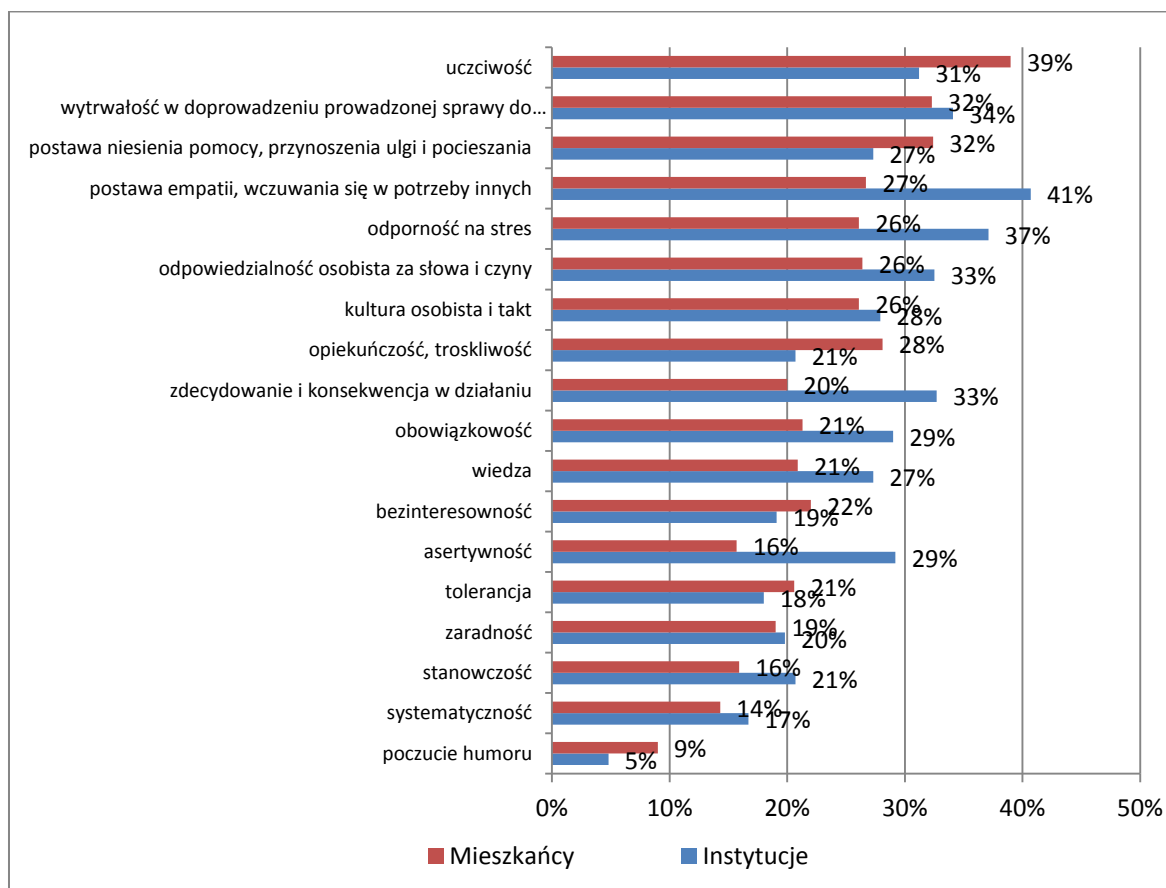
Jakie cechy charakteru, osobowości są Pani/a zdaniem najistotniejsze w zawodzie pracownika socjalnego?	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
uczciwość	142	31,2%	414	39,0%	556	36,7%
wytrwałość w doprowadzeniu prowadzonej sprawy do pozytywnego rezultatu	155	34,1%	342	32,3%	497	32,8%
postawa empatii, wczuwania się w potrzeby innych	185	40,7%	283	26,7%	468	30,9%
postawa niesienia pomocy, przynoszenia ulgi i pocieszania	124	27,3%	344	32,4%	468	30,9%
odporność na stres	169	37,1%	277	26,1%	446	29,4%
odpowiedzialność osobista za słowa i czyny	148	32,5%	280	26,4%	428	28,2%
kultura osobista i takt	127	27,9%	276	26,1%	403	26,6%
opiekuńczość, troskliwość	94	20,7%	298	28,1%	392	25,9%
zdecydowanie i konsekwencja w działaniu	149	32,7%	213	20,0%	362	23,9%
obowiązkowość	132	29,0%	226	21,3%	358	23,6%
wiedza	124	27,3%	222	20,9%	346	22,8%
bezinteresowność	87	19,1%	233	22,0%	320	21,1%
tolerancja	82	18,0%	218	20,6%	300	19,8%
asertywność	133	29,2%	167	15,7%	300	19,8%
zaradność	90	19,8%	202	19,0%	292	19,3%
stanowczość	94	20,7%	169	15,9%	263	17,3%
systematyczność	76	16,7%	152	14,3%	228	15,0%
poczucie humoru	22	4,8%	96	9,0%	118	7,8%
Inne	5	1,1%	42	4,0%	47	3,1%
Cierpliwość	5	1,1%	17	1,6%	22	1,4%
bezstronność	1	,2%	10	1,0%	11	,7%
Sympatia, życzliwość, bycie miłym	2	,4%	9	,9%	11	,7%
Komunikatywność, otwartość	5	1,1%	5	,5%	10	,7%
Sumienność, staranność, rzetelność	4	,9%	6	,6%	10	,7%
stworzenia poczucia oparcia psychicznego w sytuacjach krańcowych	1	,2%	8	,8%	9	,6%
zdolności organizatorskie	1	,2%	6	,6%	7	,5%

Jakie cechy charakteru, osobowości są w Pana/jej zdaniu najważniejsze w zawodzie pracownika socjalnego?	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
rzeczowość	1	,2%	6	,5%	7	,4%
pogoda ducha	0	,0%	6	,6%	6	,4%
Wyrozumiałość	0	,0%	5	,5%	5	,4%
Kompetencje	3	,7%	2	,2%	5	,3%
Wrażliwość	1	,2%	2	,2%	3	,2%
siła fizyczna	0	,0%	2	,2%	2	,2%
spolegliwość	0	,0%	1	,1%	1	,1%

Pytanie wielowyborowe, procenty nie sumują się do 100

Wykres 3 Jakie cechy charakteru, osobowości są Pana/jej zdaniem najważniejsze w zawodzie pracownika socjalnego?

Rzeczywista wiedza badanych na temat zadań wykonywanych przez pracownika socjalnego

Mieszkańcy wykazują się rzeczywistą wiedzą na temat zadań wykonywanych przez pracownika socjalnego, gdyż najczęściej zgadzali się z opinią, że *pracownik socjalny pracuje w biurze i w terenie, wśród ludzi, którzy potrzebują pomocy* (86,3% wskazań), następnie „[zadaniem pracownika socjalnego] jest *udzielanie informacji wskazówek w zakresie rozwiązywania spraw życiowych i możliwości uzyskania poradnictwa w rozwiązywaniu problemów* (79,2%), *inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową* (77,4%) oraz *współpraca z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii oraz skutków negatywnych zjawisk społecznych* (76,4%).

Nie tylko mieszkańcy, ale co dziwne, również przedstawiciele badanych instytucji, przypisywali pracownikom socjalnym wykonywanie działań, które nie leżą w ich kompetencjach (pozycje zaznaczone w poniższej tabeli kursywą), najczęściej wymieniano *kontrolowanie przestrzegania prawa* (ok. 44% wskazań zarówno w przypadku przedstawicieli instytucji, jak i mieszkańców), następnie *kontrolowanie wykonywania pracy społecznie użytecznej, orzeczonej w zamian za karę grzywny* (31,3% wskazań w grupie mieszkańców i 23,1% wśród przedstawicieli instytucji). Pracownikom socjalnym przypisuje się również *ochronę spokoju i porządku w miejscach publicznych oraz realizację zadań z zakresu ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń*.

Aby określić rzeczywistą wiedzę na temat zadań wykonywanych przez pracownika socjalnego, zaprezentowano 12 działań, w tym kilka niewykonywanych przez pracowników socjalnych:

Tabela 38. Zadania pracownika socjalnego

Jakie zadania wykonuje pracownik socjalny?	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Pracownik socjalny pracuje w biurze i w terenie, wśród ludzi, którzy potrzebują pomocy	445	97,8%	917	86,3%	1362	89,7%
udzielanie informacji, wskazówek w zakresie rozwiązywania spraw życiowych i możliwości uzyskania poradnictwa w rozwiązywaniu problemów	429	94,3%	841	79,2%	1270	83,7%
Współpracuje z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii oraz skutków negatywnych zjawisk społecznych	441	96,9%	812	76,4%	1253	82,6%
Inicjuje nowe formy pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową	411	90,3%	823	77,4%	1234	81,3%
Kontrolowanie udzielanych świadczeń w ramach systemu pomocy społecznej	394	86,6%	785	73,9%	1179	77,7%

Jakie zadania wykonuje pracownik socjalny?	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
kwalifikowanie do świadczeń udzielanych przez pomoc społeczną	403	88,6%	717	67,5%	1120	73,8%
Pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie do działań samopomocowych	374	82,2%	661	62,2%	1035	68,2%
kontrolowanie przestrzegania prawa*	201	44,2%	469	44,1%	670	44,1%
kontroluje wykonywanie pracy społecznie użytecznej, orzeczonej w zamian za karę grzywny*	105	23,1%	333	31,3%	438	28,8%
Pracownik socjalny to urzędnik wykonujący głównie prace biurowe*	30	6,6%	189	17,8%	219	14,4%
ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych*	39	8,6%	168	15,8%	207	13,6%
Realizuje zadania z zakresu ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń*	47	10,3%	159	15,0%	206	13,6%
Nie wiem/ Trudno powiedzieć	0	,0%	20	1,9%	20	1,3%
Żadne z powyższych	0	,0%	3	,3%	3	,2%

* kompetencje spoza zakresu obowiązków pracownika socjalnego

Prawie wszyscy kuratorzy oraz pracownicy urzędów pracy (99%) zgadzają się z opinią, że *pracownik socjalny pracuje w biurze i w terenie, wśród ludzi, którzy potrzebują pomocy*. Tego samego zdania było prawie 98% dzielnicowych oraz 96% pedagogów. Bardzo wysoki odsetek pracowników dwóch ostatnio wspomnianych instytucji (a więc dzielnicowych i pedagogów) stwierdził, że *pracownik socjalny współpracuje z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczenia patologii oraz skutków negatywnych zjawisk społecznych* (kolejno 97,8% i 96,7%).

Prawie wszyscy pracownicy wszystkich badanych instytucji (90%) zgadzali się również ze stwierdzeniami, że w zakresie obowiązków pracownika socjalnego jest *udzielanie informacji, wskazówek w zakresie rozwiązywania spraw życiowych i możliwości uzyskania poradnictwa w rozwiązywaniu problemów*. Odnotowano również przypadki błędnej wiedzy na temat zadań pracownika socjalnego i tak na przykład około połowy dzielnicowych, pedagogów i pracowników urzędów pracy uważa, że pracownik socjalny zajmuje się *kontrolowaniem i przestrzeganiem prawa*, jak również 51% pracowników urzędów pracy uważa, że osoby wykonujące ten zawód *kontrolują wykonywanie pracy społecznie użytecznej, orzeczonej w zamian za karę grzywny*.

Tabela 39. Zadania pracownika socjalnego (instytucje)

Jakie zadania wykonuje pracownik socjalny?	Kuratorzy	Dzielnicy	Pedagodzy	Pracownicy Urzędów	Ogółem
	%	%	%	%	%
Pracownik socjalny pracuje w biurze i w terenie, wśród ludzi, którzy potrzebują pomocy	99,0%	97,8%	96,0%	99,1%	97,8%
Współpracuje z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii oraz skutków negatywnych zjawisk społecznych	97,1%	97,8%	96,7%	96,5%	96,9%
udzielanie informacji, wskazówek w zakresie rozwiązywania spraw życiowych i możliwości uzyskania poradnictwa w rozwiązywaniu problemów	93,1%	94,4%	95,3%	93,8%	94,3%
Inicjuje nowe formy pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową	91,2%	93,3%	88,7%	89,4%	90,3%
kwalifikowanie do świadczeń udzielanych przez pomoc społeczną	88,2%	85,6%	86,7%	93,8%	88,6%
Kontrolowanie udzielanych świadczeń w ramach systemu pomocy społecznej	86,3%	87,8%	81,3%	92,9%	86,6%
Pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie do działań samopomocowych	84,3%	80,0%	80,0%	85,0%	82,2%
Kontrolowanie, przestrzegania prawa	21,6%	52,2%	50,7%	49,6%	44,2%
kontroluje wykonywanie pracy społecznie użytecznej, orzeczonej w zamian za karę grzywny	2,9%	23,3%	15,3%	51,3%	23,1%
Realizuje zadania z zakresu ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń	5,9%	20,0%	9,3%	8,0%	10,3%
ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych	3,9%	15,6%	6,7%	9,7%	8,6%
Pracownik socjalny to urzędnik wykonujący głównie prace biurowe	8,8%	4,4%	4,0%	9,7%	6,6%

Pytanie wielowyborowe, procenty nie sumują się do 100

Opisując co to jest system pomocy społecznej, zarówno mieszkańcy, jak i przedstawiciele badanych instytucji, najczęściej wybierali odpowiedź: *jest to pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie mogą sobie poradzić* (odsetek wskazań w grupie przedstawicieli instytucji – 84,8%, w grupie mieszkańców 76,7%). Na drugim miejscu pojawiło się określenie, że jest to *pomoc osobom uzależnionym i rodzinom patologicznym* (18% według ogółu mieszkańców i instytucji).

Tabela 40. Rozumienie systemu pomocy społecznej

Proszę wybrać jedno z określeń, które Pana(i) zdaniem najlepiej opisuje, co to jest system pomocy społecznej?	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Jest to pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi sami nie mogą sobie poradzić	386	84,8%	815	76,7%	1201	79,1%
Jest to pomoc osobom i rodzinom w poszukiwaniu pracy	6	1,3%	33	3,1%	39	2,6%
Jest to pomoc osobom uzależnionym i rodzinom patologicznym	63	13,8%	210	19,7%	273	18,0%
Jest to pomoc osobom skazanym w wyrokach sądowych	0	,0%	5	,5%	5	,3%

Pedagodzy oraz kuratorzy wykazali się najwyższym poziomem znajomości celów systemu pomocy społecznej - 95% pedagogów oraz 90% kuratorów stwierdziło, że system pomocy społecznej jest to *pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi sami nie mogą sobie poradzić*. To określenie, jako najlepiej oddające cele systemu pomocy społecznej, wskazało 83% pracowników urzędów pracy oraz zaledwie 65% dzielnicowych. Jednocześnie prawie jedna trzecia dzielnicowych uważa, że system ten służy *pomocy osobom uzależnionym i rodzinom patologicznym*.

Tabela 41. Rozumienie systemu pomocy społecznej (instytucje)

Proszę wybrać jedno z określeń, które Pana(i) zdaniem najlepiej opisuje, co to jest system pomocy społecznej?	Kuratorzy	Dzielnicowi	Pedagodzy	Pracownicy Urzędów Pracy	Ogółem
	%	%	%	%	%
Jest to pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi sami nie mogą sobie poradzić	90,2%	64,4%	94,7%	83,2%	84,8%

Proszę wybrać jedno z określić, które Pana(i) zdaniem najlepiej opisuje, co to jest system pomocy społecznej?	Kuratorzy	Dzielnicy	Pedagodzy	Pracownicy Urzędów Pracy	Ogółem
	%	%	%	%	%
Jest to pomoc osobom uzależnionym i rodzinom patologicznym	9,8%	31,1%	5,3%	15,0%	13,8%
Jest to pomoc osobom i rodzinom w poszukiwaniu pracy	,0%	4,4%	,0%	1,8%	1,3%

Kolejna kwestia, to rozpoznanie, kto organizuje pomoc społeczną. Odpowiedzi udzielane przez respondentów w większości były poprawne, tylko nieliczni mieszkańcy, a nawet przedstawiciele instytucji, wymieniali w tym kontekście straż miejską lub policję.

Najczęściej wskazywana odpowiedź w obu grupach respondentów, to MOPS, GOPS, OPS, MOPR (83,1% wskazań w grupie przedstawicieli instytucji i 71% wśród mieszkańców). Nieco mniejszy odsetek badanych wymienił administrację samorządową (przedstawiciele instytucji – 72,1%, natomiast wśród mieszkańców – 48%). Organizacje społeczne, jako organizatorów pomocy społecznej podało odpowiednio – 32,7% przedstawicieli instytucji i 26,1% mieszkańców, niewiele mniej badanych wskazało na kościół, parafie (28,1% w przypadku instytucji i 25,2% w przypadku mieszkańców).

Najrzadziej wymieniane przez respondentów instytucje organizujące pomoc, to społeczność lokalna, policja, straż miejska, szkoły i ośrodki oświatowo-educacyjne.

Tabela 42. Kto organizuje pomoc społeczną

Kto według Pana(i) organizuje pomoc społeczną? ¹	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
MOPS, GOPS, OPS, MOPR, PCPR	378	83,1%	755	71,0%	1133	74,7%
Administracja samorządowa	328	72,1%	510	48,0%	838	55,2%
Organizacje społeczne - fundacje i stowarzyszenia	149	32,7%	278	26,1%	427	28,1%
Kościół, parafia	128	28,1%	268	25,2%	396	26,1%

¹ <http://www.mpips.gov.pl/pomoc-spoeczna/>: (Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie (prezydenci miast) na poziomie gmin. Realizując zadania pomocy społecznej współpracują oni, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.)

Kto według Pana(i) organizuje pomoc społeczną? ¹	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Administracja rządowa	94	20,7%	170	16,0%	264	17,4%
Społeczność lokalna	76	16,7%	131	12,3%	207	13,6%
Policja	34	7,5%	51	4,8%	85	5,6%
Straż Miejska	16	3,5%	36	3,3%	52	3,4%
Nikt	1	,2%	18	1,7%	19	1,2%
Inne	3	,7%	12	1,1%	15	1,0%
Szkoły, ośrodki oświatowo- edukacyjne	3	,7%	2	,2%	5	,3%
Nie wiem, trudno powiedzieć	1	,2%	3	,3%	4	,3%

Źródła wiedzy na temat funkcjonowania pomocy społecznej

Wizerunek pracownika socjalnego kształtowany jest między innymi przez media, stąd niezwykle istotną rolę odgrywa zagadnienie dotyczące źródeł, z jakich sami respondenci czerpią informacje na temat funkcjonowania pomocy społecznej na terenie województwa lubelskiego.

Mieszkańcy deklarowali, że najczęściej uzyskują tego typu informacje z mediów tradycyjnych, takich jak radio, telewizja, prasa (43,5% wskazań), drugie w kolejności źródło to znajomi, sąsiedzi, rodzina (34,1% wskazań), następnie media elektroniczne (22%). Znaczny odsetek badanych – 18,7% wskazał na pracownika socjalnego.

Nieco inne źródła wiedzy na temat pomocy społecznej podawali przedstawiciele badanych instytucji – przede wszystkim od pracownika socjalnego (75,2% wskazań), a drugie w kolejności – media elektroniczne (42,9%).

Tabela 43. Źródła wiedzy na temat funkcjonowania pomocy społecznej

Skąd Pan czerpie informacje na temat funkcjonowania pomocy społecznej na terenie województwa lubelskiego?	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Media tradycyjne - radio, telewizja, prasa	114	25,1%	461	43,3%	575	37,9%
Od pracownika socjalnego	342	75,2%	199	18,7%	541	35,6%

Skąd Pan czerpie informacje na temat funkcjonowania pomocy społecznej na terenie województwa lubelskiego?	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Media elektroniczne - portale internetowe	195	42,9%	234	22,0%	429	28,3%
Od znajomych, sąsiadów, rodziny	59	13,0%	363	34,1%	422	27,8%
Ulotki, plakaty	77	16,9%	85	8,0%	162	10,7%
Z własnych doświadczeń, obserwacji	16	3,5%	69	6,5%	85	5,6%
Z pracy zawodowej	40	8,8%	37	3,5%	77	5,1%
Nie dotyczy/ Nie wiem/Trudno powiedzieć/	0	,0%	76	7,1%	76	5,0%
Inne źródło	17	3,7%	26	2,4%	43	2,8%
Z ośrodków pomocy, typu MOPS, MOPR itp.	25	5,5%	7	,6%	32	2,1%
Od administracji rządowej i samorządowej	1	,2%	8	,7%	9	,6%
Ze studiów, placówek edukacyjnych	0	,0%	9	,8%	9	,6%
Znajomość osób korzystających z pomocy pracownika socjalnego lub samemu bycie w takiej sytuacji	3	,7%	3	,3%	6	,4%

W bardzo zróżnicowany sposób prezentują się źródła wiedzy na temat funkcjonowania pomocy społecznej w województwie lubelskim wśród pracowników instytucji. Najczęściej wskazywaną odpowiedzią były informacje uzyskiwane bezpośrednio od pracownika socjalnego, przy czym odpowiedź tę podało aż 93% kuratorów oraz 76% dzielnicowych i pedagogów. Najczęściej wskazywane przez pracowników urzędów pracy były media elektroniczne, a więc portale internetowe (64% wskazań wśród tej grupy badanych). Warto również zwrócić uwagę na wysoki odsetek odpowiedzi dotyczących bardzo różnorodnych źródeł wiedzy, szczególnie wśród pracowników urzędów pracy, a mianowicie jedna czwarta z nich wskazała na ulotki, plakaty oraz informacje uzyskiwane od znajomych, sąsiadów, rodziny, natomiast 31% wskazało na media tradycyjne, czyli radio, telewizję i prasę.

Tabela 44. Źródła wiedzy na temat funkcjonowania pomocy społecznej (instytucje)

Skąd Pan czerpie informacje na temat funkcjonowania pomocy społecznej na terenie województwa lubelskiego?	Kuratorzy	Dzielnicy	Pedagodzy	Pracownicy Urzędów Pracy	Ogółem
	%	%	%	%	%
Od pracownika socjalnego	93,1%	76,7%	76,0%	56,6%	75,2%
Media elektroniczne - portale internetowe	35,3%	14,4%	49,3%	63,7%	42,9%
Media tradycyjne - radio, telewizja, prasa	13,7%	11,1%	36,7%	31,0%	25,1%
Ulotki, plakaty	11,8%	5,6%	20,0%	26,5%	16,9%
Od znajomych, sąsiadów, rodziny	3,9%	6,7%	14,0%	24,8%	13,0%
Z pracy zawodowej	9,8%	7,8%	9,3%	8,0%	8,8%
Z ośrodków pomocy, typu MOPS, MOPR itp.	2,9%	5,6%	10,0%	1,8%	5,5%
Inne źródło	4,9%	,0%	6,0%	2,7%	3,7%
Z własnych doświadczeń, obserwacji	2,9%	7,8%	2,7%	1,8%	3,5%
Znajomość osób korzystających z pomocy pracownika socjalnego lub samemu bycie w takiej sytuacji	,0%	,0%	,7%	1,8%	,7%
Od administracji rządowej i samorządowej	,0%	,0%	,7%	,0%	,2%

Pytanie wielowyborowe, procenty nie sumują się do 100

Cechy charakteru i umiejętności niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego

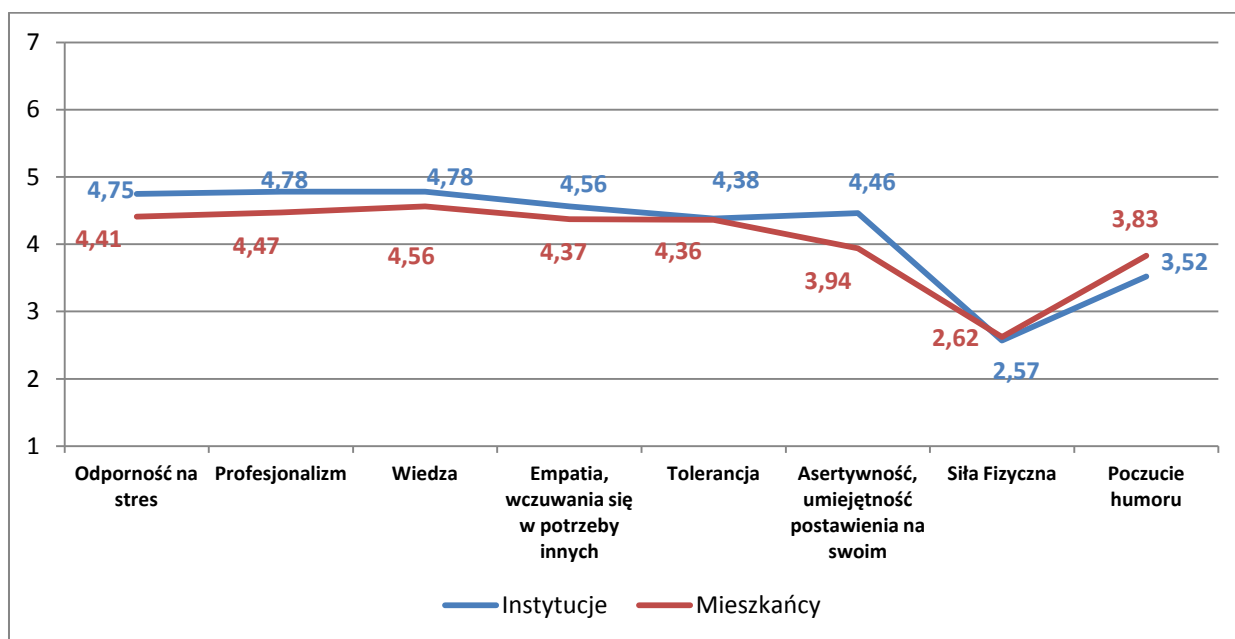
Respondenci za cechę niezbędną w zawodzie pracownika socjalnego uważają **profesjonalizm**, a następnie **wiedzę**, **odporność na stres** oraz **empatię**, wczuwanie się w potrzeby innych.

Najmniej potrzebne zdaniem respondentów w zawodzie pracownika socjalnego jest poczucie humoru i siła fizyczna. Przedstawiciele instytucji częściej niż mieszkańcy wskazują na asertywność, jako cechę niezbędną w zawodzie pracownika socjalnego. Najwyższą średnią oceną kompetencji niezbędnych w zawodzie pracownika socjalnego wśród mieszkańców charakteryzuje się wiedza pracownika socjalnego, natomiast wśród przedstawicieli instytucji w bardzo podobnym stopniu została wskazana zarówno wiedza, jak i profesjonalizm oraz odporność na stres.

Tabela 45. Cechy charakteru niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego

Proszę ocenić w jakim stopniu poniższe cechy są niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego. Ocena na skali od 1 do 5 (1-zupełnie zbędna, 5-absolutnie niezbędna)	Instytucje	Mieszkańcy	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia
Odporność na stres	4,75	4,41	4,51
Profesjonalizm	4,78	4,47	4,56
Wiedza	4,78	4,56	4,63
Empatia, wczuwanie się w potrzeby innych	4,56	4,37	4,43
Tolerancja	4,38	4,36	4,36
Asertywność, umiejętność postawienia na swoim	4,46	3,94	4,10
Siła fizyczna	2,57	2,62	2,60
Poczucie humoru	3,52	3,83	3,74

Wykres 4 Cechy niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego

Zarówno z punktu widzenia mieszkańców, jak i przedstawicieli instytucji, najważniejsze umiejętności w zawodzie pracownika socjalnego, to **umiejętność nawiązywania kontaktu** (średnia dla ogółu respondentów wyniosła 4,83) oraz rozumienia sytuacji osoby lub rodziny.

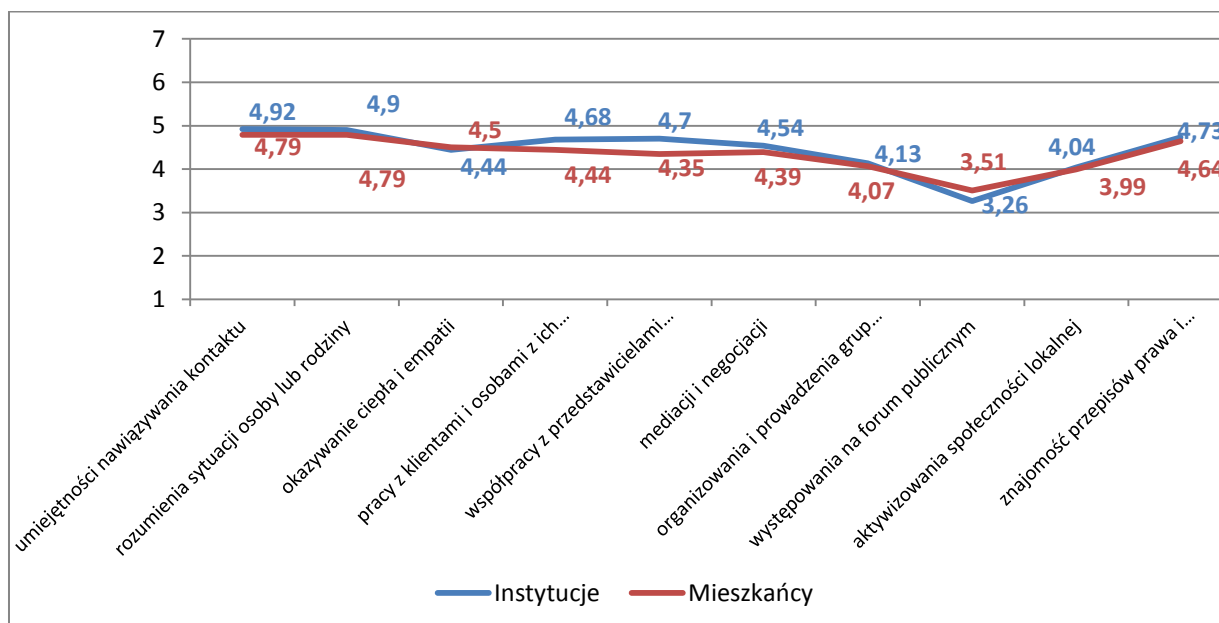
Najmniej przydatna dla pracownika socjalnego z punktu widzenia mieszkańców województwa lubelskiego jest umiejętność występowania na forum publicznym oraz aktywizowania społeczności lokalnej.

Tabela 46. Umiejętności niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego

Proszę ocenić w jakim stopniu są przydatne poniższe umiejętności w zawodzie pracownika socjalnego. Ocena na skali od 1 do 5 (1-zupełnie zbędna, 5-absolutnie niezbędna)	Instytucje	Mieszkańcy	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia
umiejętności nawiązywania kontaktu	4,92	4,79	4,83
rozumienia sytuacji osoby lub rodziny	4,90	4,79	4,82
okazywanie ciepła i empatii	4,44	4,50	4,48
pracy z klientami i osobami z ich otoczenia	4,68	4,44	4,51
współpracy z przedstawicielami innych zawodów i instytucji	4,70	4,35	4,45
mediacji i negocjacji	4,54	4,39	4,43
organizowania i prowadzenia grup zadaniowych	4,13	4,07	4,09
występowania na forum publicznym	3,26	3,51	3,44
aktywizowania społeczności lokalnej	4,04	3,99	4,00
znajomość przepisów prawa i umiejętność ich stosowania w praktyce	4,73	4,64	4,67

Wykres 5 Cechy niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego

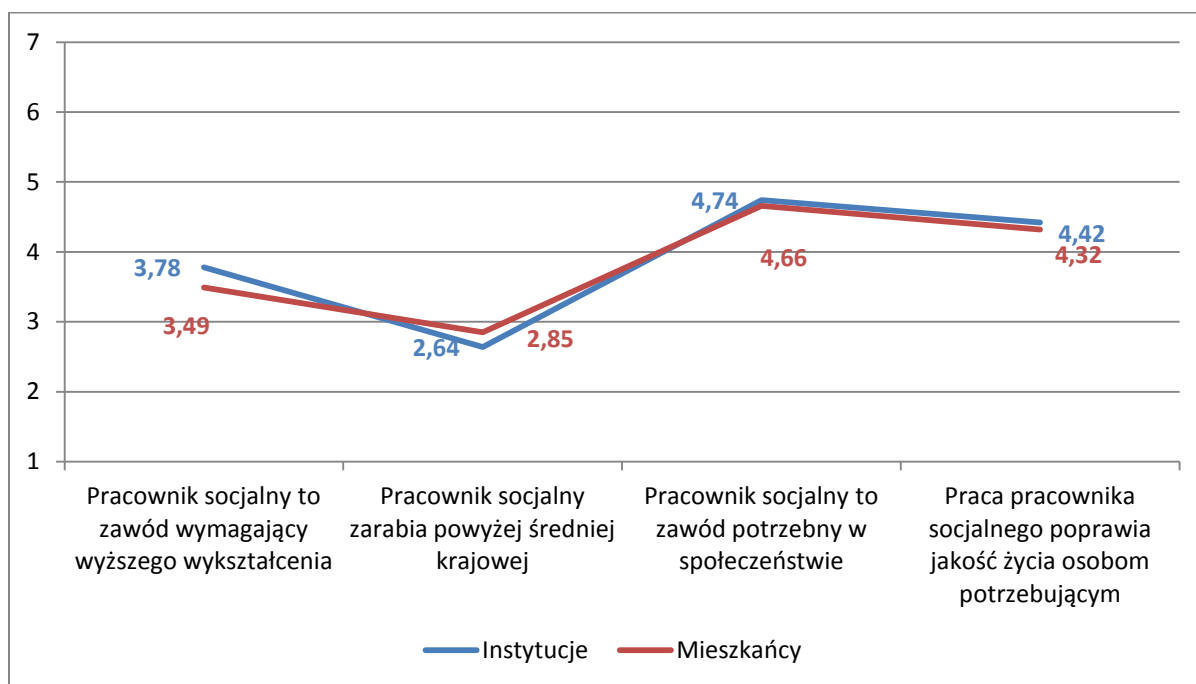

Zarówno mieszkańcy, jak i pracownicy instytucji uważają, że pracownik socjalny to zawód potrzebny w społeczeństwie (średnia 4,74 dla instytucji oraz 4,66 wśród mieszkańców). Wysokie wskazania dotyczyły również opinii, że praca pracownika socjalnego poprawia jakość życia osobom potrzebującym. Najniższa zgodność ze stwierdzeniem występuje w przypadku opinii, iż pracownik socjalny zarabia powyżej średniej krajowej.

Tabela 47. Umiejętności niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego, c. d.

Na ile zgadza się Pan(i) z poniższymi stwierdzeniami? Ocena na skali 5-stopniowej (1 – zupełnie się nie zgadzam, 5 – zupełnie się zgadzam)	Instytucje	Mieszkańcy	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia
Pracownik socjalny to zawód wymagający wyższego wykształcenia	3,78	3,49	3,57
Pracownik socjalny zarabia powyżej średniej krajowej	2,64	2,85	2,79
Pracownik socjalny to zawód potrzebny w społeczeństwie	4,74	4,66	4,69
Praca pracownika socjalnego poprawia jakość życia osobom potrzebującym	4,42	4,32	4,35

Wykres 6 Cechy niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego

Źródła wiedzy na temat pracowników socjalnych i ich wizerunek

Telewizja stanowi najczęstsze źródło informacji na temat pracy pracownika socjalnego – w grupie mieszkańców telewizja uzyskała 41,2% wskazań, wśród przedstawicieli instytucji 42,6%. Mieszkańcy województwa lubelskiego czerpią również wiedzę o pracownikach socjalnych od znajomych, sąsiadów, rodziny (29%) wskazań, a przedstawiciele instytucji na drugim miejscu wymieniali Internet (20,2%).

Tabela 48. Źródła wiedzy na temat pracownika socjalnego

Gdzie ostatnio słyshał(a) Pan(i) o pracy pracownika socjalnego?	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Telewizja	194	42,6%	445	41,9%	639	42,1%
Od znajomych, sąsiadów, rodziny	77	16,9%	308	29,0%	385	25,4%
Nie wiem, trudno powiedzieć, nie słyshałem(am)	43	9,5%	228	21,5%	271	17,9%
Internet	92	20,2%	84	7,9%	176	11,6%
Z pracy zawodowej	141	31,0%	35	3,3%	176	11,6%
Radio	56	12,3%	85	8,0%	141	9,3%
Od pracownika socjalnego	24	5,3%	16	1,5%	40	2,6%
Inne	13	2,9%	15	1,5%	28	1,9%
Z prasy	5	1,1%	23	2,2%	28	1,8%
Z własnego doświadczenia, obserwacji	0	,0%	17	1,6%	17	1,1%
Z ośrodków pomocy, typu MOPS, MOPR itp.	5	1,1%	8	,7%	13	,8%
Od administracji rządowej i samorządowej	1	,2%	10	1,0%	11	,7%
Ze studiów, placówek edukacyjnych	0	,0%	7	,6%	7	,5%

Wśród kuratorów oraz dzielnicowych najczęściej wskazywanym źródłem pozyskiwania informacji o pracowniku socjalnym jest praca zawodowa, w ramach której utrzymują bezpośrednie lub pośrednie kontakty z pracownikami socjalnymi. Pedagodzy i pracownicy urzędów pracy w około 45% przypadków informacje o pracowniku socjalnym usłyszeli ostatnio w telewizji.

Tabela 49. Źródła wiedzy na temat pracownika socjalnego (instytucje)

Gdzie ostatnio słyżał Pan o pracy pracownika socjalnego?	Kuratorzy	Dzielnicy	Pedagodzy	Pracownicy Urzędów Pracy	Ogółem
	%	%	%	%	%
Telewizja	44,1%	33,3%	44,0%	46,9%	42,6%
Z pracy zawodowej	49,0%	37,8%	26,0%	15,9%	31,0%
Internet	14,7%	11,1%	24,7%	26,5%	20,2%
Od znajomych, sąsiadów, rodziny	10,8%	10,0%	21,3%	22,1%	16,9%
Radio	4,9%	10,0%	21,3%	8,8%	12,3%
Nie wiem, trudno powiedzieć, nie słyżałem(am)	2,0%	12,2%	10,7%	12,4%	9,5%
Od pracownika socjalnego	7,8%	2,2%	7,3%	2,7%	5,3%
Inne	9,8%	1,1%	1,3%	,0%	2,9%
Z prasy	2,0%	1,1%	,7%	,9%	1,1%
Z ośrodków pomocy, typu MOPS, MOPR itp.	2,0%	2,2%	,7%	,0%	1,1%
Od administracji rządowej i samorządowej	,0%	,0%	,0%	,9%	,2%

Jeżeli chodzi o wydźwięk informacji prezentujących pracownika socjalnego, to nieco ponad połowa ankietowanych mieszkańców (52,1%) twierdzi, że są one **pozytywne**, natomiast niepokojąco wysoki odsetek respondentów (27,6%) uważa, że są one negatywne (w tym 12,2% odpowiedzi wskazuje na to, że respondenci uważają tego typu informacje za zdecydowanie negatywne).

Co piąty respondent nie potrafi określić, czy sposób przedstawienia pracownika socjalnego jest pozytywny, czy też negatywny.

Tabela 50. Obraz pracownika socjalnego w mediach i opiniach

W jaki sposób to, co Pan(i) słyszał(a) lub widział(a) przedstawiało pracownika socjalnego?	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
1 - Zdecydowanie negatywny	59	14,3%	103	12,2%	162	12,9%
2	28	6,8%	68	8,0%	96	7,6%
3	27	6,6%	63	7,4%	90	7,1%
4	57	13,8%	171	20,3%	228	18,2%
5	69	16,7%	135	16,0%	204	16,3%
6	73	17,7%	118	14,0%	191	15,2%
7 - Zdecydowanie pozytywny	99	24,0%	186	22,1%	285	22,7%

Istotną kwestią związaną z wizerunkiem pracownika socjalnego jest opinia na temat tego, jak kształtują się zarobki pracowników socjalnych. Największa grupa badanych mieszkańców województwa lubelskiego – 24,2% - uważa, że jest to kwota pomiędzy 2000 a 2499 tysiąca złotych netto. Nieco mniejszy odsetek badanych mieszkańców uważa, że zarobki te wynoszą pomiędzy 1500 a 1999 złotych netto, a co dziesiąta osoba jest zdania, że kwota ta wynosi do 1499 złotych. Przedstawiciele instytucji tak samo jak mieszkańcy najczęściej wymieniali kwotę netto pomiędzy 2000 a 2499 złotych jako zarobek pracownika socjalnego.

Tabela 51. Wyobrażenia na temat zarobków pracowników socjalnych

Ile według Pani zarabia pracownik socjalny? Proszę podać kwotę netto.	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
do 1499 zł	17	3,7%	107	10,1%	124	8,2%
1500-1999 zł	114	25,1%	227	21,4%	341	22,5%
2000-2499 zł	168	36,9%	258	24,2%	426	28,0%
2500-2999 zł	37	8,1%	72	6,8%	109	7,2%
3000 i więcej zł	15	3,3%	39	3,6%	54	3,5%
Nie wiem, trudno powiedzieć	104	22,9%	360	33,9%	464	30,6%

Zdaniem prawie połowy badanych – biorąc łącznie mieszkańców i przedstawicieli instytucji – pracownicy socjalni powinni zarabiać więcej. Najczęściej taką opinię wyrażały osoby, które twierdziły, że pracownicy socjalni zarabiają do 1499 złotych netto.

Tabela 52. Wyobrażenia na temat zarobków pracowników socjalnych, c.d.

Ile powinien zarabiać pracownik socjalny?	Ile według Pani zarabia pracownik socjalny? Proszę podać kwotę netto													
	do 1499 zł		1500-1999 zł		2000-2499 zł		2500-2999 zł		3000 i więcej zł		Nie wiem, trudno powiedzieć		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Mniej	1	,7%	1	,3%	24	5,5%	4	3,3%	7	12,8%	1	,1%	37	2,4%
Tyle samo, co podałem(am)	7	5,3%	38	11,1%	72	16,8%	29	26,9%	15	27,1%	4	,9%	164	10,8%
Więcej	105	84,4%	252	73,7%	243	57,1%	64	58,5%	19	34,8%	22	4,8%	704	46,4%
Trudno powiedzieć	12	9,7%	51	14,9%	87	20,5%	12	11,3%	14	25,2%	437	94,2%	613	40,4%

Prawie połowa badanych mieszkańców – 45,1% - uważa, że pracownik socjalny cieszy się szacunkiem w społeczeństwie (opinia przedstawicieli instytucji jest w tej kwestii dość zbliżona – 41,3% spośród nich uważa, że pracownik socjalny cieszy się szacunkiem w społeczeństwie), natomiast niepokojąco wysoki odsetek – 25,8%, czyli co czwarta osoba, jest przeciwnego zdania. Wśród przedstawicieli instytucji jeszcze większy odsetek badanych - 34,5% - jest przekonany, że pracownik socjalny nie cieszy się szacunkiem w społeczeństwie.

Znaczny odsetek ankietowanych mieszkańców – 29,1% nie ma zdania w tej kwestii.

Tabela 53. Wyobrażenia na temat opinii o pracownikach socjalnych

Czy według Pana(i) pracownik socjalny cieszy się szacunkiem w	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Zdecydowanie tak	22	4,8%	104	9,8%	126	8,3%
Raczej tak	165	36,3%	375	35,3%	540	35,6%
Ani tak, ani nie	111	24,4%	309	29,1%	420	27,7%
Raczej nie	123	27,0%	224	21,1%	347	22,9%
Zdecydowanie nie	34	7,5%	50	4,7%	84	5,5%

Wśród przedstawicieli instytucji, najmniej przekonani do tego, że pracownik socjalny cieszy się szacunkiem w społeczeństwie są pracownicy urzędów pracy – aż 46,9% spośród nich – wyraziło taką opinię.

Najbardziej przekonani o tym, że pracownik socjalny cieszy się szacunkiem w społeczeństwie są dzielnicowi – 66,6% spośród nich wyraziło taką opinię.

Tabela 54. Wyobrażenia na temat opinii o pracownikach socjalnych (instytucje)

Czy według Pana(i) pracownik socjalny cieszy się szacunkiem w społeczeństwie?	Kuratorzy	Dzielnicy	Pedagodzy	Pracownicy	Ogółem
	%	%	%	%	%
Zdecydowanie tak	2,9%	14,4%	2,0%	2,7%	4,8%
Raczej tak	34,3%	52,2%	32,7%	30,1%	36,3%
Ani tak, ani nie	29,4%	16,7%	28,7%	20,4%	24,4%
Raczej nie	21,6%	12,2%	30,0%	39,8%	27,0%
Zdecydowanie nie	11,8%	4,4%	6,7%	7,1%	7,5%

Sytuacje w których konieczna jest interwencja pracownika socjalnego

Zarówno mieszkańcy, jak i przedstawiciele instytucji uważają, że interwencja pracownika socjalnego wymagana jest przede wszystkim gdy występują *problemy rodzinne, przemoc w rodzinie* (odpowiednio 86,6% w przypadku mieszkańców i 96,5% w przypadku przedstawicieli instytucji). Drugi w kolejności przypadek wymagający zdaniem mieszkańców interwencji pracownika socjalnego, to *niewystarczające dochody do zaspokojenia podstawowych potrzeb*. Badani przedstawiciele instytucji na drugim miejscu wymieniali *uzależnienia – alkoholizm, narkomania*.

Tabela 55. Konieczność interwencji pracownika socjalnego

W jakich przypadkach konieczna jest interwencja pracownika socjalnego?	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Problemy rodzinne, przemoc w rodzinie	439	96,5%	920	86,6%	1359	89,5%
Niewystarczające dochody do zaspokojenia podstawowych potrzeb	321	70,5%	737	69,4%	1058	69,7%
Uzależnienia - alkoholizm, narkomania	330	72,5%	707	66,5%	1037	68,3%
Depresja, problemy zdrowotne w tym psychiczne	256	56,3%	529	49,8%	785	51,7%
Trudności w znalezieniu pracy	224	49,2%	506	47,6%	730	48,1%
Zakłócanie porządku w miejscach publicznych	30	6,6%	119	11,2%	149	9,8%
Nie dotyczy / żaden	0	,0%	14	1,4%	14	,9%

W przypadku wszystkich typów instytucji ich przedstawiciele wskazywali na konieczność interwencji pracownika socjalnego w przypadku problemów rodzinnych i przemocy w rodzinie (ponad 95% wskazań). Pedagodzy wyjątkowo często wskazywali również na problem uzależnień (79% odpowiedzi), natomiast kuratorzy na niewystarczające dochody do zaspokojenia podstawowych potrzeb (75% odpowiedzi).

Tabela 56. Konieczność interwencji pracownika socjalnego (instytucje)

W jakich przypadkach konieczna jest interwencja pracownika socjalnego?	Kuratorzy	Dzielnicy	Pedagodzy	Pracownicy	Ogółem
	%	%	%	%	%
Problemy rodzinne, przemoc w rodzinie	95,1%	97,8%	96,7%	96,5%	96,5%
Uzależnienia - alkoholizm, narkomania	68,6%	67,8%	79,3%	70,8%	72,5%
Niewystarczające dochody do zaspokojenia podstawowych potrzeb	74,5%	58,9%	74,7%	70,8%	70,5%

W jakich przypadkach konieczna jest interwencja pracownika socjalnego?	Kuratorzy	Dzielnicy	Pedagodzy	Pracownicy	Ogółem
	%	%	%	%	%
Depresja, problemy zdrowotne w tym psychiczne	56,9%	57,8%	56,0%	54,9%	56,3%
Trudności w znalezieniu pracy	52,9%	46,7%	55,3%	39,8%	49,2%
Zakłócanie porządku w miejscach publicznych	5,9%	5,6%	8,0%	6,2%	6,6%

Ocena przygotowania pracowników socjalnych do wykonywania obowiązków

Opinia na temat przygotowania pracowników socjalnych do wykonywania obowiązków jest wśród mieszkańców pozytywna – 43,3% wyraziło taką opinię, natomiast wśród przedstawicieli instytucji odsetek ten jest znacznie wyższy i wynosi aż 77,4%. Co piąty mieszkaniec żywi przekonanie, że pracownik socjalny nie jest dobrze przygotowany do wykonywania swoich obowiązków.

Tabela 57. Ocena przygotowania pracowników socjalnych do wykonywania zawodu

Czy według Pana(i) pracownicy socjalni są dobrze przygotowani do wykonywania swoich obowiązków?	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Zdecydowanie tak	74	16,3%	97	9,1%	171	11,3%
Raczej tak	278	61,1%	363	34,2%	641	42,2%
Ani tak, ani nie	70	15,4%	386	36,3%	456	30,0%
Raczej nie	24	5,3%	156	14,7%	180	11,9%
Zdecydowanie nie	9	2,0%	61	5,8%	70	4,6%

Pracownicy badanych instytucji w większości przypadków są zdania, że pracownicy socjalni są raczej dobrze przygotowani do wykonywania swoich obowiązków. Najwyższą pozytywną oceną poziomu przygotowania wykazali się dzielnicy, spośród których 89% wyraziło pozytywną opinię na ten temat.

Tabela 58. Ocena przygotowania pracowników socjalnych do wykonywania zawodu (instytucje)

Czy według Pana(i) pracownicy socjalni są dobrze przygotowani do wykonywania swoich obowiązków?	Kuratorzy	Dzielnicy	Pedagodzy	Pracownicy Urzędów Pracy	Ogółem
	%	%	%	%	%
Zdecydowanie tak	14,7%	31,1%	15,3%	7,1%	16,3%
Raczej tak	63,7%	57,8%	59,3%	63,7%	61,1%
Ani tak, ani nie	15,7%	8,9%	17,3%	17,7%	15,4%
Raczej nie	2,9%	1,1%	6,7%	8,8%	5,3%
Zdecydowanie nie	2,9%	1,1%	1,3%	2,7%	2,0%

Osobom, które stwierdziły, że pracownicy socjalni nie są dobrze przygotowani do wykonywania swoich obowiązków zostało zadane dodatkowe pytanie otwarte dotyczące tego, co należałoby zmienić. W celu przedstawienia dokładniejszej analizy i czytelniejszych wyników, odpowiedzi na to pytanie zostały skategoryzowane (w związku z tym, że wielu respondentów podawało więcej niż jedno rozwiązanie umożliwiające lepsze przygotowanie pracowników socjalnych, pytanie to zostało skonstruowane jako wielowyborowe).

Aby poprawić przygotowanie pracowników socjalnych do wykonywania swoich obowiązków, mieszkańcy proponują najczęściej – 31,3% wskazań - *większe zaangażowanie w pracę, szczere zainteresowanie się ludźmi, którym się pomaga*, na drugim miejscu *więcej systematycznych szkoleń* (17,1%), a następnie *mniej pracy biurowej, a więcej w terenie* (14,7%) oraz *większą wiedzę, lepsze przygotowanie do pracy* (14,4%).

Przedstawiciele instytucji na pierwszym miejscu wymieniali *więcej systematycznych szkoleń* (20,6%)

Tabela 59. Propozycje zmian ulepszających przygotowanie do zawodu PS

Co powinno ulec zmianie, by pracownicy socjalni byli lepiej przygotowani do wykonywania swoich obowiązków?	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Większe zaangażowanie w pracę, szczere zainteresowanie się ludźmi, którym się pomaga	6	17,6%	68	31,3%	74	29,5%
Więcej systematycznych szkoleń	7	20,6%	37	17,1%	44	17,5%
Mniej pracy biurowej, a więcej w terenie	5	14,7%	32	14,7%	37	14,7%
Większa wiedza, lepsze przygotowanie do pracy	4	11,8%	31	14,4%	35	14,0%

Co powinno ulec zmianie, by pracownicy socjalni byli lepiej przygotowani do wykonywania swoich obowiązków?	Instytucje		Mieszkańcy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Niewłaściwy sposób rekrutacji pracowników (min. nepotyzm)	2	5,9%	21	9,9%	23	9,4%
Nie wiem, trudno powiedzieć	4	11,8%	15	6,8%	19	7,4%
Wyższe wykształcenie	6	17,6%	10	4,6%	16	6,3%
Świadczenia socjalne przyznawane alkoholikom, a nie rzeczywiście potrzebującym. Skupianie się tylko na świadczeniach	4	11,8%	6	2,8%	10	4,0%
Konflikty z przepisami prawnymi - brak znajomości, brak przepisów, nadmierne stosowanie się do nich	3	8,8%	6	2,7%	9	3,5%
Inne	8	23,5%	51	23,5%	59	23,5%

Pytanie otwarte, zakodowane w wielowyborowe, procenty nie sumują się do 100

Współpraca przedstawicieli instytucji z pracownikami socjalnymi

Najczęstszą formą współpracy z pracownikami socjalnymi są bezpośrednie spotkania dyskusyjne, narady (66,2% wskazań), na drugim miejscu wymieniano *pośrednie konsultacje telefoniczne* (57,1% wskazań), a następnie *bezpośrednia formę w ramach zespołu interdyscyplinarnego* (54,9%) oraz *wspólne działania w terenie* (45,9%).

Spośród wszystkich przedstawicieli instytucji największy odsetek ankietowanych, którzy nie współpracują z pracownikami socjalnymi i nie mają z nimi kontaktu odnotowano wśród przedstawicieli urzędów pracy (16,8%).

Tabela 60. Formy współpracy z pracownikami socjalnymi

Jak wygląda Pana(i) forma współpracy z pracownikiem socjalnym?	Kuratorzy		Dzielnicy		Pedagodzy		Pracownicy Urzędu Pracy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Bezpośrednia - spotkania dyskusyjne, narada	89	87,3%	71	78,9%	109	72,7%	32	28,3%	301	66,2%
Pośrednia - konsultacje telefoniczne	65	63,7%	26	28,9%	89	59,3%	80	70,8%	260	57,1%
Bezpośrednia - zespół interdyscyplinarny	88	86,3%	76	84,4%	80	53,3%	6	5,3%	250	54,9%
Bezpośrednia - wspólne działania w terenie	81	79,4%	70	77,8%	50	33,3%	8	7,1%	209	45,9%
Pośrednia - prośba o wykonanie konkretnych zadań	26	25,5%	15	16,7%	34	22,7%	25	22,1%	100	22,0%
Pośrednia - konsultacje mailowe	16	15,7%	8	8,9%	28	18,7%	23	20,4%	75	16,5%
Nie współpracuję, nie miałem kontaktu z pracownikiem	0	,0%	0	,0%	8	5,3%	19	16,8%	27	5,9%
Inne	2	2,0%	2	2,2%	3	2,0%	3	2,7%	10	2,2%
Pośrednia - przez osoby trzecie (np. przez klientów)	0	,0%	1	1,1%	1	,7%	2	1,8%	4	,9%
Pośrednia - korespondencja	0	,0%	0	,0%	0	,0%	3	2,7%	3	,7%

Pytanie wielowyborowe, procenty nie sumują się do 100

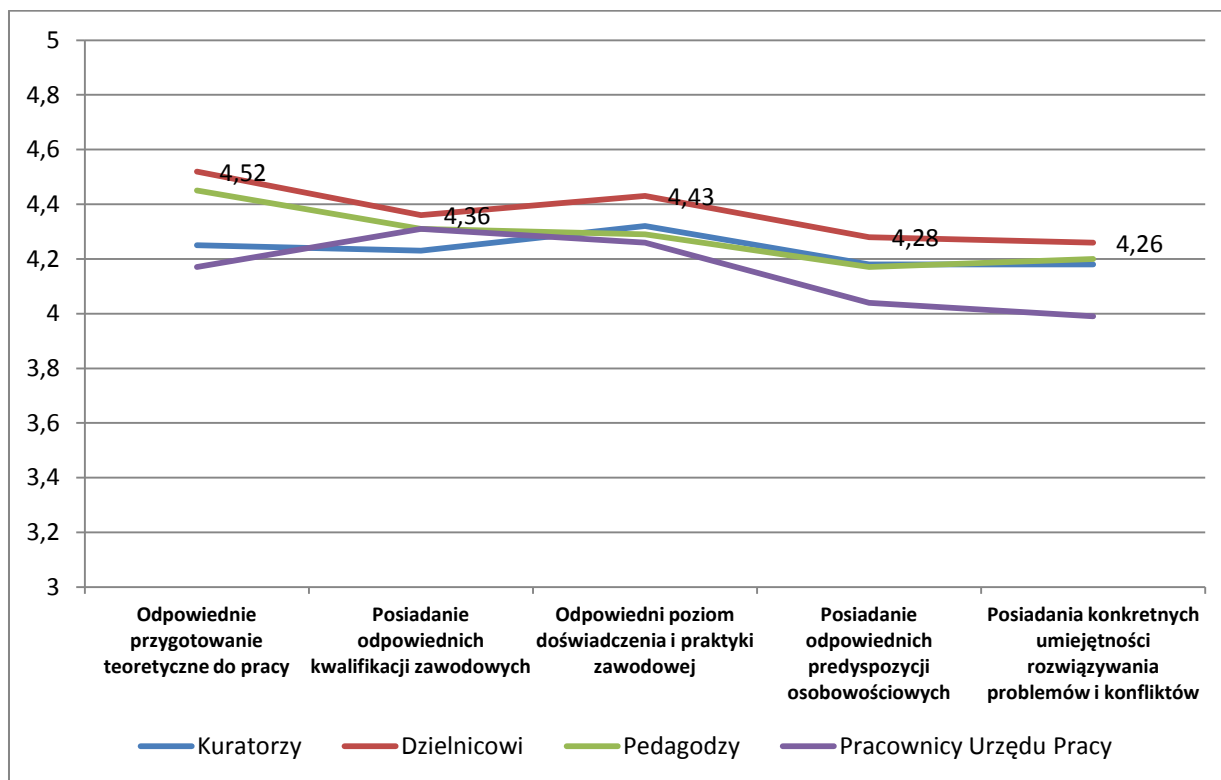

Ocena kompetencji pracowników socjalnych wynikająca z dotychczasowych doświadczeń przedstawicieli instytucji jest bardzo wysoka – w każdym z ocenianych przypadków średnia ocena jest wyższa niż cztery (przy ocenie posługiwano się skalą pięciopunktową, gdzie 1 oznaczało najniższą ocenę, a 5 najwyższą).

Przedstawiciele instytucji najwyżej ocenili *odpowiednie przygotowanie teoretyczne do pracy* (średnia 4,35), następnie *odpowiedni poziom doświadczenia i praktyki zawodowej* (4,32) oraz *posiadania odpowiednich kwalifikacji zawodowych* (4,3).

Tabela 61. Ocena kompetencji pracowników socjalnych

Na podstawie dotychczasowej współpracy z pracownikiem socjalnym proszę ocenić jego kompetencje na skali 5-stopniowej, gdzie 1 oznacza zdecydowanie niskie, a 5 zdecydowanie wysokie	Kuratorzy	Dzielnicy	Pedagodzy	Pracownicy Urzędu Pracy	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia
Odpowiednie przygotowanie teoretyczne do pracy	4,25	4,52	4,45	4,17	4,35
Posiadanie odpowiednich kwalifikacji zawodowych	4,23	4,36	4,31	4,31	4,30
Odpowiedni poziom doświadczenia i praktyki zawodowej	4,32	4,43	4,29	4,26	4,32
Posiadanie odpowiednich predyspozycji osobowościowych	4,18	4,28	4,17	4,04	4,17
Posiadania konkretnych umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów	4,18	4,26	4,20	3,99	4,16

Wykres 7 Ocena kompetencji pracowników socjalnych

Współpraca z pracownikiem socjalnym najczęściej odbywa się 2-3 razy w miesiącu (26,1%) lub raz w tygodniu (21,4%). Co czwarty respondent deklaruje taką współpracę 2-3 razy w miesiącu, a 17,7% badanych raz w miesiącu. Dwa, trzy razy w tygodniu najczęściej współpracują z pracownikiem socjalnym kuratorzy i dzielnicowi, a raz w tygodniu najczęściej dzielnicowi. Raz miesiącu najczęściej kontakt z pracownikiem socjalnym mają pracownicy urzędu pracy. Rzadziej niż raz miesiącu najczęściej kontaktują się z pracownikiem socjalnym pedagodzy.

Tabela 62. Częstotliwość współpracy z pracownikami socjalnymi

Jak często zdarza się Panu/Pani współpracować z pracownikiem socjalnym?	Kuratorzy		Dzielnicowi		Pedagodzy		Pracownicy Urzędu Pracy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Codziennie	3	2,9%	1	1,1%	0	,0%	3	3,2%	7	1,6%
2-3 razy w tygodniu	33	32,4%	28	31,1%	6	4,2%	9	9,6%	76	17,7%
Raz w tygodniu	25	24,5%	29	32,2%	22	15,4%	16	17,0%	92	21,4%
2-3 razy w miesiącu	29	28,4%	24	26,7%	39	27,3%	20	21,3%	112	26,1%
Raz w miesiącu	11	10,8%	7	7,8%	30	21,0%	28	29,8%	76	17,7%
Rzadziej niż raz w miesiącu	1	1,0%	1	1,1%	46	32,2%	18	19,1%	66	15,4%
Ogółem	102	100,0%	90	100,0%	143	100,0%	94	100,0%	429	100,0%

Zaledwie co dziesiąty przedstawiciel instytucji ma jakieś zastrzeżenia do współpracy z pracownikiem socjalnym.

Tabela 63. Zastrzeżenia odnośnie do współpracy z pracownikami socjalnymi

Czy ma Pan(i) jakieś uwagi zastrzeżenia co do współpracy z pracownikiem socjalnym?	Kuratorzy		Dzielnicy		Pedagodzy		Pracownicy Urzędu Pracy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Nie	85	83,3%	86	95,6%	122	85,9%	89	94,7%	382	89,3%
Tak	17	16,7%	4	4,4%	20	14,1%	5	5,3%	46	10,7%

Najczęściej wymieniane zastrzeżenia dotyczące współpracy z pracownikiem socjalnym, to niska komunikatywność (25% wskazań), następnie słaba współpraca z innymi instytucjami oraz zbyt małe i zbyt wąskie kompetencje (po 16,7% wskazań). Najbardziej zróżnicowanymi opiniami w tym względzie charakteryzowali się kuratorzy oraz pedagodzy.

Tabela 64. Zastrzeżenia odnośnie do współpracy z pracownikami socjalnymi (kuratorzy, dzielnicy, pedagodzy, pracownicy UP).

Czy ma Pan jakieś uwagi zastrzeżenia co do współpracy z pracownikiem socjalnym?	Kuratorzy		Dzielnicy		Pedagodzy		Pracownicy Urzędu Pracy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Niska komunikatywność	2	16,7%	0	,0%	6	31,6%	1	25,0%	9	25,0%
Słaba współpraca z innymi instytucjami	3	25,0%	0	,0%	3	15,8%	0	,0%	6	16,7%
Zbyt małe i zbyt wąskie kompetencje	3	25,0%	0	,0%	2	10,5%	1	25,0%	6	16,7%
Niewłaściwe podejście do podopiecznych (obrażanie, brak pomocy)	2	16,7%	0	,0%	2	10,5%	0	,0%	4	11,1%
Ograniczenia przepisowe - brak indywidualnego podejścia	1	8,3%	0	,0%	1	5,3%	2	50,0%	4	11,1%
Niski poziom empatii	1	8,3%	0	,0%	3	15,8%	0	,0%	4	11,1%
Mała dyspozycyjność, praca powinna być też popołudniami	1	8,3%	1	100,0%	1	5,3%	0	,0%	3	8,3%

Czy ma Pan jakieś uwagi zastrzeżenia co do współpracy z pracownikiem socjalnym?	Kuratorzy		Dzielnicy		Pedagodzy		Pracownicy Urzędu Pracy		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Zbyt mała skuteczność, efektywność działań	0	,0%	0	,0%	2	10,5%	0	,0%	2	5,6%
Nie wiem, trudno powiedzieć	1	8,3%	0	,0%	0	,0%	0	,0%	1	2,8%
Brak życzliwości, sympatii do ludzi	1	8,3%	0	,0%	0	,0%	0	,0%	1	2,8%
Inne	2	16,7%	0	,0%	3	15,8%	0	,0%	5	13,9%

Pytanie wielowyborowe, procenty nie sumują się do 100

Wnioski

Wśród badanych mieszkańców 9,6% korzysta obecnie z systemu pomocy społecznej. Warto zauważyć, że dane te odzwierciedlają dane Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie z 2013 roku, według których odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w województwie lubelskim wynosił 11%. Jednocześnie aż 46% osób miało do czynienia z pracownikiem socjalnym. Znacząco wyższy odsetek, w stosunku do respondentów korzystających z pomocy społecznej, wynika w tym wypadku z odniesienia pytania do przeszłości, a także form takiego kontaktu. W przypadku 45% mieszkańców *sytuacja w domu tego wymagała*, ale wysoki był również odsetek odpowiedzi oznaczających sytuację, gdy pracownikiem socjalnym był ktoś ze znajomych, rodziny, lub też, gdy miało się z nim kontakt poprzez obowiązki w pracy zawodowej. Spośród mieszkańców województwa lubelskiego 40% osób twierdziło, że ktoś z ich rodziny lub znajomych korzystał z pomocy pracownika socjalnego. W takiej samej sytuacji było tylko 21% pracowników instytucji. Bardzo zbliżony odsetek zarówno mieszkańców, jak i pracowników instytucji stwierdził, że ich bliscy byli zadowoleni z udzielonej pomocy (kolejno 61,6% i 57,1%).

Jeśli chodzi o instytucje, 93% pracowników miało do czynienia osobiście z pracownikiem socjalnym. Najwyższym wskazaniem odpowiedzi twierdzącej charakteryzują się kuratorzy (100% spośród nich miało taki kontakt), najniższym natomiast pracownicy urzędów pracy (jedynie 80%). Najczęstszą formą współpracy z pracownikami socjalnymi są *bezpośrednie spotkania dyskusyjne, narady* (66,2% wskazań) oraz *pośrednie konsultacje telefoniczne* (57,1% wskazań). Współpraca z pracownikiem socjalnym wśród pracowników instytucji najczęściej odbywa się 2-3 razy w miesiącu (26,1%). Najczęstsze kontakty obserwuje się wśród dzielnicowych i kuratorów, najrzadsze wśród pracowników urzędów pracy.

W związku z częstszym kontaktem z pracownikiem socjalnym, przedstawiciele instytucji zdecydowanie lepiej oceniają te relacje - 90% z nich oceniło je jako zadowalające, podczas gdy opinię taką wyraziło jedynie 64% mieszkańców. W szczegółowym rozróżnieniu na poszczególne instytucje, 97% dzielnicowych było zadowolonych z kontaktów (najwyższy odsetek zadowolonych spośród wszystkich instytucji). Zadowolenie ze współpracy wśród osób, które miały kontakt z pracownikiem socjalnym z racji pełnionych obowiązków zawodowych wyraża 91% przedstawicieli instytucji i jedynie 72% mieszkańców. Pozytywny stosunek do zawodu pracownika socjalnego wyraża 93% przedstawicieli instytucji i 78% mieszkańców. Z powyższych danych wynika, że przedstawiciele instytucji wiążąc się z pracownikami socjalnymi innym typem relacji wyrażają zdecydowanie bardziej pozytywne opinie, aniżeli mieszkańcy województwa lubelskiego. Należy zwrócić też uwagę na to, że poziom zadowolenia przedstawicieli instytucji był jednak niższy od tego wyrażanego przez mieszkańców, jeśli chodziło o inne kontakty, niż te zawodowe (a więc w pytaniu o zadowolenie z pomocy udzielonej przez pracownika socjalnego znajomym lub rodzinie). Wśród przebadanych instytucji najwyższy poziom zadowolenia we wszystkich analizowanych kwestiach odnotowano wśród dzielnicowych. Wynika z tego, że współpraca pracowników socjalnych z innymi instytucjami została oceniona na bardzo wysokim poziomie, problemem jednak jest ich kontakt z osobami potrzebującymi pomocy.

Zaledwie co dziesiąty przedstawiciel instytucji ma jakieś zastrzeżenia odnośnie do współpracy z pracownikiem socjalnym. Najczęściej tego typu uwagi wyrażali kuratorzy (17% spośród nich wyrażało zastrzeżenia) oraz pedagodzy (14%). Najczęściej wymieniane zastrzeżenia dotyczące współpracy z pracownikiem socjalnym, to niska komunikatywność (25% wskazań) wskazywana głównie przez pedagogów i pracowników urzędów pracy. Następnym zastrzeżeniem jest słaba współpraca z innymi instytucjami (17% wskazań), odpowiedź ta została udzielona przez co czwartego kuratora.

Określenie „pracownik socjalny” kojarzy się respondentom w bardzo różnorodny sposób. Należy zauważyć, że różnice występują również jeśli chodzi o wypowiedzi mieszkańców oraz instytucji. W przypadku mieszkańców najwyższy odsetek wskazań (44%) dotyczył skojarzeń z pomocą, opieką, wsparciem. Tę samą konotację wskazało aż 62% pracowników badanych instytucji. Trudność z określeniem jakiegokolwiek skojarzenia wyraziło 16% mieszkańców, podczas gdy jedynie 3% osób pracujących w wyróżnionych instytucjach miało ten problem, co świadczy o większej wiedzy pracowników instytucji na temat pracy pracownika socjalnego. Kategorią drugą w kolejności, po skojarzeniu z pomocą, opieką i wsparciem, wśród instytucji, były pozytywne cechy charakteru pracowników socjalnych oraz pozytywne aspekty ich pracy. Na taką odpowiedź wskazało 11% osób. Na podstawie danych przedstawiających skojarzenia można zauważyć, że rozumienie określenia „pracownik socjalny” nie jest do końca poprawne wśród mieszkańców. Wprawdzie opisywane pytanie miało dość ogólny zakres, jednakże stosunkowo licznie pojawiły się takie odpowiedzi jak: „urzędnik”, „pieniądz”, „kontrola”, „pielęgniarka”, czy „wolontariusz”.

Wyżej postawioną tezę potwierdzają również odpowiedzi na pytanie o obowiązki i zadania wykonywane przez pracownika socjalnego. Większość osób określiła je stosunkowo poprawnie. Co ciekawe, zarówno mieszkańcy, jak i pracownicy instytucji wypowiadając się na temat czynności wykonywanych w ramach zawodu pracownika socjalnego, wskazywali na *kontrolowanie i przestrzeganie prawa* (44% wskazań), *kontrolę wykonywanej pracy społecznie użytecznej, orzeczonej w zamian za karę grzywny* (29% wskazań), *wykonywanie głównie prac biurowych* (14% wskazań), *ochronę spokoju i porządku w miejscach publicznych oraz realizowanie zadań z zakresu ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń* (oba po 14% wskazań). Potwierdza to wcześniej wyłaniające się obawy, iż respondenci (mieszkańcy i instytucje) niepoprawnie definiują zawód pracownika socjalnego, uważając za jego obowiązki kompetencje odnoszące się do innych instytucji, m.in. policji i urzędów pracy. Spośród pracowników badanych instytucji to kuratorzy posiadają najlepszą wiedzę o zadaniach pracownika socjalnego. Badani w większości uważają, że interwencja pracownika socjalnego jest potrzebna szczególnie w takich sytuacjach jak *problemy rodzinne i przemoc w rodzinie* (prawie 90% wskazań). Na drugim miejscu pojawiły się *niewystarczające dochody do zaspokojenia podstawowych potrzeb* (70%) oraz *przypadki uzależnień* (68%).

Respondenci w większości poprawnie opisują system pomocy społecznej, jako *pomoc osobom i rodzinom w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi sami nie mogą sobie poradzić* (85% wskazań wśród pracowników instytucji i 77% wśród mieszkańców). Jeśli chodzi o wiedzę na temat tego, kto organizuje pomoc społeczną, jest ona stosunkowo wysoka patrząc na to, że odpowiedzi wskazywane najczęściej (a więc ośrodki pomocy społecznej, administracja rządowa i samorządowa, organizacje pozarządowe i Kościół) są odpowiedziami poprawnymi, uwzględnionymi w definicji pomocy społecznej.

Wyobrażenia mieszkańców na temat zawodu i predyspozycji pracownika socjalnego nie są tożsame z oczekiwaniami, jakie są mu stawiane. Ogół respondentów w dużym stopniu uważa, że pracownik socjalny powinien charakteryzować się uczciwością, wytrwałością w doprowadzaniu prowadzonej sprawy do pozytywnego rezultatu, postawą niesienia pomocy i wczuwania się w potrzeby innych. Respondenci za cechy niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego uważają odporność na stres, profesjonalizm i wiedzę. Wskazania te nieco częściej występowały w przypadku instytucji, niż wśród mieszkańców. Obie badane grupy jako najmniej istotne cechy wskazały siłę fizyczną oraz poczucie humoru. Jeśli chodzi o umiejętności przydatne w zawodzie pracownika socjalnego, jako najbardziej niezbędne uznano umiejętność nawiązywania kontaktu oraz rozumienia sytuacji osoby lub rodziny.

Badani, zarówno mieszkańcy, jak i przedstawiciele instytucji, uważają zawód pracownika socjalnego za bardzo potrzebny, użyteczny, stresujący, trudny i ciekawy. Pracownicy instytucji częściej podkreślali niebezpieczeństwo, szkodliwość dla zdrowia i towarzyszący obowiązkom stres w zawodzie pracownika socjalnego. Respondenci zgadzają się z opinią, że pracownik socjalny pomaga ludziom i jest w tym raczej skuteczny. Wyniki te potwierdzają wcześniej wspomniane różnice w opiniach odnośnie wyobrażenia pracownika socjalnego. Mieszkańcy częściej wyrażają opinię mówiącą iż pracownik socjalny, choć jest zawodem potrzebnym i poprawia jakość życia osobom potrzebującym, opiera się głównie na spokojnej pracy biurowej. Opinie mieszkańców cechują się bardziej negatywnym wartościowaniem zawodu pracownika socjalnego. Pojawiają się wśród nich stanowiska, że działa on mało skutecznie, niewiele robi, a za swoją pracę pobiera państwowe pieniądze. Około 28% osób uważa, że pracownik socjalny zarabia kwotę mieszczącą się w przedziale od 2000 do 2499 zł (takiego zdania było 37% pracowników instytucji i 24% mieszkańców).

Prawie 44% respondentów jest zdania, że pracownik socjalny cieszy się szacunkiem w społeczeństwie, natomiast co czwarta osoba (wśród pracowników instytucji aż 35%) jest przeciwnego zdania. Przyglądając się bliżej temu stwierdzeniu wypowiedzanemu przez pracowników instytucji widać, iż to głównie dzielnicowi wskazują na wysoki szacunek społeczny zawodu pracownika socjalnego (66,6% wskazań), natomiast przeciwnego zdania byli w znacznej mierze pracownicy urzędów pracy, którzy nie zgadzali się z tą opinią w 47%. Zdecydowana większość pracowników instytucji (77%) twierdzi, że pracownicy socjalni są dobrze przygotowani do pełnienia swoich obowiązków. Wśród dzielnicowych aż 89% popierało to zdanie. Taką samą opinię wyrażało jedynie 43% mieszkańców. Aby poprawić przygotowanie pracowników socjalnych do wykonywania swoich obowiązków, mieszkańcy proponowali najczęściej *większe zaangażowanie w pracę i szczere zainteresowanie się ludźmi, którym się pomaga* (31% wskazań), na drugim miejscu *więcej systematycznych szkoleń*, a następnie *mniej pracy biurowej, a więcej w terenie*.

Ponad 50% respondentów uważa, że to, co ostatnio słyszeli na temat pracownika socjalnego miało pozytywny wydźwięk, a 28% badanych, uważa, że przedstawiano pracownika socjalnego w sposób negatywny.

Rekomendacje

1. Kampania społeczna w mediach

- W związku z tym, że zarówno mieszkańcy, jak i pracownicy instytucji, mają problem z określeniem skojarzeń odnoszących się do pracownika socjalnego, a wielu z nich podaje skojarzenia mogące sugerować błędne rozumienie tego wyrażenia, rekomendujemy **przeprowadzanie kampanii społecznej** w najbardziej popularnych mediach, których popularność została również potwierdzona jako najczęstsze źródło czerpania przez respondentów wiedzy na temat pracownika socjalnego i systemu pomocy społecznej (jest to przede wszystkim telewizja oraz portale internetowe).
- Kampania ta miałaby na celu **przybliżenie osoby pracownika socjalnego**, jego obowiązków i praw w ramach wykonywanej pracy. Kampania powinna również pomóc w odejściu od stereotypowego rozumienia roli pracownika socjalnego (np. jako osoby siedzącej za biurkiem), a ukazać jego prawdziwe oblicze.
- Jednym z celów kampanii społecznej powinno być również **ocieplenie wizerunku** pracownika socjalnego.
- Właściwym momentem na rozpoczęcie kampanii społecznej jest pierwszy tydzień listopada, a jej kulminacją powinien być **21 listopada**, który funkcjonuje w Polsce jako Dzień Pracownika Socjalnego.
- Kampania społeczna mogłaby być prowadzona pod patronatem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

2. Realizacja programów aktywności lokalnej przez ośrodki pomocy społecznej

- Programy aktywności lokalnej mają na celu aktywizację społeczności a uczestniczą w nich nie tylko osoby korzystające ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej. Dzięki takim działaniom osoby nie korzystające z pomocy społecznej mają okazję zapoznać się z działalnością ośrodków pomocy społecznej (model organizowania społeczności lokalnej przy udziale ośrodków pomocy społecznej wdrażało Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL i Instytut Spraw Publicznych).

3. Stałe szkolenia

- Rekomendujemy wprowadzenie **stałych szkoleń dla pracowników socjalnych**, które miałyby na celu podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy społecznej.
- W czasie szkoleń należy kłaść nacisk na doskonalenie umiejętności nawiązywania kontaktu i rozumienia sytuacji osób potrzebujących.
- Należy kształcić komunikatywność i empatię pracowników socjalnych, przy jednoczesnym nacisku na stosowanie się do przepisów prawa.
- Aby usprawnić relacje między instytucjami i pracownikami socjalnymi należy prowadzić wspólne interdyscyplinarne szkolenia dla przedstawicieli współpracujących instytucji.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

4. Działania Public Relations

- Instytucje zatrudniające pracowników socjalnych powinny dbać o dobre relacje z mediami i przekazywać im informacje o pozytywnych efektach działań pracowników socjalnych – innymi słowy należy zadbać o pozytywny wizerunek pracownika socjalnego w mediach.

Badania społeczne

- Rekomendujemy realizację pogłębionych badań społecznych dotyczących zarówno relacji pomiędzy pracownikami socjalnymi a instytucjami z którymi współpracują, jak również relacji z mieszkańcami województwa.

Aneks

Spis źródeł

1. Altkorn J., *Wizerunek firmy*, Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Dąbrowa Górnicza, 2004, s. 13-14.
2. Bigos K., *Etyka zawodowa i dylematy etyczne w działalności pracowników socjalnych*, [dostępny online 29.09.2014], 2009, dostęp: <http://socjologia.pl/modules.php?name=News&file=article&sid=28%20%E2%80%93%20Krytyka%20Bigos>
3. ROPS Lublin, *Ocena zasobów pomocy społecznej za 2013 rok*, [dostępny online 06.10.2014], 2014, dostęp: http://www.lubelskie.pl/img/userfiles/files/17_19__zal.pdf
4. Rymśka M. (red.), *Pracownicy socjalni i praca socjalna w Polsce. Między służbą społeczną a urzędem*, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 2012.
5. Szyszka M., *Kształtowanie wizerunku instytucji pomocy społecznej w mediach*, [dostępny online 29.09.2014], Warszawa, 2012, dostęp: <http://irss.pl/wp-content/uploads/2012/09/Kształtowanie%20wizerunku%20instytucji%20pomocy%20społecznej%20w%20mediach.pdf>
6. Dziennik Ustaw 2013, poz. 182 wraz z późniejszymi zmianami.

Spis tabel

Tabela 1. Respondenci.....	10
Tabela 2. Instytucje	10
Tabela 3. Przynależność do sądu rejonowego (kuratorzy)	10
Tabela 4. Przynależność do komendy (dzielnicowi)	11
Tabela 5. Typ placówki edukacyjnej (pedagodzy)	12
Tabela 6. Przynależność do urzędu pracy (pracownicy socjalni).....	12
Tabela 7. Płeć.....	13
Tabela 8. Wiek	13
Tabela 9. Wielkość miejsca zamieszkania	13
Tabela 10. Powiat	14
Tabela 11. Specjaliści według powiatów	15
Tabela 12. Wykształcenie	16
Tabela 13. Wykształcenie specjalistów	16
Tabela 14. Stan cywilny	17
Tabela 15. Liczba członków gospodarstwa domowego	18
Tabela 16. Ocena sytuacji materialnej	18
Tabela 17. Pracujący zawodowo	19
Tabela 18. Dochody netto gospodarstw domowych.....	19
Tabela 19. Słowo kojarzące się z pracownikiem socjalnym	20
Tabela 20. Skojarzenie z pracownikiem socjalnym	21
Tabela 21. Skojarzenie z pracownikiem socjalnym	22
Tabela 22. Korzystanie z pomocy społecznej	22
Tabela 23. Kontakt z pracownikiem socjalnym	23
Tabela 24. Kontakt z pracownikiem socjalnym (instytucje)	23
Tabela 25. Okoliczności kontaktu z pracownikiem socjalnym	24
Tabela 26. Zadowolenie z kontaktu z pracownikiem socjalnym	24
Tabela 27. Zadowolenie z kontaktu z pracownikiem socjalnym (instytucje)	25
Tabela 28. Zadowolenie z kontaktu z pracownikiem socjalnym z racji obowiązków zawodowych.....	25
Tabela 29. Zadowolenie z kontaktu z pracownikiem socjalnym z racji obowiązków zawodowych (instytucje).....	26
Tabela 30. Korzystanie z pomocy pracownika socjalnego	26
Tabela 31. Zadowolenie z pomocy pracownika socjalnego	27
Tabela 32. Stosunek do zawodu pracownika socjalnego	27
Tabela 33. Stosunek do zawodu pracownika socjalnego (instytucje)	28
Tabela 34. Ocena kontaktów z pracownikiem socjalnym (średnie).....	28
Tabela 35. Ocena kontaktów z pracownikiem socjalnym – średnie (instytucje)	29
Tabela 36. Charakterystyka zawodu pracownika socjalnego.....	31
Tabela 37. Cechy charakteru, osobowości najistotniejsze w zawodzie pracownika socjalnego.....	33
Tabela 38. Zadania pracownika socjalnego.....	35
Tabela 39. Zadania pracownika socjalnego (instytucje).....	37
Tabela 40. Rozumienie systemu pomocy społecznej	38
Tabela 41. Rozumienie systemu pomocy społecznej (instytucje)	38
Tabela 42. Kto organizuje pomoc społeczną	39

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Tabela 43. Źródła wiedzy na temat funkcjonowania pomocy społecznej.....	40
Tabela 44. Źródła wiedzy na temat funkcjonowania pomocy społecznej (instytucje).....	42
Tabela 45. Cechy charakteru niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego	43
Tabela 46. Umiejętności niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego	44
Tabela 47. Umiejętności niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego, c. d.	45
Tabela 48. Źródła wiedzy na temat pracownika socjalnego	46
Tabela 49. Źródła wiedzy na temat pracownika socjalnego (instytucje)	47
Tabela 50. Obraz pracownika socjalnego w mediach i opiniach	48
Tabela 51. Wyobrażenia na temat zarobków pracowników socjalnych	48
Tabela 52. Wyobrażenia na temat zarobków pracowników socjalnych, c.d.....	49
Tabela 53. Wyobrażenia na temat opinii o pracownikach socjalnych	49
Tabela 54. Wyobrażenia na temat opinii o pracownikach socjalnych (instytucje)	50
Tabela 55. Konieczność interwencji pracownika socjalnego.....	51
Tabela 56. Konieczność interwencji pracownika socjalnego (instytucje).....	51
Tabela 57. Ocena przygotowania pracowników socjalnych do wykonywania zawodu	52
Tabela 58. Ocena przygotowania pracowników socjalnych do wykonywania zawodu (instytucje)	53
Tabela 59. Propozycje zmian ulepszających przygotowanie do zawodu PS	53
Tabela 60. Formy współpracy z pracownikami socjalnymi	55
Tabela 61. Ocena kompetencji pracowników socjalnych.....	56
Tabela 62. Częstotliwość współpracy z pracownikami socjalnymi.....	57
Tabela 63. Zastrzeżenia odnośnie do współpracy z pracownikami socjalnymi.....	58
Tabela 64. Zastrzeżenia odnośnie do współpracy z pracownikami socjalnymi (kuratorzy, dzielnicowi, pedagodzy, pracownicy UP).	58

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Spis wykresów

Wykres 1. Jaki jest zawód pracownika socjalnego?	30
Wykres 2. Charakterystyka zawodu pracownika socjalnego.....	32
Wykres 3 Jakie cechy charakteru, osobowości są Pani/a zdaniem najistotniejsze w zawodzie pracownika socjalnego?	34
Wykres 4 Cechy niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego	43
Wykres 5 Cechy niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego	44
Wykres 6 Cechy niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego	45
Wykres 7 Ocena kompetencji pracowników socjalnych	57

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wzór narzędzi badawczych

Dzień dobry, nazywam się _____, dzwonię z Biura Badań Społecznych Obserwator. Na zlecenie Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lublinie przeprowadzamy badanie opinii na temat systemu pomocy społecznej w ramach projektu „Koordynacja na rzecz aktywnej integracji”. Badanie jest całkowicie anonimowe, wyniki zostaną zaprezentowane wyłącznie w formie opracowania statystycznego.

Czy zgodzi mi się Pan/i poświęcić kilkanaście minut?

M1 Zaznacz płeć

1. kobieta
2. mężczyzna

M2 Proszę określić w jakim przedziale wiekowym się Pan(i) znajduje:

- a) 18-34 lat
- b) 35-55 lat
- c) 56 lat i więcej

M3 Rodzaj miejscowości zamieszkania?

1. wieś
2. miasto (jeżeli potrzebne, to również wielkość)

M4 W jakiej gminie znajduje się miejscowość?

Lista:

M5 Jaki to powiat?

Lista:

I SPOŁECZNE WYOBRAŻENIE NA TEMAT PRACOWNIKA SOCJALNEGO

1. Proszę podać jedno słowo jakie przychodzi Panu(i) do głowy, które kojarzy się z pracownikiem socjalnym

2. Proszę za pomocą skali siedmiostopniowej wyrazić swój stosunek do zawodu pracownika socjalnego.
Zawód pracownika socjalnego jest:

Nudny 12	3	4	5	6	7 ciekawy
Trudny 1	2	3	4	5	6 7 łatwy
Niedochodowy 12	3	4	5	6	7 Dochodowy
Nieużyteczny 1	2	3	4	5	6 7 Użyteczny
Nieprestżowy 1 2	3	4	5	6	7 Prestżowy
Stresujący 1	2	3	4	5	6 7 Bezstresowy
Niebezpieczny 1 2	3	4	5	6	7 Bezpieczny
Szkodliwy dla zdrowia 1 2	3	4	5	6	7 Nie szkodliwy dla zdrowia
Niepotrzebny 1 2	3	4	5	6	7 Potrzebny
Wstydlivy 1	2	3	4	5	6 7 Zaszczytny

3. Proszę określić na ile zgadza się Pan/Pani z poniższymi stwierdzeniami? Ocenę proszę wyrazić na skali 5-cio stopniowej, gdzie 1 oznacza zdecydowanie nie, a 5 zdecydowanie tak.

- a) pracownik socjalny pomaga ludziom;
- b) pracownik socjalny jest bardzo potrzebny,
- c) pracownik socjalny potrafi dobrze doradzić.
- d) pracownik socjalny jest mało skuteczny;
- e) pracownik socjalny bierze państwowe pieniądze, a nic nie robi;

4. Jakie cechy charakteru/osobowości są zdaniem Pana/Pani najistotniejsze w zawodzie pracownika socjalnego?

Proszę wybrać maksymalnie 5 odpowiedzi (ROTACJA ODPOWIEDZI)

Przykładowe cechy PS:

- a) bezinteresowność
- b) bezstronność
- c) opiekuńczość, troskliwość
- d) postawa „empatii”, wczuwania się w potrzeby innych
- e) postawa niesienia pomocy, przynoszenia ulgi i pocieszania,
- f) stworzenia poczucia oparcia psychicznego w sytuacjach krańcowych,
- g) systematyczność
- h) stanowczość
- i) rzeczowość,
- j) odpowiedzialność osobista za słowa i czyny
- k) wytrwałość w doprowadzeniu prowadzonej sprawy do pozytywnego rezultatu
- l) zdecydowanie i konsekwencja w działaniu
- m) tolerancja
- n) uczciwość

- o) zdolności organizatorskie
- p) zaradność
- q) kultura osobista i takt
- r) pogoda ducha
- s) poczucie humoru
- t) spolegliwość
- u) obowiązkowość,
- v) odporność na stres
- w) wiedza
- x) Asertywność
- y) Siła fizyczna

II POZIOM WIEDZY NA TEMAT PRACY PRACOWNIKA SOCJALNEGO

5. Jakie zadania wykonuje pracownik socjalny? (odpowiedzi tak/nie)

- a) kontrolowanie przestrzegania prawa (**Policja**)
- b) kwalifikowanie do świadczeń udzielanych przez pomoc społeczną
- c) udzielanie informacji, wskazówek w zakresie rozwiązywania spraw życiowych i możliwości uzyskania poradnictwa w rozwiązywaniu problemów
- d) Kontrolowanie udzielanych świadczeń w ramach systemu pomocy społecznej
- e) Pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie do działań samopomocowych
- f) ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych (**STRAŻ M**);
- g) kontroluje wykonywanie pracy społecznie użytecznej, orzeczonej w zamian za karę grzywny
KURATOR
- h) Pracownik socjalny to urzędnik wykonujący głównie prace biurowe
- i) Współpracuje z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii oraz skutków negatywnych zjawisk społecznych,
- j) Inicjuje nowe formy pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową
- k) realizowanie zadań z zakresu ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń (**DZIELNICOWY**)
- l) Pracownik socjalny pracuje w biurze i w terenie, wśród ludzi, którzy potrzebują pomocy

6. Proszę wybrać jedno z określeń, które Pana(i) zdaniem najlepiej opisuje, co to jest system pomocy społecznej?

(Wybór jednej prawidłowej odpowiedzi, rotacja kafeterii)

- a) Jest to pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi sami nie mogą sobie poradzić
- b) Jest to pomoc osobom i rodzinom w poszukiwaniu pracy.
- c) Jest to pomoc osobom uzależnionym i rodzinom patologicznym.
- d) Jest to pomoc osobom skazanym w wyrokach sądowych.

7. Kto według Pana/Pani organizuje pomoc społeczną: (można udzielić kilku odpowiedzi)

- a) ADMINISTRACJA RZĄDOWA
- b) ADMINISTRACJA SAMORZĄDOWA
- c) ORGANIZACJE SPOŁECZNE – FUNDACJE I STOWARZYSZENIA
- d) STRAŻ MIEJSKA
- e) POLICJA
- f) STRAŻ POŻARNA
- g) MOPS, GOPS, OPS, MOPR
- h) KOŚCIÓŁ, PARAFIA

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- i) SPOŁĘCZNOŚĆ LOKALNA
- j) NIKT
- k) Inne, jakie

8. Skąd Pan/Pani czerpie informacje na ten temat funkcjonowania pomocy społecznej na terenie województwa lubelskiego?

- a) Media tradycyjne – radio, telewizja, prasa
- b) Media elektroniczne – portale internetowe
- c) Ulotki, plakaty
- d) Od znajomych, sąsiadów
- e) Od pracownika socjalnego
- f) Inne źródło (jakie?)
- g) Nie dotyczy

9. Proszę ocenić w jakim stopniu poniższe cechy są niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego. Oceny proszę wyrazić na skali 5-cio stopniowej gdzie 1 oznacza, że dana cecha jest zupełnie zbędna, natomiast 5 oznacza, że jest absolutnie niezbędna.

- a) Odporność na stres
- b) Profesjonalizm
- c) Wiedza
- d) Empatia, wczuwania się w potrzeby innych
- e) Tolerancja
- f) Asertywność, umiejętność postawienia na swoim
- g) Siła fizyczna
- h) Poczucie humoru

10. Proszę ocenić w jakim stopniu są przydatne poniższe umiejętności w pracy pracownika socjalnego. Oceny proszę wyrazić na skali 5-cio stopniowej gdzie 1 oznacza, że dana cecha jest zupełnie nieprzydatna, natomiast 5 oznacza, że jest w pełni przydatna.

- umiejętności nawiązywania kontaktu,
- rozumienia sytuacji osoby lub rodziny,
- okazywanie ciepła i empatii,
- pracy z klientami i osobami z ich otoczenia,
- współpracy z przedstawicielami innych zawodów i instytucji,
- mediacji i negocjacji,
- organizowania i prowadzenia grup zadaniowych,
- występowania na forum publicznym,
- aktywizowania społeczności lokalnej;
- znajomość przepisów prawa i umiejętność ich stosowania w praktyce

11. Proszę określić na ile Pan(i) zgadza się z poniższymi stwierdzeniami? Oceny proszę wyrazić na skali 5-cio stopniowej gdzie 1 oznacza, że zupełnie się Pan(i) nie zgadza, natomiast 5 oznacza, że zupełnie się Pan(i) zgadza.

- a) Pracownik socjalny to zawód wymagający wyższego wykształcenia
- b) Pracownik socjalny zarabia powyżej średniej krajowej
- c) Pracownik socjalny to zawód potrzebny w społeczeństwie
- d) Praca pracownika socjalnego poprawia jakość życia osobom potrzebującym

12. Czy miał(a) Pan(i) do czynienia osobiście z pracownikiem socjalnym?

- a) Tak
- b) Nie → przejdź do pyt. 16

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

13. JEŻELI TAK POWYŻEJ) W jakich okolicznościach?

- przypadkiem,
- jest nim znajomy/rodzina,
- sytuacja w domu tego wymagała
- sytuacja wśród moich bliskich/znajomych/sąsiadów tego wymagała
- w pracy, obowiązki zawodowe

14. Czy jest Pan(i) zadowolona z dotychczasowych kontaktów z PS?

Zdecydowanie nie zadowolony

Zdecydowanie zadowolony

1 2 3 4 5 6 7

(JEŻELI W 13 wybierze ostatnią opcję)

15. Proszę ocenić na skali od 1 do 7 Pana(i) poziom zadowolenia ze współpracy z pracownikami socjalnymi

Zdecydowanie nie zadowolony

Zdecydowanie zadowolony

1 2 3 4 5 6 7

16. Czy ktoś z Pana(i) rodziny lub znajomych korzystał z pomocy PS?

- a) Tak
- b) Nie

17. Czy osoby te są Pana(i) zdaniem zadowolone z tej pomocy?

Zdecydowanie nie zadowolony

Zdecydowanie zadowolony

1 2 3 4 5 6 7

18. Jak określiłby(aby) Pan(i) swój stosunek do zawodu pracownika socjalnego?

Zdecydowanie negatywny

Zdecydowanie pozytywny

1 2 3 4 5 6 7

19. Gdzie ostatnio słyszał(a) Pan(i) coś o pracy pracownika socjalnego?

- Telewizja
- Radio
- Internet
- Od znajomych, sąsiadów, rodziny
- Inne, jakie?

20. W jaki sposób, to co Pani słyszała lub widziała przedstawiało pracownika socjalnego?

Zdecydowanie negatywny

Zdecydowanie pozytywny

1 2 3 4 5 6 7

21. Ile według Pana(i) zarabia pracownik socjalny, proszę podać kwotę netto (na rękę)?

22. Ile powinien zarabiać?

- Mniej
- Tyle samo, co podałem(am)
- Więcej
- Trudno powiedzieć

23. Czy według Pana(i) pracownik socjalny cieszy się szacunkiem w społeczeństwie?

- a) Zdecydowanie nie
- b) Raczej nie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- c) Ani nie, ani tak
- d) Raczej tak
- e) Zdecydowanie tak

24. W jakich przypadkach konieczna jest interwencja pracownika socjalnego?

Niewystarczające dochody do zaspokojenia podstawowych potrzeb
Uzależnienia – alkoholizm, narkomania
Zakłócanie porządku w miejscach publicznych
Trudności w znalezieniu pracy
Depresja, problemy zdrowotne w tym psychiczne
Problemy rodzinne, przemoc w rodzinie

25. Czy według Pana(i) pracownicy socjalni są dobrze przygotowani do wykonywania swoich obowiązków?

- a) Zdecydowanie nie
- b) Raczej nie
- c) Ani nie, ani tak
- d) Raczej tak
- e) Zdecydowanie tak

26. (Jeżeli NIE), Dlaczego? co powinno ulec zmianie?

DO KURATORÓW, DZIELNICOWYCH, PEDAGOGÓW

27. Jak wygląda Pana(i) forma współpracy z PS:

Pośrednia

Konsultacje telefoniczne
Konsultacje mailowe
Prośba o wykonanie konkretnych zadań

Bezpośrednia

Spotkanie dyskusyjne, narada
Wspólne działania w terenie
Zespół interdyscyplinarny

Nie współpracuje, nie miałem kontaktu z PS

Inne, jakie? _____

28. Na podstawie dotychczasowej współpracy z PS proszę ocenić kompetencje, na skali 5-cio stopniowej gdzie 1 oznacza zdecydowanie niskie kompetencje a 5 zdecydowanie wysokie kompetencje:

- a) Odpowiednie przygotowanie teoretyczne do pracy,
- b) Posiadanie odpowiednich kwalifikacji zawodowych,
- c) Odpowiedni poziom doświadczenia i praktyki zawodowej,
- d) Posiadanie odpowiednich predyspozycji osobowościowych,
- e) Posiadanie konkretnych umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

29. Jak często zdarza się Panu/Pani współpracować z PS?

- a) Codziennie
- b) 2-3 razy w tygodniu
- c) Raz w tygodniu
- d) 2-3 razy w miesiącu
- e) Raz w miesiącu
- f) Rzadziej niż raz w miesiącu

30. Czy ma Pan(i) jakieś uwagi zastrzeżenia co do współpracy z PS?

- a) Nie
- b) Tak
- c) Jakież? _____

METRYCZKA

M6 Proszę podać rok urodzenia:

M7 Jaki jest Pana(i) poziom wykształcenia?

1. podstawowe i niedokończone podstawowe
2. zasadnicze zawodowe
3. średnie (w tym także policealne)
4. wyższe

M8 Jaki jest Pana(i) stan cywilny?

1. panna/ kawaler
2. zamężna/ żonaty
3. wdowa/ wdowiec
4. rozwiedziona/ rozwiedziony
5. żyję w separacji
6. pozostaję w związku nieformalnym

M9 Proszę podać liczbę osób w gospodarstwie domowym

M10 Jak ocenia Pan(i) własną sytuację materialną?

- a) Wystarcza na wszystko bez specjalnego oszczędzania
- b) Żyję/żyjemy oszczędnie i wystarcza na wszystko
- c) Żyję/żyjemy bardzo oszczędnie, aby odłożyć na poważniejsze wydatki
- d) Pieniądzy wystarcza tylko na najtańsze jedzenie i ubrania
- e) Pieniądzy wystarcza tylko na najtańsze jedzenie, nie wystarcza na ubrania
- f) Pieniądzy nie wystarcza nawet na najtańsze jedzenie i ubrania

M11 Czy aktualnie pracuje Pan(i) zawodowo?

0 - nie 1 - tak

M12 Proszę określić łączny miesięczny dochód (netto, w złotych) wszystkich członków Państwa gospodarstwa domowego?

- a) 600 zł lub mniej
- b) 601 - 800 zł
- c) 801 - 1000 zł
- d) 1001 - 1200 zł
- e) 1201 - 1400 zł
- f) 1401 - 1600 zł
- g) 1601 - 1800 zł
- h) 1801 - 2000 zł
- i) 2501 - 3000 zł
- j) 3001 - 3500 zł
- k) 3501 - 4000 zł
- l) 4001 - 4500 zł
- m) 4501 - 5000 zł
- n) 5001 - 7500 zł
- o) 7501 - 10000 zł
- p) więcej niż 10000 zł
- q) odmowa odpowiedzi

M13 Czy korzysta Pan(i) obecnie z systemu pomocy społecznej?

0 - nie 1 - tak

Dla dzielnicowego:

M14 Do jakiej komendy Pan(i) przynależy?

Lista komend: ...

Dla kuratora: ...

M15 Do jakiego Sądu Rejonowego Pan(i) przynależy?

Lista:....

Tabele krzyżowe z płcią

1. Proszę podać jedno słowo, które kojarzy się Panu(i) z pracownikiem socjalnym:	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Zasiłek, zapomoga	11	2,0%	13	2,6%	24	2,3%
Urzędnik	9	1,6%	22	4,3%	30	2,9%
Pomoc, opieka, wsparcie	275	49,8%	196	38,4%	471	44,3%
Pomoc społeczna, opieka socjalna	15	2,8%	20	3,8%	35	3,3%
MOPS, MOPR, GOPS	3	,6%	9	1,8%	12	1,2%
Bieda	7	1,3%	8	1,6%	15	1,4%
Pozytywne cechy charakteru, osobowości	35	6,4%	28	5,5%	64	6,0%
Negatywne cechy charakteru, osobowości	25	4,6%	15	3,0%	41	3,8%
Kobieta, pani	5	1,0%	7	1,4%	13	1,2%
Pieniądze - brak pieniędzy, wydawanie pieniędzy	6	1,0%	12	2,4%	18	1,7%
Pracownik, praca	5	,9%	10	2,0%	15	1,4%
Wywiad, wywiad środowiskowy	8	1,5%	0	,0%	8	,8%
Przepracowanie, nadmiar obowiązków	1	,2%	0	,0%	1	,1%
Kurator	4	,8%	5	,9%	9	,8%
Patologie, uzależnienia, przemoc	3	,5%	1	,2%	4	,4%
Trudna praca	1	,2%	0	,0%	1	,1%
Pielęgniarka	1	,2%	7	1,3%	8	,7%
Kontrola, nadzór	9	1,6%	2	,4%	11	1,0%

Inne	39	7,0%	57	11,1%	95	9,0%
Biuro, biurko	1	,2%	3	,6%	4	,4%
Starsi ludzie, emeryci	1	,2%	2	,3%	3	,2%
Spółecznik	2	,3%	1	,2%	3	,2%
Wolontariusz	1	,2%	5	,9%	6	,6%
Nie wiem, trudno powiedzieć.	84	15,3%	88	17,1%	172	16,2%

1. Skojarzenie z pracownikiem socjalnym	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Skojarzenie pozytywne	315	57,0%	230	45,0%	544	51,2%
Skojarzenie neutralne	96	17,4%	139	27,2%	235	22,1%
Skojarzenie negatywne	57	10,3%	55	10,7%	111	10,5%
Nie wiem, trudno powiedzieć	84	15,3%	88	17,1%	172	16,2%

	M1. Płeć		
	Kobieta	Mężczyzna	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia
Nudny-ciekawy	5,17	4,47	4,83
Trudny-łatwy	2,74	3,04	2,88
Niedochodowy-dochodowy	3,49	3,51	3,50
Nieużyteczny-użyteczny	6,16	5,70	5,94
Nieprestżowy-prestżowy	4,20	4,05	4,13
Stresujący-bezstresowy	2,55	3,01	2,77
Niebezpieczny-bezpieczny	3,96	4,21	4,08
Szkodliwy dla zdrowia-nieszkodliwy dla zdrowia	4,97	4,95	4,96

Niepotrzebny-potrzebny	6,38	6,05	6,22
Wstydlivy-zaszczytny	5,17	5,02	5,10

3. Proszę określić na ile zgadza się Pan z poniższymi stwierdzeniami? Ocenę proszę wyrazić na skali 5-stopniowej, gdzie 1 oznacza zdecydowanie nie, a 5 zdecydowanie tak	M1. Płeć		
	Kobieta	Mężczyzna	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia
Pracownik socjalny pomaga ludziom	4,13	4,00	4,07
Pracownik socjalny jest bardzo potrzebny	4,48	4,26	4,37
Pracownik socjalny potrafi dobrze doradzić	3,65	3,52	3,59
Pracownik socjalny jest mało skuteczny	2,74	2,84	2,79
Pracownik socjalny bierze państwowe pieniądze, a nic nie robi	2,17	2,32	2,24

4. Jakie cechy charakteru, osobowości są Pani/a zdaniem najistotniejsze w zawodzie pracownika socjalnego?	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
uczciwość	212	38,4%	202	39,7%	414	39,0%
postawa niesienia pomocy, przynoszenia ulgi i pocieszania	185	33,5%	160	31,3%	344	32,4%
wytrwałość w doprowadzeniu prowadzonej sprawy do pozytywnego rezultatu	181	32,9%	161	31,6%	342	32,3%
opiekuńczość, troskliwość	164	29,8%	134	26,3%	298	28,1%
postawa empatii, wczuwania się w potrzeby innych	159	28,8%	125	24,5%	283	26,7%
odpowiedzialność osobista za słowa i czyny	150	27,2%	131	25,6%	280	26,4%
odporność na stres	141	25,6%	136	26,7%	277	26,1%
kultura osobista i takt	133	24,2%	143	28,1%	276	26,1%

bezinteresowność	112	20,3%	121	23,8%	233	22,0%
obowiązkowość	130	23,5%	96	18,8%	226	21,3%
wiedza	119	21,6%	103	20,2%	222	20,9%
tolerancja	110	19,9%	109	21,3%	218	20,6%
zdecydowanie i konsekwencja w działaniu	118	21,4%	95	18,6%	213	20,0%
zaradność	99	18,0%	103	20,2%	202	19,0%
stanowczość	87	15,8%	81	16,0%	169	15,9%
asertywność	96	17,4%	71	13,9%	167	15,7%
systematyczność	73	13,3%	78	15,3%	152	14,3%
poczucie humoru	34	6,2%	62	12,1%	96	9,0%
Inne (jakie?):	25	4,5%	17	3,3%	42	4,0%
Cierpliwość	10	1,8%	7	1,3%	17	1,6%
bezstronność	6	1,0%	5	,9%	10	1,0%
Sympatia, życzliwość, bycie miłym	3	,6%	6	1,1%	9	,9%
stworzenia poczucia oparcia psychicznego w sytuacjach krajowych	6	1,2%	2	,3%	8	,8%
pogoda ducha	2	,4%	4	,8%	6	,6%
Sumienność, staranność, rzetelność	2	,4%	4	,8%	6	,6%
zdolności organizatorskie	6	1,1%	0	,0%	6	,6%
rzeczowość	2	,4%	3	,6%	6	,5%
Wyrozumiałość	2	,4%	3	,7%	5	,5%
Komunikatywność, otwartość	3	,5%	2	,4%	5	,5%
siła fizyczna	1	,2%	2	,3%	2	,2%
Kompetencje	1	,2%	1	,2%	2	,2%
Wrażliwość	2	,3%	0	,0%	2	,2%

spolegliwość	1	,1%	1	,2%	1	,1%
--------------	---	-----	---	-----	---	-----

5. Jakie zadania wykonuje pracownik socjalny?	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Pracownik socjalny pracuje w biurze i w terenie, wśród ludzi, którzy potrzebują pomocy	490	88,8%	427	83,6%	917	86,3%
udzielanie informacji, wskazówek w zakresie rozwiązywania spraw życiowych i możliwości uzyskania poradnictwa w rozwiązywaniu problemów	451	81,8%	390	76,3%	841	79,2%
Inicjuje nowe formy pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową	427	77,4%	395	77,4%	823	77,4%
Współpracuje z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii oraz skutków negatywnych zjawisk społecznych	431	78,1%	381	74,6%	812	76,4%
Kontrolowanie udzielanych świadczeń w ramach systemu pomocy społecznej	417	75,6%	368	72,0%	785	73,9%
kwalifikowanie do świadczeń udzielanych przez pomoc społeczną	371	67,3%	346	67,7%	717	67,5%
Pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie do działań samopomocowych	346	62,7%	315	61,6%	661	62,2%
kontrolowanie przestrzegania prawa	261	47,3%	208	40,7%	469	44,1%
kontroluje wykonywanie pracy społecznie użytecznej, orzeczonej w zamian za karę grzywny	173	31,4%	160	31,3%	333	31,3%

Pracownik socjalny to urzędnik wykonujący głównie prace biurowe	92	16,7%	97	18,9%	189	17,8%
ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych	91	16,5%	77	15,0%	168	15,8%
Realizuje zadania z zakresu ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń	86	15,7%	73	14,2%	159	15,0%
Nie wiem/ Trudno powiedzieć	7	1,2%	13	2,5%	20	1,9%
Żadne z powyższych	1	,2%	2	,3%	3	,3%

6. Proszę wybrać jedno z określeń, które Pana(i) zdaniem najlepiej opisuje, co to jest system pomocy społecznej?	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Jest to pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi sami nie mogą sobie poradzić	423	76,7%	392	76,8%	815	76,7%
Jest to pomoc osobom i rodzinom w poszukiwaniu pracy	19	3,4%	14	2,7%	33	3,1%
Jest to pomoc osobom uzależnionym i rodzinom patologicznym	106	19,2%	104	20,4%	210	19,7%
Jest to pomoc osobom skazanym w wyrokach sądowych	4	,7%	1	,2%	5	,5%

7. Kto według Pana(i) organizuje pomoc społeczną?	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
MOPS (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej), GOPS (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej), OPS (Ośrodek Pomocy Społecznej), MOPR (Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie)	416	75,3%	339	66,4%	755	71,0%
Administracja samorządowa	249	45,1%	262	51,2%	510	48,0%
Organizacje społeczne - fundacje i stowarzyszenia	145	26,3%	133	26,0%	278	26,1%
Kościół, parafia	146	26,5%	121	23,8%	268	25,2%
Administracja rządowa	92	16,7%	78	15,2%	170	16,0%
Społeczność lokalna	73	13,3%	58	11,3%	131	12,3%
Policja	31	5,6%	19	3,8%	51	4,8%
Straż Miejska	19	3,4%	17	3,3%	36	3,3%
Nikt	11	2,0%	7	1,3%	18	1,7%
Inne (jakie?):	9	1,6%	3	,6%	12	1,1%
Nie wiem, trudno powiedzieć	2	,4%	1	,2%	3	,3%
Szkoły, ośrodki oświatowo- edukacyjne	2	,4%	0	,0%	2	,2%
PCPR	1	,2%	1	,2%	2	,2%

8. Skąd Pan/czerpie informacje na temat funkcjonowania pomocy społecznej na terenie województwa lubelskiego?	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Media tradycyjne - radio, telewizja, prasa	225	40,8%	236	46,1%	461	43,3%
Od znajomych, sąsiadów, rodziny	191	34,6%	172	33,6%	363	34,1%
Media elektroniczne - portale internetowe	113	20,5%	121	23,7%	234	22,0%
Od pracownika socjalnego	128	23,2%	71	13,9%	199	18,7%
Ulotki, plakaty	48	8,7%	37	7,2%	85	8,0%
Nie dotyczy/ Nie wiem/Trudno powiedzieć/	39	7,1%	36	7,1%	76	7,1%
Z własnych doświadczeń, obserwacji	42	7,7%	26	5,2%	69	6,5%
Z pracy zawodowej	26	4,7%	11	2,2%	37	3,5%
Inne źródło (jakie?)	14	2,6%	11	2,2%	26	2,4%
Ze studiów, placówek edukacyjnych	3	,6%	5	1,1%	9	,8%
Od administracji rządowej i samorządowej	6	1,1%	2	,3%	8	,7%
Z ośrodków pomocy, typu MOPS, MOPR itp.	2	,3%	5	1,0%	7	,6%
Znajomość osób korzystających z pomocy pracownika socjalnego lub samego bycie w takiej sytuacji	3	,5%	0	,0%	3	,3%

9. Proszę ocenić w jakim stopniu poniższe cechy są niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego. Ocena na skali od 1 do 5 (1-zupełnie zbędna, 5-absolutnie niezbędna)	M1. Płeć		
	Kobieta	Mężczyzna	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia
Odporność na stres	4,48	4,34	4,41
Profesjonalizm	4,55	4,39	4,47
Wiedza	4,64	4,47	4,56
Empatia, wczuwania się w potrzeby innych	4,40	4,33	4,37
Tolerancja	4,41	4,30	4,36
Asertywność, umiejętność postawienia na swoim	4,05	3,83	3,94
Siła Fizyczna	2,74	2,48	2,62
Poczucie humoru	3,76	3,91	3,83

Korelacje

			M1. Płeć	Odporność na stres	Profesjonalizm	Wiedza	Empatia, wczuwania się w potrzeby innych	Tolerancja	Asertywność, umiejętność postawienia na swoim	Siła Fizyczna	Poczucie humoru
Tau b Kendall	M1. Płeć	Współczynnik korelacji	1,000	-,059*	-,077**	-,084**	-,031	-,055*	-,119**	-,068**	-,075**
		Istotność (dwustronna)	.	,030	,005	,002	,252	,043	,000	,008	,004
	N		1237	1237	1237	1237	1237	1237	1237	1237	1237

10. Proszę ocenić w jakim stopniu są przydatne poniższe umiejętności w zawodzie pracownika socjalnego. Ocena na skali od 1 do 5 (1-zupełnie zbędna, 5-absolutnie niezbędna)	M1. Płeć		
	Kobieta	Mężczyzna	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia
umiejętności nawiązywania kontaktu	4,84	4,73	4,79
rozumienia sytuacji osoby lub rodziny	4,80	4,77	4,79
okazywanie ciepła i empatii	4,57	4,43	4,50
pracy z klientami i osobami z ich otoczenia	4,50	4,38	4,44
współpracy z przedstawicielami innych zawodów i instytucji	4,40	4,29	4,35
mediacji i negocjacji	4,45	4,33	4,39
organizowania i prowadzenia grup zadaniowych	4,13	3,99	4,07
występowania na forum publicznym	3,59	3,43	3,51
aktywizowania społeczności lokalnej	4,08	3,89	3,99
znajomość przepisów prawa i umiejętność ich stosowania w praktyce	4,69	4,58	4,64

Korelacje

			M1. Płeć	umiejęt- ności nawiązy- wania kontakt- u	rozum- ienia sytuac- ji osoby lub rodzin- y	okazy- wanie ciepła i empati- i	pracy z klient- ami i osob- ami z ich otocz- enia	współprac- y z przedstaw- icielami innych zawodów i instytucji	medi- acji i nego- cjacji	organizo- wania i prowadz- enia grup zadani- owych	występo- wania na forum publiczn- ym	aktywiz- owania społecz- ności lokalnej	znajom- ość przepis- ów prawa i umieję- tność ich stosow- ania w prakty- ce
Tau- b Ken- dalla	M 1. Płeć	Współ- czynnik korelacji	1,000	-,116 **	-,034	-,062 *	-,078 **	-,071 **	-,073 **	-,072 **	-,041	-,074 **	-,107 **
		Istotność (dwustronna)	.	,000	,227	,023	,004	,009	,007	,006	,114	,005	,000
	N		1237	1237	1237	1237	1237	1237	1237	1237	1237	1237	1237

11. Na ile zgadza się Pan(i) z poniższymi stwierdzeniami? Ocena na skali 5-stopniowej (1 – zupełnie się nie zgadzam, 5 – zupełnie się zgadzam)	M1. Płeć		
	Kobieta	Mężczyzna	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia
Pracownik socjalny to zawód wymagający wyższego wykształcenia	3,63	3,33	3,49
Pracownik socjalny zarabia powyżej średniej krajowej	2,93	2,77	2,85
Pracownik socjalny to zawód potrzebny w społeczeństwie	4,73	4,59	4,66
Praca pracownika socjalnego poprawia jakość życia osobom potrzebującym	4,37	4,27	4,32

Korelacje

			M1. Płeć	Pracownik socjalny to zawód wymagający wyższego wykształcenia	Pracownik socjalny zarabia powyżej średniej krajowej	Pracownik socjalny to zawód potrzebny w społeczeństwie	Praca pracownika socjalnego poprawia jakość życia osobom potrzebującym
Tau b Kendalla	M1. Płeć	Współczynnik korelacji	1,000	-,118**	-,087**	-,079**	-,035
		Istotność (dwustronna)	.	,000	,001	,005	,199
		N	1237	1237	1237	1237	1237

12. Czy miał(a) Pan(i) do czynienia osobiście z pracownikiem socjalnym?	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Nie	283	51,3%	289	56,5%	572	53,8%
Tak	269	48,7%	222	43,5%	491	46,2%

Korelacje

			M1. Płeć	12. Czy miał(a) Pan(i) do czynienia osobiście z pracownikiem socjalnym?
rho Spearmana	M1. Płeć	Współczynnik korelacji	1,000	,076 **
		Istotność (dwustronna)	.	,008
		N	1237	1237

13. W jakich okolicznościach miała Pani do czynienia osobiście z pracownikiem socjalnym?	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
sytuacja w domu tego wymagała	126	46,8%	95	42,8%	221	45,0%
w pracy, obowiązki zawodowe	66	24,5%	41	18,6%	107	21,8%
jest nim znajomy/rodzina	43	15,9%	48	21,6%	91	18,5%
sytuacja wśród moich bliskich/znajomych/sąsiadów tego wymagała	51	18,9%	32	14,4%	83	16,9%
przypadkiem	11	4,2%	25	11,1%	36	7,4%

16. Czy ktoś z Pana(i) rodziny lub znajomych korzystał z pomocy pracownika socjalnego?	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Nie	316	57,2%	327	64,1%	643	60,5%
Tak	236	42,8%	184	35,9%	420	39,5%

		M1. Płeć	16. Czy ktoś z Pana(i) rodziny lub znajomych korzystał z pomocy PS?
M1. Płeć	Współczynnik korelacji	1,000	,080**
	Istotność (dwustronna)	.	,005
	N	1237	1237

	M1. Zaznacz płeć:		
	Kobieta	Mężczyzna	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia
Zadowolenie z dotychczasowych kontaktów	5,58	5,50	5,55
Zadowolenie ze współpracy	5,84	6,09	5,92
Zadowolenie z pomocy	4,86	5,10	4,96
Stosunek do zawodu	5,89	5,64	5,78

19. Gdzie ostatnio słyszał(a) Pan(i) o pracy pracownika socjalnego?	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Telewizja	234	42,5%	211	41,3%	445	41,9%
Od znajomych, sąsiadów, rodziny	180	32,6%	128	25,1%	308	29,0%
Nie wiem, trudno powiedzieć, nie słyszałem(am)	103	18,8%	125	24,4%	228	21,5%
Radio	44	8,1%	41	7,9%	85	8,0%
Internet	39	7,0%	45	8,9%	84	7,9%
Z pracy zawodowej	27	4,9%	8	1,5%	35	3,3%
Z prasy	13	2,3%	10	2,0%	23	2,2%
Z własnego doświadczenia, obserwacji	6	1,1%	11	2,1%	17	1,6%
Od pracownika socjalnego	8	1,4%	8	1,6%	16	1,5%
Inne	6	1,1%	10	1,9%	15	1,5%
Od administracji rządowej i samorządowej	7	1,2%	3	,7%	10	1,0%
Z ośrodków pomocy, typu MOPS, MOPR itp.	3	,6%	4	,8%	8	,7%

19. Gdzie ostatnio słyssał(a) Pan(i) o pracy pracownika socjalnego?	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Telewizja	234	42,5%	211	41,3%	445	41,9%
Od znajomych, sąsiadów, rodziny	180	32,6%	128	25,1%	308	29,0%
Nie wiem, trudno powiedzieć, nie słyssałem(am)	103	18,8%	125	24,4%	228	21,5%
Radio	44	8,1%	41	7,9%	85	8,0%
Internet	39	7,0%	45	8,9%	84	7,9%
Z pracy zawodowej	27	4,9%	8	1,5%	35	3,3%
Z prasy	13	2,3%	10	2,0%	23	2,2%
Z własnego doświadczenia, obserwacji	6	1,1%	11	2,1%	17	1,6%
Od pracownika socjalnego	8	1,4%	8	1,6%	16	1,5%
Inne	6	1,1%	10	1,9%	15	1,5%
Od administracji rządowej i samorządowej	7	1,2%	3	,7%	10	1,0%
Z ośrodków pomocy, typu MOPS, MOPR itp.	3	,6%	4	,8%	8	,7%
Ze studiów, placówek edukacyjnych	6	1,1%	1	,2%	7	,6%

20. W jaki sposób to, co Pan(i) słyssał(a) lub widział(a) przedstawiało pracownika socjalnego?	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
1 - Zdecydowanie negatywny	55	12,1%	48	12,3%	103	12,2%
2	25	5,5%	43	11,0%	68	8,0%
3	39	8,6%	24	6,1%	63	7,4%

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

4	97	21,4%	74	19,0%	171	20,3%
5	78	17,2%	57	14,7%	135	16,0%
6	46	10,3%	71	18,3%	118	14,0%
7 - Zdecydowanie pozytywny	113	25,0%	72	18,6%	186	22,1%

21. Ile według Pani zarabia pracownik socjalny? Proszę podać kwotę netto	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
do 1499 zł	60	10,9%	47	9,3%	107	10,1%
1500-1999 zł	114	20,7%	113	22,1%	227	21,4%
2000-2499 zł	127	23,1%	130	25,5%	258	24,2%
2500-2999 zł	27	4,8%	46	8,9%	72	6,8%
3000 i więcej zł	14	2,4%	25	4,9%	39	3,6%
Nie wiem, trudno powiedzieć	210	38,1%	150	29,3%	360	33,9%

23. Czy według Pana(i) pracownik socjalny cieszy się szacunkiem w społeczeństwie?	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Raczej tak	191	34,7%	184	36,0%	375	35,3%
Ani tak, ani nie	150	27,2%	160	31,2%	309	29,1%
Raczej nie	131	23,8%	93	18,2%	224	21,1%
Zdecydowanie tak	47	8,4%	58	11,3%	104	9,8%
Zdecydowanie nie	33	5,9%	17	3,3%	50	4,7%

	M1. Płeć	23. Czy według Pana(i) pracownik socjalny cieszy się szacunkiem w społeczeństwie?
Współczynnik korelacji	1,000	,111**
Istotność (dwustronna)	.	,000
N	1237	1237

24. W jakich przypadkach konieczna jest interwencja pracownika socjalnego?	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Niewystarczające dochody do zaspokojenia podstawowych potrzeb	380	68,9%	357	69,9%	737	69,4%
Uzależnienia - alkoholizm, narkomania	366	66,4%	341	66,7%	707	66,5%
Zakłócanie porządku w miejscach publicznych	69	12,6%	50	9,7%	119	11,2%
Trudności w znalezieniu pracy	262	47,4%	244	47,8%	506	47,6%

Depresja, problemy zdrowotne w tym psychiczne	301	54,6%	228	44,7%	529	49,8%
Problemy rodzinne, przemoc w rodzinie	507	91,8%	414	80,9%	920	86,6%
Nie dotyczy / żaden	4	,6%	11	2,1%	14	1,4%

	M1. Płeć	Niewystarczające dochody do zaspokojenia podstawowych potrzeb	Uzależnienia - alkoholizm, narkomania	Zakłócanie porządku w miejscach publicznych	Trudności w znalezieniu pracy	Depresja, problemy zdrowotne w tym psychiczne	Problemy rodzinne, przemoc w rodzinie	Nie dotyczy / żaden
Współczynnik korelacji	1,000	,016	-,015	-,038	,004	-,078**	-,169**	,078**
Istotność (dwustronna)	.	,576	,608	,180	,887	,006	,000	,006
N	1237	1237	1237	1237	1237	1237	1237	1237

25. Czy według Pana(i) pracownicy socjalni są dobrze przygotowani do wykonywania swoich obowiązków?	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Ani tak, ani nie	196	35,5%	190	37,2%	386	36,3%
Raczej tak	199	36,1%	164	32,1%	363	34,2%
Raczej nie	73	13,3%	83	16,2%	156	14,7%
Zdecydowanie tak	51	9,2%	46	9,0%	97	9,1%
Zdecydowanie nie	33	6,0%	28	5,5%	61	5,8%

26. Co powinno ulec zmianie, by pracownicy socjalni byli lepiej przygotowani do wykonywania swoich obowiązków?	M1. Płeć					
	Kobieta		Mężczyzna		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%
Większe zaangażowanie w pracę, szczerze zainteresowanie się ludźmi, którym się pomaga	38	35,6%	30	27,2%	68	31,3%
Inne	22	20,9%	29	26,0%	51	23,5%
Więcej systematycznych szkoleń	19	18,2%	18	16,0%	37	17,1%
Mniej pracy biurowej, a więcej w terenie	14	12,7%	18	16,6%	32	14,7%
Większa wiedza, lepsze przygotowanie do pracy	17	15,7%	15	13,1%	31	14,4%
Niewłaściwy sposób rekrutacji pracowników (min. nepotyzm)	11	10,3%	11	9,5%	21	9,9%
Nie wiem, trudno powiedzieć	7	6,2%	8	7,3%	15	6,8%
Wyższe wykształcenie	9	8,5%	1	,8%	10	4,6%
Świadczenia socjalne przyznawane alkoholikom, a nie rzeczywiście potrzebującym. Skupianie się tylko na świadczeniach	2	1,9%	4	3,6%	6	2,8%
Konflikty z przepisami prawnymi - brak znajomości, brak przepisów, nadmierne stosowanie się do nich	2	1,6%	4	3,6%	6	2,7%

Tabele krzyżowe z wiekiem respondentów

1. Proszę podać jedno słowo, które kojarzy się Panu(i) z pracownikiem socjalnym:	wiek													
	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Zasiłek, zapomoga	3	3,1%	3	1,5%	5	4,2%	7	3,8%	4	2,6%	1	,6%	24	2,4%
Urzędnik	7	6,7%	7	3,3%	9	6,8%	4	2,0%	2	1,3%	2	,8%	30	3,0%
Pomoc, opieka, wsparcie	42	40,8%	88	41,2%	51	39,1%	83	43,8%	71	51,8%	104	49,6%	440	44,6%
Pomoc społeczna, opieka socjalna	2	2,2%	1	,4%	4	2,8%	10	5,3%	8	5,7%	9	4,1%	33	3,4%
MOPS, MOPR, GOPS	0	,0%	2	1,1%	5	3,7%	4	2,0%	2	1,2%	0	,0%	12	1,3%
Bieda	0	,0%	2	,8%	2	1,3%	1	,6%	1	,9%	4	2,1%	10	1,0%
Pozytywne cechy charakteru, osobowości	3	3,1%	25	11,7%	5	3,7%	9	4,5%	4	2,6%	12	5,8%	57	5,8%
Negatywne cechy charakteru, osobowości	0	,0%	9	4,3%	8	5,9%	7	3,6%	2	1,7%	7	3,5%	34	3,4%
Kobieta, pani	2	1,7%	3	1,5%	1	1,1%	5	2,6%	2	1,2%	0	,0%	13	1,3%
Pieniądze - brak pieniędzy, wydawanie pieniędzy	11	10,6%	1	,4%	1	,7%	3	1,4%	3	2,0%	0	,0%	18	1,8%
Pracownik, praca	0	,0%	0	,0%	2	1,8%	4	2,2%	5	3,8%	2	,8%	13	1,4%
Wywiad, wywiad środowiskowy	1	,8%	1	,7%	1	,4%	1	,6%	1	,9%	1	,6%	6	,6%

Przepracowanie, nadmiar obowiązków	0	,0%	1	,4%	0	,0%	0	,0%	0	,0%	0	,0%	1	,1%
Kurator	3	3,1%	2	1,1%	1	,4%	1	,3%	0	,0%	2	1,1%	9	,9%
Patologie, uzależnienia, przemoc	0	,0%	2	,8%	0	,0%	2	1,1%	0	,0%	0	,0%	4	,4%
Trudna praca	0	,0%	0	,0%	0	,0%	0	,0%	1	,9%	0	,0%	1	,1%
Pielęgniarka	0	,0%	0	,0%	1	,7%	1	,5%	3	2,3%	3	1,3%	8	,8%
Kontrola, nadzór	2	1,7%	4	1,9%	0	,0%	1	,3%	0	,0%	5	2,2%	11	1,1%
Inne	14	13,7%	32	14,9%	7	5,2%	9	4,8%	7	5,2%	18	8,8%	88	8,9%
Biuro, biurko	0	,0%	2	1,1%	1	,7%	1	,6%	0	,0%	0	,0%	4	,4%
Starsi ludzie, emeryci	1	,8%	0	,0%	0	,0%	1	,5%	0	,0%	1	,4%	3	,3%
Spółecznik	0	,0%	0	,0%	1	,7%	1	,3%	0	,0%	1	,6%	3	,3%
Wolontariusz	0	,0%	0	,0%	0	,0%	2	,8%	2	1,2%	3	1,3%	6	,6%
Nie wiem, trudno powiedzieć.	12	11,6%	28	13,1%	27	21,0%	35	18,6%	20	15,0%	35	16,5%	158	16,0%

1. Skojarzenie z pracownikami socjalnym	wiek													
	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Skojarzenie pozytywne	47	46,2%	114	52,8%	59	44,7%	95	50,2%	74	54,4%	117	55,7%	506	51,4%
Skojarzenie neutralne	38	37,0%	49	22,9%	34	26,3%	47	24,6%	36	26,1%	41	19,5%	245	24,9%
Skojarzenie negatywne	5	5,3%	24	11,1%	11	8,1%	13	6,6%	6	4,6%	17	8,2%	76	7,7%
Nie wiem, trudno powiedzieć	12	11,6%	28	13,1%	27	21,0%	35	18,6%	20	15,0%	35	16,5%	158	16,0%

	wiek						
	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i więcej	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia
Nudny-ciekawy	4,50	4,82	4,81	4,78	4,73	5,28	4,86
Trudny-łatwy	4,06	3,08	3,18	3,08	2,31	2,12	2,88
Niedochodowy-dochodowy	3,53	4,12	3,56	3,44	3,47	2,78	3,48
Nieużyteczny-użyteczny	5,55	5,86	5,59	5,89	6,18	6,43	5,97
Nieprestiżowy-prestiżowy	3,50	4,28	3,96	4,04	4,35	4,49	4,16
Stresujący-bezstresowy	3,32	2,79	2,98	3,02	2,39	2,24	2,74
Niebezpieczny-bezpieczny	4,31	3,94	3,97	4,18	3,74	4,14	4,05
Szkodliwy dla zdrowia-nieszkodliwy dla zdrowia	5,38	5,02	4,74	4,90	4,72	4,92	4,93
Niepotrzebny-potrzebny	5,78	6,24	5,99	6,12	6,33	6,61	6,22
Wstydlivy-zaszczytny	5,04	5,15	4,81	4,83	5,36	5,53	5,14

Korelacje

			wiek	Nudny-ciekawy	Trudny-łatwy	Niedochody-dochody	Nieużyteczny-użyteczny	Nieprestiżowy-prestiżowy	Stresujący-bezstresowy	Niebezpieczny-bezpieczny	Szkodliwy dla zdrowia-nieszkodliwy dla zdrowia	Niepotrzebny-potrzebny	Wstydlivy-zaszczepny
Tau b Kendalla	wiek	Współczynnik korelacji	1,000	,056*	-,191*	-,150**	,164**	,062**	-,108**	,008	-,028	,139**	,061**
		Istotność (dwustronna)	.	,011	,000	,000	,000	,004	,000	,714	,196	,000	,005
	N		1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141

3. Proszę określić na ile zgadza się Pan z poniższymi stwierdzeniami? Ocenę proszę wyrazić na skali 5-stopniowej, gdzie 1 oznacza zdecydowanie nie, a 5 zdecydowanie tak	wiek						
	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i więcej	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia
Pracownik socjalny pomaga ludziom	4,21	4,05	3,95	3,98	4,04	4,26	4,08
Pracownik socjalny jest bardzo potrzebny	4,19	4,29	4,26	4,32	4,38	4,68	4,37
Pracownik socjalny potrafi dobrze doradzić	3,68	3,61	3,56	3,47	3,53	3,81	3,62
Pracownik socjalny jest mało skuteczny	2,41	2,54	2,83	2,96	2,87	2,83	2,75
Pracownik socjalny bierze państwowe pieniądze, a nic nie robi	1,98	2,26	2,22	2,43	2,22	2,12	2,22

4. Jakie cechy	wiek
----------------	------

charakteru, osobowości są Pani/a zdaniem najistotniejsze w zawodzie pracownika socjalnego?	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
uczciwość	43	41,5%	92	42,9%	43	32,9%	79	42,1%	40	29,5%	93	44,3%	390	39,7%
wytrwałość w doprowadzeniu prowadzonej sprawy do pozytywnego rezultatu	43	41,8%	77	35,8%	42	31,7%	63	33,6%	53	38,8%	49	23,4%	327	33,2%
postawa niesienia pomocy, przynoszenia ulgi i pocieszania	39	37,9%	77	36,1%	36	27,2%	58	30,9%	38	27,7%	68	32,6%	316	32,2%
opiekuńczość, troskliwość	36	35,1%	47	22,1%	30	23,1%	52	27,6%	38	27,9%	78	37,1%	282	28,7%
postawa empatii, wczuwania się w potrzeby innych	36	34,8%	65	30,3%	35	26,9%	46	24,3%	38	27,5%	48	22,8%	267	27,2%
odpowiedzialność osobista za słowa i czyny	35	34,0%	53	24,6%	35	26,5%	49	26,1%	35	25,4%	53	25,0%	259	26,3%
kultura osobista i takt	23	22,5%	60	27,8%	29	22,5%	55	29,0%	36	26,4%	55	26,0%	258	26,2%
odporność na stres	30	29,0%	62	29,1%	34	25,6%	52	27,5%	36	26,1%	39	18,4%	252	25,6%
bezinteresowność	25	24,1%	51	23,7%	30	22,9%	43	22,9%	25	18,3%	43	20,6%	217	22,1%
obowiązkowość	16	15,5%	51	23,8%	30	22,6%	36	19,3%	20	14,5%	50	23,8%	203	20,6%
wiedza	19	18,3%	52	24,3%	26	19,8%	48	25,7%	18	13,3%	39	18,4%	202	20,5%
tolerancja	24	23,9%	50	23,2%	31	23,8%	38	20,4%	21	15,3%	32	15,4%	197	20,0%
zdecydowanie i konsekwencja w działaniu	26	25,3%	41	19,2%	26	20,1%	43	22,6%	25	18,0%	35	16,6%	195	19,9%
zaradność	22	21,0%	47	21,8%	30	23,2%	32	16,9%	23	16,5%	36	17,0%	189	19,2%

asertywność	22	21,7%	45	21,0%	24	18,2%	36	19,1%	19	13,7%	15	7,3%	161	16,4%
stanowczość	16	16,0%	40	18,8%	28	21,0%	32	16,8%	17	12,4%	25	11,8%	158	16,0%
systematyczność	16	16,0%	23	10,9%	24	18,0%	38	20,1%	20	14,3%	20	9,8%	141	14,4%
poczucie humoru	3	3,1%	18	8,2%	13	9,6%	18	9,7%	15	10,7%	20	9,8%	87	8,8%
Inne (jaki?):	2	1,7%	3	1,6%	4	3,3%	2	1,1%	8	6,0%	17	8,2%	37	3,8%
Cierpliwość	1	,8%	0	,0%	1	,9%	1	,8%	2	1,7%	7	3,2%	12	1,3%
Sympatia, życzliwość, bycie miłym	0	,0%	0	,0%	1	,4%	2	1,1%	2	1,2%	4	2,1%	8	,9%
bezstronność	0	,0%	1	,4%	0	,0%	1	,3%	3	2,0%	4	1,9%	8	,8%
stworzenia poczucia oparcia psychicznego w sytuacjach krajowych	1	,8%	1	,4%	1	,4%	1	,3%	4	2,6%	0	,0%	6	,6%
Sumienność, staranność, rzetelność	0	,0%	1	,4%	0	,0%	4	2,0%	0	,0%	2	,8%	6	,6%
zdolności organizatorskie	1	,8%	0	,0%	1	,9%	2	,9%	1	,9%	1	,6%	6	,6%
pogoda ducha	0	,0%	0	,0%	1	,7%	0	,0%	3	2,0%	2	,8%	5	,5%
Komunikatywność, otwartość	0	,0%	4	1,9%	0	,0%	0	,0%	0	,0%	1	,6%	5	,5%
rzeczowość	0	,0%	0	,0%	3	2,4%	0	,0%	0	,0%	1	,6%	4	,4%
Wyrozumiałość	1	,8%	0	,0%	0	,0%	1	,5%	0	,0%	1	,6%	3	,3%
siła fizyczna	1	,8%	0	,0%	0	,0%	0	,0%	0	,0%	2	,8%	2	,3%
Kompetencje	0	,0%	0	,0%	0	,0%	0	,0%	1	,6%	1	,6%	2	,2%
Wrażliwość	0	,0%	0	,0%	0	,0%	1	,3%	0	,0%	1	,6%	2	,2%
spolegliwość	0	,0%	1	,3%	0	,0%	1	,5%	0	,0%	0	,0%	1	,1%

5. Jakie zadania wykonuje pracownik socjalny?	wiek													
	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Pracownik socjalny pracuje w biurze i w terenie, wśród ludzi, którzy potrzebują pomocy	89	86,3%	193	90,0%	115	87,8%	164	86,7%	118	86,4%	173	82,2%	852	86,5%
udzielanie informacji, wskazówek w zakresie rozwiązywania spraw życiowych i możliwości uzyskania poradnictwa w rozwiązywaniu problemów	86	83,7%	172	79,9%	103	78,6%	156	82,3%	106	77,4%	156	74,5%	779	79,1%
Inicjuje nowe formy pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową	95	93,0%	175	81,4%	100	76,1%	149	78,8%	98	71,4%	148	70,3%	764	77,6%
Współpracuje z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii oraz skutków negatywnych zjawisk społecznych	92	89,9%	181	84,2%	99	75,8%	147	77,8%	95	69,7%	140	66,7%	755	76,7%
Kontrolowanie udzielanych świadczeń w ramach systemu pomocy społecznej	82	79,5%	174	80,9%	103	78,7%	144	76,3%	94	68,8%	128	61,2%	725	73,7%

kwalifikowanie do świadczeń udzielanych przez pomoc społeczną	86	84,3%	166	77,1%	85	64,9%	128	67,4%	92	67,1%	115	54,9%	672	68,3%
Pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie do działań samopomocowych	65	62,9%	150	69,7%	79	60,1%	121	63,8%	82	59,7%	121	57,8%	617	62,6%
kontrolowanie przestrzegania prawa	49	47,8%	103	47,8%	54	41,2%	80	42,4%	57	41,7%	88	42,0%	431	43,8%
kontroluje wykonywanie pracy społecznie użytecznej, orzeczonej w zamian za karę grzywny	38	37,4%	83	38,7%	47	35,9%	57	30,1%	32	23,4%	57	27,0%	314	31,9%
Pracownik socjalny to urzędnik wykonujący głównie prace biurowe	14	14,0%	32	15,0%	31	23,7%	34	17,7%	24	17,8%	34	16,0%	169	17,2%
ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych	23	22,2%	29	13,7%	17	12,8%	24	12,7%	21	15,2%	40	19,0%	154	15,6%
Realizuje zadania z zakresu ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń	14	14,0%	31	14,6%	21	15,7%	24	12,5%	25	18,1%	34	16,2%	149	15,1%
Nie wiem/ Trudno powiedzieć	0	,0%	3	1,5%	1	,7%	3	1,7%	3	2,3%	8	3,7%	18	1,9%
Żadne z powyższych	0	,0%	0	,0%	0	,0%	0	,0%	0	,0%	3	1,3%	3	,3%

[illegible]

6. Proszę wybrać jedno z określić, które Pana(i) zdaniem najlepiej opisuje, co to jest system pomocy społecznej?	wiek													
	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Jest to pomoc osobom i rodzinom w przewyższaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi sami nie mogą sobie poradzić	67	65,5%	160	74,7%	99	75,7%	143	75,7%	102	74,3%	180	85,8%	752	76,4%
Jest to pomoc osobom i rodzinom w poszukiwaniu pracy	4	3,9%	9	4,2%	5	3,5%	6	3,3%	3	2,0%	5	2,2%	31	3,2%
Jest to pomoc osobom uzależnionym i rodzinom patologicznym	30	29,7%	45	20,7%	27	20,7%	39	20,5%	32	23,7%	24	11,4%	197	20,0%
Jest to pomoc osobom skazanym w wyrokach sądowych	1	,8%	1	,4%	0	,0%	1	,5%	0	,0%	1	,6%	4	,4%

Korelacje

			wiek	6. Proszę wybrać jedno z określeń, które Pana(i) zdaniem najlepiej opisuje, co to jest system pomocy społecznej?
rho Spearmana	wiek	Współczynnik korelacji	1,000	-,102 **
		Istotność (dwustronna)	.	,001
		N	1141	1141

7. Kto według Pana(i) organizuje pomoc społeczną?	wiek													
	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
MOPS (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej), GOPS (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej), OPS (Ośrodek Pomocy Społecznej), MOPR (Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie), PCPR	80	77,9%	153	71,2%	84	63,9%	138	73,1%	102	74,7%	145	69,1%	703	71,4%
Administracja samorządowa	44	42,7%	95	44,4%	73	55,6%	102	53,7%	68	49,8%	95	45,4%	477	48,4%
Kościół, parafia	24	23,0%	50	23,3%	26	19,6%	44	23,4%	29	21,5%	74	35,2%	247	25,1%
Organizacje społeczne i fundacje stowarzyszenia	36	34,8%	53	24,5%	26	19,8%	46	24,5%	37	26,7%	49	23,4%	246	25,0%

Administracja rządowa	15	14,9%	48	22,4%	26	19,8%	24	12,9%	18	13,2%	28	13,5%	160	16,3%
Społeczność lokalna	15	14,3%	31	14,2%	12	9,0%	17	9,1%	28	20,5%	22	10,5%	124	12,6%
Policja	8	7,9%	11	5,1%	8	5,9%	5	2,9%	6	4,6%	6	2,6%	44	4,5%
Straż Miejska	8	7,9%	8	3,9%	7	5,0%	2	1,2%	5	3,7%	4	2,1%	35	3,5%
Nikt	0	,0%	3	1,2%	1	,7%	5	2,9%	2	1,2%	5	2,4%	16	1,6%
Inne (jakie?):	0	,0%	6	2,7%	1	,4%	3	1,6%	0	,0%	2	1,1%	12	1,2%
Nie wiem, trudno powiedzieć	0	,0%	0	,0%	1	,7%	1	,3%	0	,0%	1	,6%	3	,3%
Szkoły, ośrodki oświatowo-edukacyjne	1	,8%	0	,0%	0	,0%	1	,3%	0	,0%	0	,0%	1	,1%

			Administracja rządowa	Administracja samorządowa	Organizacje społeczne - fundacje i stowarzyszenia	Straż Miejska	Policja	MOPS (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej), GOPS (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej), OPS (Ośrodek Pomocy Społecznej), MOPR (Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie)	Kościół, parafia	Społeczność lokalna	Nikt	Inne
rho Spearmana	wiek	Współczynnik korelacji	-,069*	,019	-,020	-,065*	-,061*	-,039	,090**	-,012	,054	-,027
		Istotność (dwustronna)	,019	,522	,504	,027	,038	,187	,002	,679	,070	,370

		N	1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141
--	--	---	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

8. Skąd Pan czerpie informacje na temat funkcjonowania pomocy społecznej na terenie województwa lubelskiego?	wiek													
	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Media tradycyjne - radio, telewizja, prasa	40	39,0%	46	21,6%	51	39,2%	93	49,1%	63	46,1%	131	62,2%	425	43,1%
Od znajomych, sąsiadów, rodziny	40	38,5%	76	35,4%	46	34,8%	67	35,4%	51	37,5%	71	33,9%	351	35,6%
Media elektroniczne - portale internetowe	49	47,8%	72	33,5%	39	30,1%	36	18,9%	15	10,7%	6	3,0%	217	22,1%
Od pracownika socjalnego	14	13,8%	41	19,1%	37	28,0%	36	19,2%	33	24,0%	29	13,8%	190	19,3%
Ulotki, plakaty	14	13,3%	13	6,0%	11	8,1%	11	6,0%	17	12,1%	18	8,6%	83	8,5%
Nie dotyczy/ Nie wiem/Trudno powiedzieć/	7	7,0%	21	9,8%	8	5,8%	12	6,1%	6	4,6%	10	4,9%	64	6,5%
Z własnych doświadczeń, obserwacji	1	,8%	8	3,6%	5	3,9%	17	8,7%	6	4,4%	22	10,7%	59	6,0%
Z pracy zawodowej	0	,0%	8	3,5%	7	5,6%	14	7,7%	3	2,5%	1	,6%	34	3,5%
Inne źródło (jakie?)	1	,8%	5	2,3%	1	,4%	1	,3%	6	4,2%	9	4,3%	22	2,2%
Ze studiów, placówek edukacyjnych	5	4,5%	3	1,2%	1	1,1%	0	,0%	0	,0%	0	,0%	9	,9%

Od administracji rządowej i samorządowej	0	,0%	3	1,6%	1	,4%	1	,3%	2	1,6%	1	,6%	8	,8%
Z ośrodków pomocy, typu MOPS, MOPR itp.	0	,0%	0	,0%	2	1,5%	1	,5%	0	,0%	3	1,5%	6	,6%
Znajomość osób korzystających z pomocy pracownika socjalnego lub samemu bycie w takiej sytuacji	0	,0%	0	,0%	0	,0%	1	,3%	0	,0%	2	1,1%	3	,3%

9. Proszę ocenić w jakim stopniu poniższe cechy są niezbędne w zawodzie pracownika socjalnego. Ocena na skali od 1 do 5 (1-zupełnie zbędna, 5-absolutnie niezbędna)	wiek						
	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i więcej	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia
Odporność na stres	4,31	4,46	4,35	4,36	4,45	4,49	4,42
Profesjonalizm	4,28	4,44	4,37	4,52	4,47	4,59	4,47
Wiedza	4,42	4,53	4,50	4,55	4,58	4,64	4,55
Empatia, wczuwania się w potrzeby innych	4,43	4,33	4,13	4,41	4,43	4,50	4,38
Tolerancja	4,34	4,43	4,36	4,37	4,26	4,40	4,37
Asertywność, umiejętność postawienia na swoim	4,22	4,12	4,05	4,03	3,86	3,61	3,96
Siła Fizyczna	2,53	2,74	2,47	2,57	2,57	2,76	2,63
Poczucie humoru	3,29	3,77	3,79	3,88	4,03	4,16	3,86

Korelacje

			wiek	Odporność na stres	Profesjonalizm	Wiedza	Empatia, wczuwania się w potrzeby innych	Tolerancja	Asertywność, umiejętność postawienia na swoim	Siła Fizyczna	Poczucie humoru
Tau Kendall	wiek	Współczynnik korelacji	1,000	,029	,071**	,064**	,060**	-,008	-,123**	-,017	,152**
		Istotność (dwustronna)	.	,210	,002	,007	,009	,738	,000	,439	,000
		N	1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141

10. Proszę ocenić w jakim stopniu są przydatne poniższe umiejętności w zawodzie pracownika socjalnego. Ocena na skali od 1 do 5 (1-zupełnie zbędna, 5-absolutnie niezbędna)	wiek						
	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i więcej	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia
umiejętności nawiązywania kontaktu	4,77	4,79	4,70	4,77	4,84	4,85	4,79
rozumienia sytuacji osoby lub rodziny	4,84	4,82	4,69	4,78	4,77	4,84	4,79
okazywanie ciepła i empatii	4,38	4,46	4,31	4,55	4,60	4,66	4,51
pracy z klientami i osobami z ich otoczenia	4,28	4,53	4,38	4,46	4,37	4,46	4,44
współpracy z przedstawicielami innych zawodów i instytucji	4,04	4,38	4,40	4,44	4,27	4,31	4,33
mediacji i negocjacji	4,36	4,41	4,35	4,37	4,37	4,42	4,39
organizowania i prowadzenia grup zadaniowych	4,13	4,04	4,14	4,13	3,91	4,03	4,06

występowania na forum publicznym	3,30	3,36	3,44	3,54	3,39	3,82	3,50
aktywizowania społeczności lokalnej	3,66	4,08	3,94	4,00	3,81	4,15	3,98
znajomość przepisów prawa i umiejętność ich stosowania w praktyce	4,59	4,74	4,56	4,55	4,58	4,69	4,63

11. Na ile zgadza się Pan(i) z poniższymi stwierdzeniami? Ocena na skali 5-stopniowej (1 – zupełnie się nie zgadzam, 5 – zupełnie się zgadzam)	wiek						
	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i więcej	Ogółem
	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia	Średnia
Pracownik socjalny to zawód wymagający wyższego wykształcenia	3,57	3,90	3,51	3,54	3,50	3,03	3,50
Pracownik socjalny zarabia powyżej średniej krajowej	2,98	3,06	2,86	2,89	2,93	2,58	2,87
Pracownik socjalny to zawód potrzebny w społeczeństwie	4,45	4,64	4,56	4,64	4,73	4,82	4,66
Praca socjalnego poprawia jakość życia osobom potrzebującym	4,21	4,22	4,32	4,31	4,38	4,51	4,33

Korelacje

			wiek	Pracownik socjalny to zawód wymagający wyższego wykształcenia	Pracownik socjalny zarabia powyżej średniej krajowej	Pracownik socjalny to zawód potrzebny w społeczeństwie	Praca socjalnego poprawia jakość życia osobom potrzebującym
Tau b Kendall	wiek	Współczynnik korelacji	1,000	,126**	,083**	,122**	,102**
		Istotność (dwustronna)	.	,000	,000	,000	,000
		N	1141	1141	1141	1141	1141

12. Czy miał(a) Pan(i) do czynienia osobiście z pracownikiem socjalnym?	wiek													
	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Nie	71	69,1%	100	46,8%	58	44,4%	91	48,2%	67	49,2%	145	68,9%	533	54,1%
Tak	32	30,9%	114	53,2%	73	55,6%	98	51,8%	70	50,8%	65	31,1%	452	45,9%

Korelacje

			wiek	12. Czy miał(a) Pan(i) do czynienia osobiście z pracownikiem socjalnym?
rho Spearmana	wiek	Współczynnik korelacji	1,000	,066*
		Istotność (dwustronna)	.	,025
		N	1141	1141

13. W jakich okolicznościach miała Pani do czynienia osobiście z pracownikiem socjalnym?	wiek													
	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
sytuacja w domu tego wymagała	11	33,7%	55	47,9%	31	42,7%	43	44,1%	33	47,7%	34	51,9%	207	45,8%
w pracy, obowiązki zawodowe	4	13,7%	26	22,5%	19	26,1%	26	26,4%	10	14,8%	11	16,3%	96	21,2%
jest nim znajomy/rodzina	13	39,9%	22	19,1%	16	21,5%	13	13,7%	16	23,4%	11	16,9%	91	20,1%
sytuacja wśród moich bliskich/znajomych/sąsiadów tego wymagała	2	5,5%	21	18,1%	8	10,8%	17	17,2%	13	18,1%	14	21,6%	74	16,4%
przypadkiem	2	7,2%	9	8,3%	5	7,4%	4	3,8%	7	9,8%	2	2,4%	29	6,5%

16. Czy ktoś z Pana(i) rodziny lub znajomych korzystał z pomocy pracownika socjalnego?	wiek													
	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Nie	67	64,9%	118	54,8%	71	54,4%	121	63,7%	73	53,6%	145	68,9%	594	60,3%
Tak	36	35,1%	97	45,2%	60	45,6%	69	36,3%	64	46,4%	65	31,1%	391	39,7%

Korelacje

			wiek	16. Czy ktoś z Pana(i) rodziny lub znajomych korzystał z pomocy PS?
rho Spearmana	wiek	Współczynnik korelacji	1,000	,068*
		Istotność (dwustronna)	.	,022
		N	1141	1141

	wiek_kat1											
	18-19	20-24	24-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70 i wiecej
	Średni a	Średni a	Średni a	Średni a	Średni a	Średni a	Średni a	Średni a	Średni a	Średni a	Średni a	Średni a
Zadowolenie z dotychczasowych kontaktów	6,03	5,28	5,45	5,55	5,87	5,87	5,52	5,46	5,47	5,39	5,09	5,66
Zadowolenie ze współpracy	6,00	6,00	5,69	6,07	5,99	6,07	6,01	5,90	5,93	4,92	5,22	6,67
Zadowolenie z pomocy	6,19	4,86	5,13	5,19	4,77	4,79	5,02	4,74	4,73	4,84	5,28	5,43
Stosunek do zawodu	5,50	5,46	5,67	5,96	5,91	6,04	5,77	5,83	5,51	5,71	5,68	5,93

19. Gdzie ostatnio słysha(a) Pan(i) o pracy pracownika socjalnego?	wiek													
	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Telewizja	39	37,9%	61	28,3%	53	40,8%	85	44,9%	68	49,6%	108	51,9%	414	42,1%
Od znajomych, sąsiadów, rodziny	24	23,7%	65	30,2%	40	30,9%	58	30,4%	47	34,3%	62	29,9%	296	30,1%
Nie wiem, trudno powiedzieć, nie słyshałem(am)	26	25,8%	67	31,3%	21	16,1%	31	16,3%	20	14,8%	37	17,7%	203	20,6%
Internet	20	19,3%	24	11,4%	8	6,3%	15	7,7%	6	4,4%	4	1,9%	77	7,9%
Radio	3	3,4%	9	4,4%	5	3,5%	14	7,3%	18	13,1%	27	12,8%	76	7,7%
Z pracy zawodowej	2	1,7%	5	2,4%	10	7,6%	12	6,2%	2	1,7%	0	,0%	31	3,1%
Z prasy	3	3,1%	1	,4%	1	,4%	1	,6%	4	2,6%	14	6,6%	23	2,3%
Z własnego doświadczenia, obserwacji	0	,0%	3	1,5%	3	2,4%	2	1,2%	2	1,2%	6	2,6%	16	1,6%
Inne	4	3,9%	1	,4%	1	,7%	1	,8%	3	2,0%	4	1,9%	14	1,4%
Od pracownika socjalnego	0	,0%	2	,8%	0	,0%	4	2,0%	3	2,0%	4	2,1%	13	1,3%
Od administracji rządowej i samorządowej	0	,0%	2	,8%	2	1,5%	2	1,1%	2	1,2%	2	1,1%	10	1,0%
Z ośrodków pomocy, typu MOPS, MOPR itp.	0	,0%	2	,8%	1	,7%	2	,9%	2	1,2%	2	,8%	8	,8%
Ze studiów, placówek edukacyjnych	3	2,5%	2	,8%	1	1,1%	1	,6%	0	,0%	0	,0%	7	,7%

			wiek	Telewizja	Radio	Internet	Od znajomych, sąsiadów, rodziny	Inne (jakie?):	Nie wiem, trudno powiedzieć, nie słyszałem(am)
rho Spearmana	wiek	Współczynnik korelacji	1,000	,140 **	,140 **	-,159 **	,006	,003	-,091 **
		Istotność (dwustronna)	.	,000	,000	,000	,835	,931	,002
		N	1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141

Przedstawianie pracownika socjalnego	wiek													
	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Zdecydowanie negatywny	4	5,3%	17	11,7%	16	14,8%	18	11,1%	14	11,9%	26	14,3%	95	12,0%
2	5	7,2%	20	13,6%	10	9,1%	14	9,0%	2	2,0%	10	5,8%	63	7,9%
3	8	10,6%	10	6,5%	11	9,6%	10	6,3%	14	11,7%	7	4,2%	59	7,5%
4	8	9,9%	26	17,5%	22	20,4%	36	22,5%	16	14,1%	46	26,0%	155	19,6%
5	8	11,0%	26	17,9%	19	16,8%	28	17,4%	24	20,3%	22	12,1%	126	16,0%
6	23	30,2%	17	11,2%	14	12,7%	24	14,9%	17	14,4%	19	10,8%	113	14,4%
7 Zdecydowanie pozytywny	20	25,9%	32	21,7%	18	16,7%	30	18,7%	30	25,6%	48	26,8%	178	22,5%

21. Ile według Pani zarabia pracownik socjalny? Proszę podać kwotę netto	wiek													
	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
do 1499 zł	13	12,6%	29	13,6%	13	10,0%	15	8,0%	12	8,4%	23	11,0%	105	10,7%
1500-1999 zł	29	28,1%	65	30,2%	30	23,0%	31	16,4%	29	21,0%	28	13,1%	211	21,4%

2000-2499 zł	30	29,2%	55	25,8%	44	33,4%	51	27,0%	40	29,5%	30	14,2%	251	25,4%
2500-2999 zł	7	7,0%	22	10,0%	8	6,4%	12	6,4%	9	6,4%	12	5,7%	70	7,1%
3000 i więcej zł	5	5,3%	5	2,3%	6	4,6%	7	3,5%	2	1,3%	12	5,7%	37	3,7%
Nie wiem, trudno powiedzieć	18	17,7%	39	18,1%	30	22,7%	73	38,7%	46	33,4%	106	50,3%	312	31,7%

Korelacje

			wiek	Ile według Pani zarabia pracownik socjalny? Proszę podać kwotę netto
rho Spearmana	wiek	Współczynnik korelacji	1,000	,221**
		Istotność (dwustronna)	.	,000
		N	1141	1141

23. Czy według Pana(i) pracownik socjalny cieszy się szacunkiem w społeczeństwie?	wiek													
	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Raczej tak	32	30,9%	67	31,4%	39	30,1%	64	33,8%	53	38,9%	96	45,7%	352	35,7%
Ani tak, ani nie	24	23,3%	60	28,0%	46	35,2%	58	30,9%	26	18,9%	61	28,8%	275	27,9%
Raczej nie	27	25,9%	56	26,0%	34	25,8%	44	23,2%	25	18,1%	27	12,7%	212	21,5%
Zdecydowanie tak	13	12,6%	19	8,7%	3	1,9%	16	8,6%	26	19,2%	24	11,6%	101	10,3%
Zdecydowanie nie	8	7,3%	13	5,9%	9	7,0%	7	3,6%	7	4,9%	2	1,1%	45	4,6%

Korelacje

			wiek	23. Czy według Pana(i) pracownik socjalny cieszy się szacunkiem w społeczeństwie?
rho Spearmana	wiek	Współczynnik korelacji	1,000	,169 **
		Istotność (dwustronna)	.	,000
		N	1141	1141

24. W jakich przypadkach konieczna jest interwencja pracownika socjalnego?	wiek													
	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Niewystarczające do zaspokojenia podstawowych potrzeb	75	73,6%	154	71,6%	79	60,5%	132	69,5%	102	74,8%	148	70,6%	691	70,2%
Uzależnienia - alkoholizm, narkomania	88	86,0%	169	78,7%	79	60,0%	126	66,7%	82	59,8%	114	54,5%	658	66,9%
Zakłócanie porządku w miejscach publicznych	15	14,6%	30	14,1%	11	8,1%	24	12,7%	11	8,2%	21	9,8%	112	11,3%
Trudności w znalezieniu pracy	59	57,5%	114	53,1%	54	41,4%	85	45,1%	66	47,8%	94	44,9%	472	48,0%
Depresja, problemy zdrowotne w tym psychiczne	46	45,2%	100	46,4%	52	39,4%	107	56,5%	71	52,0%	124	58,9%	500	50,7%
Problemy rodzinne, przemoc rodzinie w	95	92,5%	188	87,6%	118	90,4%	168	88,8%	117	85,6%	168	80,2%	855	86,8%

24. W jakich przypadkach konieczna jest interwencja pracownika socjalnego?	wiek													
	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Niewystarczające do zaspokojenia podstawowych potrzeb	75	73,6%	154	71,6%	79	60,5%	132	69,5%	102	74,8%	148	70,6%	691	70,2%
Uzależnienia - alkoholizm, narkomania	88	86,0%	169	78,7%	79	60,0%	126	66,7%	82	59,8%	114	54,5%	658	66,9%
Zakłócanie porządku miejsc publicznych w	15	14,6%	30	14,1%	11	8,1%	24	12,7%	11	8,2%	21	9,8%	112	11,3%
Trudności w znalezieniu pracy w	59	57,5%	114	53,1%	54	41,4%	85	45,1%	66	47,8%	94	44,9%	472	48,0%
Depresja, problemy zdrowotne tym psychiczne w	46	45,2%	100	46,4%	52	39,4%	107	56,5%	71	52,0%	124	58,9%	500	50,7%
Problemy rodzinne, przemoc rodzinie w	95	92,5%	188	87,6%	118	90,4%	168	88,8%	117	85,6%	168	80,2%	855	86,8%
Nie dotyczy / żaden	2	2,2%	0	,0%	2	1,3%	3	1,8%	1	,9%	3	1,3%	11	1,2%

Korelacje

			wiek	Niewystarczające dochody do zaspokojenia podstawowych potrzeb	Uzależnienia - alkoholizm, narkomani a	Zakłócenia e porządku w miejscach publicznych	Trudność i w znalezieniu pracy	Depresja, problemy zdrowotne w tym psychiczne	Problemy rodzinne, przemoc w rodzinie	Nie dotyczy / żaden
rho Spearmana	wiek	Współczynnik korelacji	1,000	,009	-,195 **	-,071 *	-,054	,090 **	-,128 **	,023
		Istotność (dwustronna)	.	,757	,000	,016	,067	,002	,000	,447
		N	1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141	1141

25. Czy według Pana(i) pracownicy socjalni są dobrze przygotowani do wykonywania swoich obowiązków?	wiek													
	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Raczej tak	43	42,2%	79	36,9%	42	32,4%	63	33,4%	55	39,9%	65	30,9%	348	35,3%
Ani tak, ani nie	23	22,7%	57	26,7%	49	37,7%	70	37,2%	48	35,0%	96	45,9%	345	35,0%
Raczej nie	17	16,3%	38	17,7%	26	19,8%	24	12,5%	13	9,7%	26	12,5%	144	14,6%
Zdecydowanie tak	14	14,0%	29	13,4%	6	4,8%	20	10,7%	11	8,1%	15	7,1%	96	9,7%
Zdecydowanie nie	5	4,8%	12	5,4%	7	5,3%	12	6,2%	10	7,4%	7	3,5%	53	5,3%

26. Co powinno ulec zmianie, by pracownicy socjalni byli lepiej przygotowani do wykonywania swoich obowiązków?	wiek													
	18-24		25-34		35-44		45-54		55-64		65 i więcej		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Większe zaangażowanie w pracę, szczerze zainteresowanie się ludźmi, którym się pomaga	8	37,4%	17	33,8%	11	33,1%	15	41,8%	3	11,8%	9	26,7%	62	31,7%
Inne	8	35,9%	6	11,6%	5	16,4%	10	29,1%	7	28,6%	11	33,7%	47	24,1%
Więcej systematycznych szkoleń	2	8,1%	10	20,9%	4	12,1%	6	17,0%	4	15,0%	8	24,5%	34	17,2%
Mniej pracy biurowej, a więcej w terenie	1	4,0%	16	32,5%	7	21,0%	3	7,2%	3	11,8%	3	8,2%	32	16,3%
Większa wiedza, lepsze przygotowanie do pracy	3	16,1%	5	11,0%	5	15,5%	4	11,4%	4	16,8%	5	13,9%	27	13,6%
Niewłaściwy sposób rekrutacji pracowników (min. nepotyzm)	0	,0%	0	,0%	6	18,3%	4	12,1%	4	16,8%	4	11,6%	18	9,2%
Nie wiem, trudno powiedzieć	1	4,0%	5	9,2%	1	2,6%	1	2,5%	1	6,1%	4	10,4%	12	6,2%
Wyższe wykształcenie	1	4,0%	2	3,5%	1	1,7%	1	2,5%	5	20,0%	1	3,5%	10	5,0%

Konflikty z przepisami prawnymi - brak znajomości, brak przepisów, nadmierne stosowanie się do nich	2	10,6%	0	,0%	1	2,6%	1	4,0%	1	5,0%	0	,0%	6	2,9%
Świadczenia socjalne przyznawane alkoholikom, a nie rzeczywiście potrzebującym. Skupianie się tylko na świadczeniach	0	,0%	1	1,8%	3	9,6%	1	4,0%	0	,0%	0	,0%	5	2,8%